ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ

ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ (ಪದವಿ ಪೂರ್ವ)

18ನೇ ಅಡ್ಡರಸ್ತೆ, ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ, ಬೆಂಗಳೂರು –560012

Web site: https://www.pue.karnataka.gov.in/

ಮತ್ತು

ಕರ್ನಾಟಕ ಶಾಲಾ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯನಿರ್ಣಯ ಮಂಡಲಿ

6ನೇ ಅಡ್ಡರಸ್ತೆ, ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ, ಬೆಂಗಳೂರು –560003

Web site: https://kseab.karnataka.gov.in/

2025 – 26ನೇ ಸಾಲಿನ ದ್ವಿತೀಯ ಪಿಯುಸಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೋಠಿ

ವಿಷಯ ಸಂಕೇತ: 09

ವಿಷಯ: ಸಂಸ್ಕೃತ

GOVERNMENT OF KARNATAKA

Department of School Education (Pre University)

18th Cross, Malleshwaram Bengaluru- 560012

Web site: https://www.pue.karnataka.gov.in/

And

Karnataka School Examination and Assessment Board

6th Cross, Malleshwaram Bengaluru- 560003

Web site: https://kseab.karnataka.gov.in/

2025 – 26 II PUC QUESTION BANK

SUBJECT CODE: 09

SUBJECT: SANSKRIT

Disclaimer

The question bank is prepared for the benefit of students and teachers (Lecturers). The committee worked for the preparation of question bank made all efforts to make it comprehensive and foolproof. However, if any mistakes, errors found, please mail: iipuquestionbankkseab@gmail.com. There is no guarantee that questions from this question bank will only appear in the examination conducted by the KSEAB Board.

Copyrights

The copyrights of the question bank lies with the Director, Department of School Education (Pre- University). The question bank is prepared for academic purpose only. No part of the question bank is allowed to be used for commercial gains. No part of this publication may be reproduced, stored in retrieval system or transmitted, in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise without the prior permission of the publisher.

II PUC CHAPTERWISE MARKS ALLOTMENT

TIME: 3 HOURS **09–SANSKRIT** **Max Marks: 80**

UNIT NUMBER	UNIT NAME	Number of Teaching Hours	Marks Allotted	Page Number
1	पुराणभारतम् ।	12	12	5 - 6
2	परेषामपि रक्ष जीवितम् ।	12	12	7 - 9
3	निर्विमर्शा हि भीरवः ।	10	10	10 - 12
4	शून्या मेऽङ्गुलिः ।	14	15	13 - 15
5	महाराणाप्रतापः ।	10	10	16 - 18
6	अनुरागोदयः ।	10	10	19 - 21
7	सा शान्तिः ।	09	09	22 -23
8	विधिविलसितम् ।	06	06	24 - 26
9	नीतिसारः ।	06	06	27 - 28
10	कृष्णशास्त्रीमहोदयः ।	05	05	29 - 30
	Grammar	16	15	31 - 40
	Translation	06	05	41 - 42
	Unseen Passage	04	04	43 - 44
TOTAL		120	119	---
11	Previous Year Model Question papers 2024 - 25 (Three Papers)	---	---	45 - 59
12	2024 Board Exam Question papers (Three Papers)	---	---	60 - 81
13	2025 Board Exam Question papers (Three Papers)	---	---	82 -101
14	2025 Board Exam Practice Papers (Two Papers)	---	---	102 - 117

1. पुराणभारतम् ।

I. अधो निर्दिष्टानां प्रश्नानाम् समीचीनं विकल्पं चित्वा, उत्तरं लिखत ।

01. एषः भरतः इत्युच्यते । (सरलम्) [2024-3]

अ. भानुः । आ. हनुः । इ. मनुः । ई. धेनुः ।

02. भारतवर्षे कति कुलपर्वताः सन्ति ? (मध्यमम्) [2024-2]

अ. षट् । आ. अष्ट । इ. सप्त । ई. नव ।

03. विश्वस्य मातरः काः ? (सरलम्) [2024-1]

अ. वाप्यः । आ. नद्यः । इ. दास्यः । ई. सख्यः।

04. अद्यापि देवाः कुत्र जन्म इच्छन्ति ? (मध्यमम्)

अ. जपान् भूतले । आ. भारतभूतले । इ. जर्मन् भूतले । ई. अमेरिकाभूतले ।

05. "अत्र कर्माणि कुर्वन्ति त्रिविधानि तु नारद" इति वाक्यानुसारेण एतत् कर्म त्रिविधकर्मसु न अन्तर्भवति । (कठिनम्) [2025-1]

अ. नित्यम् । आ. नैमित्तिकम् । इ. स्वार्थम् । ई. काम्यम् ।

06. "प्रजानां सम्यक् भरणं कृतवान्" इति कारणतः मनुः एतन्नाम प्राप्तवान् । (कठिनम्) [2025-2 & 3]

अ. भास्करः । आ. भार्गवः । इ. भरतः । ई. भारद्वाजः ।

07. "महेन्द्रो मलयः सह्यः _____॥" इति श्लोके उल्लिखितेषु सप्तकुलपर्वतेषु एषः न अन्तर्भवति । (कठिनम्)

अ. सह्यपर्वतः । आ. विन्ध्यपर्वतः । इ. मैनाकपर्वतः । ई. पारियात्रपर्वतः ।

08. "नरः भारते शुभं वा अशुभं कर्म करोति " तत्फलं अत्र भुज्यते । (कठिनम्)

अ. त्यागभूमिषु । आ. भोगभूमिषु । इ. कर्मभूमिषु । ई. देवभूमिषु ।

09. "पुराणभारतम्" पाठानुसारेण भारतस्य उत्तरभागे एषः अस्ति । (मध्यमम्)

अ. समुद्रः । आ. हिमालयः । इ. मरुप्रदेशः । ई. एतेषु कोऽपि न ।

10. पुराणभारते वर्णितनदीषु एषा नदी न अन्तर्गता वर्तते । (कठिनम्)

अ. सरस्वती । आ. सिन्धुः । इ. गण्डकी । ई. चन्द्रभागा ।

II. द्वित्रैः वाक्यैः संस्कृतभाषया, कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा उत्तरं लिखत ।

01. भारतवर्षम् इति किमर्थं कथ्यते ? (मध्यमम्) [2024-3]

02. भारतवर्षस्य प्रसिद्धपञ्चनदीनां नामानि लिखत । (मध्यमम्) [2024-1] , [2025-3]

03. पञ्चद्वीपानां नामानि लिखत । (मध्यमम्) [2025-1]

04. पुराणभारते उल्लिखितानि तीर्थक्षेत्राणि कानि ? (मध्यमम्) [2024-2] , [2025-2]

III. मञ्जूषातः सूक्तं पदं चित्वा, रिक्तस्थानं पूरयत ।

01. उत्तरं यत् समुद्रस्य _____ दक्षिणं च यत् । (सरलम्) [2024-2] , [2025-2 & 3]

02. इतः स्वर्गश्च _____ मध्यश्चान्तश्च गम्यते । (सरलम्) [2024-1 & 3]

03. द्वीपेषु सर्वेषु _____ प्रयान्ति । (सरलम्) [2025-1]

नराः , हिमवत् , मोक्षश्च , पर्वताः ।

IV. पाठनाम उल्लिख्य, श्लोकानाम् अनुवादं कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा कुरुत ।

01. भारतस्यास्य वर्षस्य नवभेदान्निबोधत ।
समुद्रान्तरिता ज्ञेयास्तेत्वगम्याः परस्परम् ॥04॥ (कठिनम्)

02. अयं तु नवमस्तेषां द्वीपस्सागरसंवृतः ।
योजनानां सहस्रं तु द्वीपोऽयं दक्षिणोत्तरात् ॥06॥ (कठिनम्) [2025-1 & 2]

03. विश्वस्य मातरस्सर्वाः सर्वाश्चैव महाफलाः ।
तथा नद्यः स्वप्रकाशाः शतशोऽथ सहस्रशः ॥09॥ (मध्यमम्) [2024-1 & 3]

04. ज्ञेयं तद्भारतं वर्षं सर्वकर्मफलप्रदम् ।
अत्र कर्माणि कुर्वन्ति त्रिविधानि तु नारद ॥13॥ (कठिनम्) [2024-2] , [2025-3]

V. दशवाक्यैः संस्कृतभाषया, कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा उत्तरं लिखत ।

01. पुराणेषु भारतं कथं वर्णितम् इति संगृह्य लिखत । (कठिनम्) [2024-1 & 2 & 3] , [2025-1, 2 & 3]

02. "पुराणभारतम्" इति पाठानुसारेण भारतस्य भौगोलिकं वर्णनं स्ववाक्यैः कुरुत । (कठिनम्)

VI. संयोजयत । (सरलम्)

क	ख
अ) मनुः	i) तीर्थक्षेत्रम् ।
आ) ताम्रवर्णः	ii) विश्वस्य मातरः ।
इ) नद्यः	iii) कुलपर्वतः ।
ई) महेन्द्रः	iv) भरतः ।
	v) द्वीपः ।

2. परेषामपि रक्ष जीवितम् ।

I. अधो निर्दिष्टानां प्रश्नानाम् समीचीनं विकल्पं चित्वा, उत्तरं लिखत ।

01. "परेषामपि रक्ष जीवितम्" इति पाठे विक्रमादित्यकथां का कथयति ? (सरलम्) [2024-2] , [2025-2]

अ. बालिका । आ. ब्राह्मणी । इ. पुत्थलिका । ई. महिला ।

02. विक्रमादित्यः कथं देशान्तरं निर्गतः ? (सरलम्) [2025-1]

अ. योगिवेषेण । आ. मन्त्रिवेषेण । इ. सैनिकवेषेण । ई. पाचकवेषेण ।

03. राजा किमाश्रित्य रात्रौ स्थितः ? (सरलम्)

अ. नदीमूलम् । आ. पर्वतमूलम् । इ. वृक्षमूलम् । ई. गुहामूलम् ।

04. वृद्धपक्षिराजस्य नाम किम् ? (सरलम्) [2024-1 & 3]

अ. दीर्घापाङ्गः । आ. चिरञ्जीवी । इ. कपिञ्जलः । ई. तीक्ष्णदंष्ट्रः ।

05. परदुःखेन के अत्यन्तदुःखिनः भवन्ति ? (सरलम्) [2025-3]

अ. भीरवः । आ. पशवः । इ. साधवः । ई. गुरवः ।

06. ब्राह्मणस्य दुःखस्य कारणम् इदं वर्तते । (कठिनम्)

अ. पुत्रं ददाति चेत् सन्ततिच्छेदो भविष्यति ।

आ. आत्मानं प्रयच्छति चेत् भार्या विधवा भविष्यति ।

इ. पुत्रीं दास्यति चेत् आश्रमभ्रंशो भविष्यति ।

ई. उपरितनं सर्वमपि ।

07. विक्रमादित्यस्य प्रभावेण राक्षसः एवं प्रभावितः यत् सः _____ । (कठिनम्) [2025-2]

अ. मनुष्यभक्षणं परित्यजति । आ. मनुष्यभक्षणं न परित्यजति ।

इ. मनुष्यभक्षणम् अधिकं करोति । ई. समस्तं विश्वं पीडयति ।

08. विक्रमादित्यः यदा वध्यशिलायाम् उपविशति तदा सः एवम् आसीत् । (कठिनम्)

अ. स्विन्नवदनः । आ. खिन्नवदनः । इ. प्रहसितवदनः । ई. क्लान्तवदनः ।

09. "परेषामपि रक्ष जीवितम्" इति पाठानुसारेण पुत्थलिका एतस्य कथां कथयति । (कठिनम्) [2025-1]

अ. पुण्डरीकस्य । आ. प्रव्राजकस्य । इ. विक्रमादित्यस्य । ई. दुष्यन्तस्य ।

10. यदा विक्रमादित्यः महारण्यमध्यं प्राविशत् , तदा एतत् अभवत् । (मध्यमम्)

अ. सूर्योदयः। आ. सूर्यास्तः। इ. प्रातः कालः। ई. मध्याह्नः।

II. द्वित्रैः वाक्यैः संस्कृतभाषया, कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा उत्तरं लिखत ।

01. नगरवासिभिः जनैः राक्षसः किम् उक्तः ? (मध्यमम्)

02. विस्मितः राक्षसः विक्रमादित्यं किं पृच्छति ? (मध्यमम्) [2024-2] , [2025-1 & 2]

03. विक्रमादित्यः राक्षसं किं उपदिशति ? (मध्यमम्) [2024-1 & 3] , [2025-3]

04. पक्षिभिः भणितं मित्रस्य लक्षणं किम् ? (मध्यमम्)

III. मञ्जूषातः सूक्तं पदं चित्वा, रिक्तस्थानं पूरयत ।

01. _____ ददाति चेत् सन्ततिच्छेदो भविष्यति । (सरलम्) [2025-1]

02. त्वम् आत्मनः _____ कुरु । (सरलम्) [2024-2] , [2025-2 & 3]

03. यस्य मरणकालः समायातः तस्येन्द्रियाणि _____ प्राप्नुवन्ति । (सरलम्) [2024-1 & 3] , [2025-3]

ग्लानिं , पुत्रं , समीहितम् , श्लाघ्यम् ।

IV. पाठनाम उल्लिख्य, कः कं प्रति अवदत् इति संस्कृतभाषया उत्तरं लिखत ।

01. यो दुःखी सः सुहृदि दुःखं निवेद्य सुखी भवति । (कठिनम्)

02. यं कमेवं मा भक्षय । (मध्यमम्) [2024-3]

03. मया परार्थमेतत् शरीरं दीयते स्वेच्छया । (मध्यमम्) [2025-3]

04. त्वं विश्वस्य आर्तिं परिहरसि । (मध्यमम्)

05. अद्यप्रभृति मनुष्यभक्षणं परित्यज । (मध्यमम्) [2024-1 & 2] , [2025-1 & 2]

V. दशवाक्यैः संस्कृतभाषया, कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा उत्तरं लिखत ।

01. विक्रमादित्यस्य परोपकारगुणं वर्णयत । (कठिनम्) [2025-3]

02. विक्रमादित्यस्य प्रभावेण राक्षसः कथं परिवर्तितः ? (कठिनम्) [2024-1 & 2 & 3] , [2025-1 & 2]

VI. संयोजयत । (सरलम्)

क	ख
अ) वृद्धपक्षिराजः	i) विक्रमादित्यः ।
आ) शैवलघोषः	ii) चिरञ्जीवी ।
इ) योगिवेषम्	iii) पर्वतः ।
ई) राक्षसः	iv) वानरः ।
	v) बकासुरः ।

3. निर्विमर्शा हि भीरवः ।

I. अधो निर्दिष्टानां प्रश्नानाम् समीचीनं विकल्पं चित्वा, उत्तरं लिखत ।

01. माकन्दिका नाम नगरी कुत्र अस्ति ? (सरलम्) [2024-2] , [2025-2]

अ. कावेरीतटे । आ. जाह्नवीतटे । इ. गोदावरीतटे । ई. कृष्णातटे ।

02. प्रव्राजकः वणिजः गृहं किमर्थम् अगच्छत् ? (सरलम्) [2024-1 & 3] , [2025-1]

अ. भिक्षार्थम् । आ. भोजनार्थम् । इ. विहारार्थम् । ई. पूजार्थम् ।

03. के निर्विमर्शाः ? (सरलम्)

अ. गुरवः । आ. कवयः । इ. भीरवः । ई. कुरवः ।

04. राजपुत्रः मञ्जूषायाः अन्तः कं निक्षिपति ? (सरलम्)

अ. घोरं सर्पम् । आ.घोरं वानरम् । इ. घोरं मार्जालम् । ई. घोरं व्याघ्रम् ।

05. परिव्राजकस्य अवस्थां दृष्ट्वा कः जहास ? (सरलम्)

अ. वणिक् । आ. राजपुत्रः । इ. सकलः जनः । ई. गुरुः ।

06. जाह्नवीतटे स्थितायां माकन्दिका नाम नगर्यां प्रव्राजकः ईदृशः आसीत् । (कठिनम्)

अ. उपवासव्रतः । आ. मौनव्रतः । इ. शाकव्रतः । ई. दधिव्रतः ।

07. सन्यासिवचनानुसारेण तस्य शिष्याः गङ्गानद्यां लब्धां मञ्जूषाम् आनीतवन्तः, तस्यां मञ्जूषायां एषः आसीत् । (कठिनम्)

अ. राजपुत्रः । आ. वणिक् । इ. घोरः वानरः । ई. शिष्यः ।

08. राजकुमारः वणिजः कन्याम् अनेन विधिना उपयेमे । (कठिनम्) [2025-3]

अ. ब्राह्मविवाहविधिना । आ. दैवविवाहविधिना ।

इ. आसुरविवाहविधिना । ई. गान्धर्वविवाहविधिना ।

09. परिव्राजकः वणिजं प्रति "तव पुत्रीं मञ्जूषायां संस्थाप्य गङ्गायां क्षिप" इति वदति । सः किमर्थं तथा वदति इत्युक्ते _____ । (कठिनम्)

अ. राज्याभिलाषेण । आ. कन्याभिलाषेण ।

इ. भोजनाभिलाषेण । ई. मन्त्राभिलाषेण ।

10. "निर्विमर्शा हि भीरवः" इति पाठानुसारेण भिक्षार्थं वणिजः गृहं प्रति अयम् आगतवान् । (मध्यमम्)

अ. राजपुत्रः। आ. सेवकः । इ. शिष्यः। ई. प्रव्राजकः।

11. मञ्जूषायाः अन्तः एषः घोरं वानरं निक्षिपति । (मध्यमम्)

अ. वणिक् । आ. राजपुत्रः । इ. विक्रमादित्यः । ई. प्रव्राजकः ।

II. द्वित्रैः वाक्यैः संस्कृतभाषया, कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा उत्तरं लिखत ।

01. कन्याविषये परिव्राट् वणिजः सकाशे किं वदति ? (मध्यमम्)

02. प्रव्राजकः निजान् अनुचरान् किम् उवाच ? (मध्यमम्)

03. राजपुत्रः मञ्जूषां प्राप्य किं करोति ? (मध्यमम्)

04. यदा परिव्राजकः मञ्जूषां उदघाटयत् तदा घोरः वानरः किम् अकरोत् ? (कठिनम्)

III. मञ्जूषातः सूक्तं पदं चित्वा, रिक्तस्थानं पूरयत ।

01. उपरि न्यस्तदीपायां _____ क्षिप्यतां त्वया । (सरलम्)

02. भृत्यैरानाय्य सहसा _____ उदघाटयत् । (सरलम्)

03. तमभ्यधावत् स्वकृतो मूर्तिमानिव _____ । (सरलम्)

कौतुकात् , दुर्नयः , गङ्गायाम् , भीरवः ।

IV. पाठनाम उल्लिख्य, श्लोकानाम् अनुवादं कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा कुरुत ।

01. प्रविष्टो जातु भिक्षार्थमेकस्य वणिजो गृहे ।
स ददर्श शुभां कन्यां भिक्षामादाय निर्गताम् ॥02॥ (मध्यमम्) [2024-1 , 2 & 3] , [2025-2]

02. तदेतां वीक्ष्य दुःखं मे जातं भक्तो हि मे भवान् ।
तेनैवमुक्तवानस्मि त्यक्त्वा मौनं भवत्कृते ॥06॥ (मध्यमम्)

03. तथेति प्रतिपद्यैतद् गत्वा सोऽथ वणिग्भयात् ।
नक्तं चक्रे तथा सर्वं निर्विमर्शा हि भीरवः ॥08॥ (कठिनम्)

04. तथेति चागता यावद्गङ्गां न प्राप्नुवन्ति ते ।
राजपुत्रः किमप्येकस्तावत्तस्यामवातरत् ॥11॥ (मध्यमम्)

05. मञ्जूषां तां च गङ्गायां तथैवोर्ध्वस्थदीपिकाम् ।
कृत्वा तत्याज निक्षिप्य घोरं वानरमन्तरे ॥14॥ (कठिनम्) [2025-1]

06. प्रातर्बुद्ध्वा च तत्सर्वं जहास सकलो जनः ।
ननन्द स वणिक् सा च तत्सुता प्राप्तसत्पतिः ॥21॥ (मध्यमम्) [2025-3]

V. दशवाक्यैः संस्कृतभाषया, कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा उत्तरं लिखत ।

01. प्रव्राजकस्य दुर्नयं तस्य विफलतां च लिखत । (कठिनम्) [2024-2] , [2025-3]

02. 'निर्विमर्शा हि भीरवः' इति शीर्षिकां समर्थयत । (कठिनम्) [2024-1 & 3] , [2025-1 & 2]

VI. संयोजयत । (सरलम्)

क	ख	
अ) जाह्नवी	i) मञ्जूषा ।	[2024-2 & 3] , [2025-1]
आ) परिव्राड्	ii) उपयेमे ।	
इ) ऊर्ध्वस्थदीपिका	iii) कामवशगः ।	[2025-3]
ई) गान्धर्वविधिना	iv) गङ्गा ।	[2024-1] , [2025-2]
	v) घोरः वानरः ।	

4. शून्या मेऽङ्गुलिः ।

I. अधो निर्दिष्टानां प्रश्नानाम् समीचीनं विकल्पं चित्वा, उत्तरं लिखत ।

01. पौरवः कः ? (सरलम्) [2024-3]

अ. कण्वः । आ. शारद्वतः । इ. शार्ङ्गरवः । ई. दुष्यन्तः ।

02. मूर्तिमती सत्क्रिया का ? (सरलम्) [2024-2]

अ. प्रियंवदा । आ. गौतमी । इ. शकुन्तला । ई. अनसूया ।

03. गौतमी का ? (सरलम्) [2024-1]

अ. पोष्यपुत्री । आ. वृद्धा तापसी । इ. दासी । ई. प्रतीहारी ।

04. शारद्वतः कः ? (सरलम्)

अ. कण्वशिष्यः । आ. भरद्वाजशिष्यः । इ. विश्वामित्रशिष्यः । ई. वसिष्ठशिष्यः ।

05. "विधिना दर्शितं प्रभुत्वम्" इति का वदति ? (सरलम्) [2025-3]

अ. गौतमी । आ. मेनका । इ. अनसूया । ई. शकुन्तला ।

06. शकुन्तलायाः पुत्रकृतकस्य मृगपोतकस्य नाम किम् ? (कठिनम्) [2025-2]

अ. सुनयनः । आ. चञ्चलाङ्गः । इ. कमलाक्षः । ई. दीर्घापाङ्गः ।

07. "अथ भगवान् लोकानुग्रहाय कुशली काश्यपः" । अत्र 'काश्यपः' इति शब्देन निर्दिष्टः एषः । (कठिनम्) [2025-1]

अ. कण्वः । आ. शौनकः। इ. परशुरामः । ई. सोमरातः ।

08. "मध्ये तपोधनानां किसलयमिव पाण्डुपत्राणाम्" इति वाक्ये किसलयपदेन सूचिता एषा । (कठिनम्)

अ. गौतमी । आ. अनसूया । इ. प्रियंवदा । ई. शकुन्तला ।

09. i. दुष्यन्तः अर्हतां प्राग्रसरः । ii. शकुन्तला सत्क्रिया मूर्तिमती ।

उपरि वाक्यद्वयं दत्तम् अस्ति। तत्र किं सत्यम् ? किम् असत्यम् ? इति लिखत । (कठिनम्)

अ. i. सत्यम् , ii. असत्यम् । आ. i. असत्यम् , ii. सत्यम् ।

इ. i. ii. उभयमपि सत्यम् । ई. i. ii. उभयमपि असत्यम् ।

10. "अनिर्वर्णनीयं परकलत्रम्" इति दुष्यन्तस्य वाक्ये निर्दिष्टं परकलत्रम् एषा वर्तते । (कठिनम्)

अ. शकुन्तला । आ. गौतमी । इ. प्रतीहारी । ई. अनसूया ।

11. शकुन्तला "आर्यपुत्रः" इति पदप्रयोगं कम् उद्दिश्य करोति ? (कठिनम्)

अ. पुरोहितम् । आ. दुष्यन्तम् । इ. कण्वम् । ई. शारद्वतम् ।

12. एषा कण्वमहर्षेः पोष्यपुत्री वर्तते । (मध्यमम्)

अ. गौतमी । आ. अनसूया । इ. प्रियंवदा । ई. शकुन्तला ।

13. "सर्वः सगन्धेषु विश्वसिति । द्वावपि अत्र आरण्यकौ" इति दुष्यन्तेन सूचितौ आरण्यकौ एतौ वर्तेते । (कठिनम्)

अ. शकुन्तलादीर्घापाङ्गौ । आ. सिंहव्याघ्रौ ।

इ. शार्ङ्गरवशारद्वतौ । ई. शशमार्जालौ ।

II. दशवाक्यैः संस्कृतभाषया, कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा उत्तरं लिखत ।

01. शार्ङ्गरव-दुष्यन्तयोः संवादस्य स्वारस्यं स्ववाक्यैः विवृणुत । (कठिनम्) [2024-3]

02. "अङ्गुलीयकप्रसङ्गः" शकुन्तलायाः जीवने कीदृशं महत्त्वम् आवहति ? (कठिनम्) [2024-1 & 2] , [2025-1 & 2]

03. "दीर्घापाङ्गप्रसङ्गम्" अनुसृत्य शकुन्तलायाः मुग्धतां प्रतिपादयत । (कठिनम्)

04. "शून्या मेऽङ्गुलिः" पाठानुसारेण दुष्यन्तस्य पात्रचित्रणं स्ववाक्यैः कुरुत । (कठिनम्) [2025-3]

III. पाठनाम उल्लिख्य, कः कं प्रति अवदत् इति संस्कृतभाषया लिखत ।

01. भवतु , अनिर्वर्णनीयं परकलत्रम् । (कठिनम्) [2025-2]

02. सुखानि ते भर्तृकुलदेवताः वितरन्तु । (कठिनम्) [2025-1 & 2]

03. अथ लोकानुग्रहाय कुशली काश्यपः। (कठिनम्) [2025-1]

04. अनार्य , आत्मनो हृदयानुमानेन पश्यसि । (कठिनम्) [2024-1 & 3] , [2025-3]

05. अज्ञातहृदयेष्वेवं वैरीभवति सौहृदम् । (कठिनम्)

06. उपपन्ना हि दारेषु प्रभुता सर्वतोमुखी । (कठिनम्) [2024-2] , [2025-3]

IV. पाठनाम उल्लिख्य, श्लोकानाम् अनुवादं कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा कुरुत ।

01. कास्विदवगुण्ठनवती नातिपरिस्फुटशरीरलावण्या ।
मध्ये तपोधनानां किसलयमिव पाण्डुपत्राणाम् ॥5॥ (कठिनम्) [2024-1] , [2025-3]

02. कुतो धर्मक्रियाविघ्नः सतां रक्षितरि त्वयि ।
तमस्तपति घर्मांशौ कथमाविर्भविष्यति ॥6॥ (कठिनम्) [2024-3] , [2025-1 & 2]

03. अतः परीक्ष्य कर्तव्यं विशेषात्सङ्गतं रहः ।
अज्ञातहृदयेष्वेवं वैरीभवति सौहृदम् ॥11॥ (कठिनम्) [2024-2]

04. मूढः स्यामहमेषा वा वदेन्मिथ्येति संशये ।
दारत्यागी भवाम्याहो परस्त्रीस्पर्शपांसुलः ॥14॥ (कठिनम्)

05. कामं प्रत्यादिष्टां स्मरामि न परिग्रहं मुनेस्तनयाम् ।
बलवत्तु दूयमानं प्रत्याययतीव मे हृदयम् ॥16॥ (कठिनम्)

V. मञ्जूषातः सूक्तं पदं चित्वा, रिक्तस्थानं पूरयत ।

01. सुचरितनन्दिनः तपस्विनः देवं _____ आगताः । (सरलम्) [2025-3]

02. सर्वः सगन्धेषु _____ । (सरलम्) [2025-2]

03. चिरस्य वाच्यं न गतः _____ । (सरलम्) [2024-2] [2025-1]

04. अङ्गुलीयकशून्या मे _____ । (सरलम्) [2024-1 & 3]

अङ्गुलिः , सभाजयितुम् , प्रजापतिः , विश्वसिति , शारद्वतः ।

VI. संयोजयत । (सरलम्)

क	ख	
अ) शार्ङ्गरवः	i) ब्रह्मा ।	[2024-2]
आ) गन्धवहः	ii) दुष्यन्तः ।	[2025-1]
इ) प्रजापतिः	iii) वायुः ।	[2024-1 & 3]
ई) पौरवः	iv) कण्वशिष्यः ।	[2025-2 & 3]
	v) गौतमी ।	

5. महाराणाप्रतापः ।

I. अधो निर्दिष्टानां प्रश्नानाम् समीचीनं विकल्पं चित्वा, उत्तरं लिखत ।

01. राणाप्रतापः कस्मिन् ग्रामे अजायत ? (सरलम्) [2024-1 & 3]

अ. मेवाड । आ. चित्तौड । इ. कुम्बल । ई. हल्दीघाट् ।

02. राणाप्रतापस्य पिता कः ? (सरलम्)

अ. राणासाङ्गः । आ. अमरसिंहः । इ. द्वितीय उदयसिंहः । ई. राणाहमीरः ।

03. राणाप्रतापस्य अश्वस्य नाम किम् ? (सरलम्) [2024-2]

अ. दीर्घापाङ्गः । आ. चेतकः । इ. इन्द्रायुधः। ई. शीघ्रगः ।

04. राणाप्रतापस्य पूर्वजानाम् अमात्यः कः ? (सरलम्) [2025-2]

अ. भामाशाहः । आ. अमरसिंहः । इ. बीरबल्लः । ई. कञ्चुकी ।

05. बालिकायाः हस्तात् रोटिकाम् आकृष्य कः अधावत् ? (सरलम्) [2025-3]

अ. वानरः । आ. पक्षिराजः । इ. अरण्यमार्जालः । ई. सर्पः ।

06. "रोटिकायाः अर्धमेव खादित्वा अवशिष्टमर्धं परेद्युः भक्षणार्थं रक्ष" इति राणाप्रतापस्य पत्न्याः कथनस्य आशयः एवं वर्तते । (कठिनम्)

अ. अर्धम् अद्य खादित्वा, अवशिष्टं श्वः भक्षणार्थं रक्ष ।

आ. अर्धद्वयमपि अद्यैव भक्षय ।

इ. अर्धद्वयमपि श्वः एव भक्षय ।

ई. अर्धम् अद्य न भक्षय, अवशिष्टम् अपि अर्धं श्वः न भक्षय ।

07. राणाप्रतापः भामाशाहस्य प्रभूतं धनम् एतदर्थं स्वीकृतवान् । (कठिनम्) [2025-1]

अ. गृहनिर्माणार्थम् । आ. विवाहार्थम् ।

इ. कोशवृद्ध्यर्थम् । ई. सैन्यसंग्रहणार्थम् ।

08. i. राणाप्रतापः गण्यानां सभाम् आकारितवान् ।

ii. तत्र सः स्वर्णरजतादिपात्रेषु भोजनं न करिष्यामि इति प्रतिज्ञाम् अकरोत् ।

उपरि वाक्यद्वयं दत्तम् अस्ति । तत्र किं सत्यम् ? किम् असत्यम् ? इति लिखत । (कठिनम्)

अ. i. सत्यम् , ii. असत्यम् । आ. i. असत्यम् , ii. सत्यम् ।

इ. i. ii. उभयमपि सत्यम् । ई. i. ii. उभयमपि असत्यम् ।

09. "चेतकः" इति अश्वः अस्य वर्तते । (कठिनम्)

अ. विक्रमादित्यस्य । आ. महाराणाप्रतापस्य । इ. चन्द्रापीडस्य । ई. कर्णस्य ।

10. राणाप्रतापेन गण्यानां पुरतः कृतप्रतिज्ञासु एषा न अन्तर्भवति । (कठिनम्)

अ. स्वर्णरजतादिपात्रेषु भोजनं न करिष्यामि ।

आ. मृदुशयने न शयिष्ये ।

इ. राजप्रासादे न वत्स्यामि।

ई. रात्रौ निद्रां न करिष्यामि ।

II. द्वित्रैः वाक्यैः संस्कृतभाषया, कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा उत्तरं लिखत ।

01. राणाप्रतापस्य प्रतिज्ञा का ? (मध्यमम्) [2025-3]

02. बिल्लाः राणाप्रतापं कथं साहाय्यम् अकुर्वन् ? (कठिनम्)

03. भारतसर्वकारः राणाप्रतापाय कथं गौरवम् असूचयत् ? (मध्यमम्) [2025-3]

04. राणाप्रतापस्य वंशस्थाः के ? (कठिनम्)

III. मञ्जूषातः सूक्तं पदं चित्वा, रिक्तस्थानं पूरयत ।

01. राणाप्रतापः_____ सभाम् आकारितवान् । (सरलम्)

02. वैरिणां _____ समुद्रोपमम् आसीत् । (सरलम्) [2025-1 & 2]

03. कठिणहृदयस्य राणाप्रतापस्य _____ अद्रवत् । (सरलम्) [2024-3]

04. कष्टपरम्परायाः अपि काचन _____ भवेत् । (सरलम्) [2024-1 & 2]

सैन्यम् , सीमा , मनः , धनम् , गण्यानाम् ।

IV. पाठनाम उल्लिख्य, कः कं प्रति अवदत् इति संस्कृतभाषया उत्तरं लिखत ।

01. मम हस्ते प्रभूतं धनं विद्यते । (मध्यमम्) [2024-1, 2 & 3] , [2025-2]

02. नैतद्धनं स्वीकर्तुम् अहम् इच्छामि । (मध्यमम्) [2025-1]

03. कुत्रापि गत्वा धनं संग्रहिष्यामि । (मध्यमम्) [2025-3]

04. मम जीवनं सार्थकं भवेत् । (मध्यमम्) [2025-3]

V. दशवाक्यैः संस्कृतभाषया, कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा उत्तरं लिखत ।

01. देशरक्षणार्थं महाराणाप्रतापेन अनुभूतां कष्टपरम्परां वर्णयत । (कठिनम्) [2024-1 & 3] , [2025-1 & 2]

02. रोटिकाप्रसङ्गद्वारा महाराणाप्रतापस्य परिवारस्य कष्टमयं जीवनम् अधिकृत्य लिखत । (कठिनम्)

03. भामाशाहः कथम् एकः श्रेष्ठः स्वामिभक्तः इति साधयत । (कठिनम्) [2024-2]

VI. संयोजयत । (सरलम्)

क	ख
अ) जावन्ताबाई	i) राणाहमीरः ।
आ) बिल्लाः	ii) प्रतापस्य माता ।
इ) अकबर् बादशह	iii) योद्धारः ।
ई) सिसीदिया	iv) दिल्लीश्वरः ।
	v) भामाशाहः ।

[2025-2 & 3]

6. अनुरागोदयः ।

I. अधो निर्दिष्टानां प्रश्नानाम् समीचीनं विकल्पं चित्वा, उत्तरं लिखत ।

01. महाश्वेतायाः पिता गन्धर्वाधिपतिः कः ? (सरलम्)

अ. चन्द्रापीडः । आ. तारापीडः । इ. हंसः । ई. पर्वतराजः ।

02. महाश्वेता कं प्रति स्ववृत्तान्तं कथयति ? (सरलम्) [2024-2 & 3]

अ. जनकम् । आ. कपिञ्जलम् । इ. श्वेतकेतुम् । ई. चन्द्रापीडम् ।

03. महाश्वेता स्नातुं कुत्र आगच्छति ? (सरलम्) [2024-1] , [2025-1 & 3]

अ. अच्छोदसरः । आ. स्नानगृहम् । इ. मानससरः । ई. मन्दाकिनीम् ।

04. महाश्वेता किम् अजिघ्रत् ? (सरलम्)

अ. दुर्गन्धम् । आ. कुसुमगन्धम् । इ. पाकगन्धम् । ई. अन्नगन्धम् ।

05. श्वेतकेतोः तनयः कः ? (सरलम्)

अ. कपिञ्जलः । आ. पुण्डरीकः । इ. हंसः । ई. चन्द्रापीडः ।

06. i. गन्धर्वाधिपतिः हंसः । ii. अप्सरसां कन्यका गौरी ।

उपरि वाक्यद्वयं दत्तम् अस्ति । तत्र किं सत्यम् ? किम् असत्यम् ? इति लिखत । (कठिनम्)

अ. i. सत्यम्, ii. असत्यम् । आ. i. असत्यम्, ii. सत्यम् ।

इ. i. ii. उभयमपि सत्यम् । ई. i. ii. उभयमपि असत्यम् ।

07. सुरासुरैः मथ्यमानात् क्षीरसागरात् अयं पादपः उद्गतः वर्तते । (कठिनम्) [2025-2]

अ. बकुलपादपः । आ. पारिजातपादपः ।

इ. चम्पकपादपः । ई. अशोकपादपः ।

08. "अनुरागोदयः" इति पाठे पुण्डरीकस्य वर्णनं कृतमस्ति । तदनुसारेण एतत् कथनं समीचीनं न वर्तते । (कठिनम्)

अ. अलङ्कारमिव ब्रह्मचर्यस्य । आ. यौवनमिव धर्मस्य ।

इ. मूर्तिमिव अहङ्कारस्य । ई. विलासमिव सरस्वत्याः ।

09. पुण्डरीकेण कर्णावतंसीकृता कुसुममञ्जरी एषा अस्ति । (कठिनम्)

अ. पुन्नागकुसुममञ्जरी । आ. परिजातकुसुममञ्जरी ।

इ. सेवन्तिकाकुसुममञ्जरी । ई. मालतीकुसुममञ्जरी ।

II. द्वित्रैः वाक्यैः संस्कृतभाषया, कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा उत्तरं लिखत ।

01. महाश्वेतायाः वपुषि यौवनं कथं पदं कृतम् ? (मध्यमम्) [2024-1 & 3] , [2025-2]

02. कीदृशं कुसुमगन्धम् अजिघ्रम् इति महाश्वेता वदति ? (कठिनम्) [2025-1]

03. प्रणामावसरे महाश्वेता कीदृशी आसीत् ? (कठिनम्)

04. पुण्डरीकस्य अनुरागं महाश्वेता कथं जानाति ? (कठिनम्) [2024-2]

III. पाठनाम उल्लिख्य, कः कं प्रति अवदत् इति संस्कृतभाषया उत्तरं लिखत ।

01. तथापि यदि कुतूहलम् , तत् कथयामि । (मध्यमम्) [2025-2]

02. "भगवन् ! किमभिधान:" ? (कठिनम्)

03. "पुण्डरीक इति नाम चक्रे" । (मध्यमम्) [2024-3] , [2025-1]

04. किम् अनेन प्रश्नायासेन ? (मध्यमम्)

05. धैर्यधना हि साधव: । (कठिनम्) [2024-2]

06. किं माम् अन्यथा सम्भावयसि ? (कठिनम्) [2024-1] , [2025-3]

IV. दशवाक्यैः संस्कृतभाषया, कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा उत्तरं लिखत ।

01. कीदृशं मुनिकुमारकम् अपश्यम् इति महाश्वेता वर्णयति ? (कठिनम्) [2024-3] , [2025-2]

02. तपोधनं युवानं दृष्ट्वा महाश्वेता किम् अचिन्तयत् ? (कठिनम्)

03. "अनुरागोदयः" इति पाठानुसारेण पुण्डरीकस्य जन्मवृत्तान्तं लिखत । (कठिनम्) [2024-1] , [2025-1 & 3]

04. पुण्डरीकमहाश्वेतयोः सरससंवादस्य स्वारस्यं स्वावाक्यैः विवृणुत । (कठिनम्) [2024-2]

V. मञ्जूषातः सूक्तं पदं चित्वा, रिक्तस्थानं पूरयत ।

01. तयोः अहमीदृशी _____ समुत्पन्ना । (सरलम्)

02. _____ गन्धम् अभ्यजिघ्रम् । (सरलम्)

03. भगवतः अशेषत्रिभुवनसुन्दरं _____ आसीत् । (सरलम्) [2025-3]

04. अनया अनार्यया निवार्यतां _____ । (सरलम्)

कुसुम , रूपम् , हृदयम् , आननम् , आत्मजा ।

VI. संयोजयत । (सरलम्)

क	ख	
अ) अलङ्कारमिव	i) ऋषिकुमारकः ।	[2024-1 , 2 , & 3]
आ) हंसः	ii) सरस्वत्याः ।	
इ) विलासमिव	iii) ब्रह्मचर्यस्य ।	[2025-1 & 3]
ई) पुण्डरीकः	iv) गौरी ।	
	v) धर्मस्य ।	

7. सा शान्तिः ।

I. अधो निर्दिष्टानां प्रश्नानाम् समीचीनं विकल्पं चित्वा, उत्तरं लिखत ।

01. सा शान्तिः कुत्र कार्यं करोति ? (सरलम्) [2024-2 & 3]

अ. पाठशालायाम् । आ. वैद्यशालायाम् ।
इ. पाकशालायाम् । ई. सिद्धवस्त्रविक्रयशालायाम् ।

02. शान्त्याः पत्युः नाम किम् ? (सरलम्)

अ. आनन्दः । आ. सुन्दरः । इ. रमेशः । ई. सुरेशः ।

03. सुन्दरः किमर्थं नगरम् आगच्छति ? (सरलम्)

अ. उद्योगार्थम् । आ. व्यापारार्थम् । इ. पठनार्थम् । ई. प्रवासार्थम् ।

04. सुन्दरस्य पिता कः ? (सरलम्) [2024-1]

अ. गणेशः । आ. महेशः । इ. गोविन्दः । ई. शङ्करः ।

05. सुन्दरः कियत् पर्यन्तं पठितवान् ? (सरलम्)

अ. सप्तमकक्ष्या । आ. अष्टमकक्ष्या । इ. नवमकक्ष्या । ई. दशमकक्ष्या ।

06. शान्तिः तरुणस्य समीपम् एतदर्थम् आगतवती । (कठिनम्)

अ. धनं प्राप्तुम् । आ. वस्त्रं प्राप्तुम् ।
इ. आशीर्वादं प्राप्तुम् । ई. उद्योगं प्राप्तुम् ।

07. गोविन्दस्य अपत्यानि एतावन्ति सन्ति । (कठिनम्) [2025-1]

अ. षट् पुत्राः, द्वे पुत्र्यौ । आ. षट् पुत्र्यः, द्वौ पुत्रौ ।
इ. चत्वारः पुत्राः, चतस्रः पुत्र्यः । ई. एकः पुत्रः, एका पुत्री ।

08. तरुणः शान्त्यै कति रूप्यकाणि दातुम् उद्युक्तः ? (कठिनम्) [2025-2 & 3]

अ. शतम् । आ. पञ्च शतम् । इ. सहस्रम् । ई. दश सहस्रम् ।

II. द्वित्रैः वाक्यैः संस्कृतभाषया, कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा उत्तरं लिखत ।

01. शान्त्याः सौन्दर्यं वर्णयत । (कठिनम्)

02. शान्तिः किमर्थं तरुणं द्रष्टुम् आगतवती ? (मध्यमम्) [2025-1 & 2]

03. सुन्दरः किमर्थं स्वग्रामं त्यक्तवान् ? (मध्यमम्) [2025-3]

04. तरुणः किमर्थं क्रोधमूर्च्छितः अभवत् ? (कठिनम्)

III. दशवाक्यैः संस्कृतभाषया, कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा उत्तरं लिखत ।

01. शान्तिदर्शनात् तरुणस्य चिन्तासन्ततिः कीदृशी आसीदिति विवृणुत । (कठिनम्) [2025-2 & 3]

02. "सा शान्तिः" इति पाठस्य सारांशं स्ववाक्यैः संगृह्य लिखत । (कठिनम्) [2024-1 , 2 & 3] , [2025-1]

IV. मञ्जूषातः सूक्तं पदं चित्वा, रिक्तस्थानं पूरयत ।

01. संक्षेपतश्चेत् स्मर्तव्या _____ । (सरलम्)

02. _____ नवनवीनं परिधानविशेषं धारयति । (सरलम्)

03. अहमस्मि _____ सुन्दरस्य पत्नी । (सरलम्)

04. मे हृदयात् किल्बिषमेकं _____ । (सरलम्)

शान्तिः , निर्मूलितवती , प्रतिदिनं , त्रिशतम् , सर्वावयवसुन्दरी ।

V. संयोजयत । (सरलम्)

क	ख	
अ) पुत्थलिका	i) कुङ्कुमम् ।	[2025-1]
आ) ललाटे	ii) पापम् ।	[2024-1 & 3] , [2025-3]
इ) किल्बिषम्	iii) बह्वपत्यः ।	[2024-2] , [2025-3]
ई) गोविन्दः	iv) वस्त्रापणम् ।	
	v) वसिष्ठः ।	

विधिविलसितम् ।

I. अधो निर्दिष्टानां प्रश्नानाम् समीचीनं विकल्पं चित्वा, उत्तरं लिखत ।

01. कर्णस्य गुरुः कः ? (सरलम्)

अ. विश्वामित्रः । आ. परशुरामः । इ. वसिष्ठः । ई. दुर्योधनः ।

02. परशुरामः इदम् अस्त्रं कर्णम् उपदिशति । (सरलम्)

अ. सर्पास्त्रम् । आ. वरुणास्त्रम् । इ. गरुडास्त्रम् । ई. भार्गवास्त्रम् ।

03. गुरोः उत्तमाङ्गं कर्णः कुत्र निवेशयति ? (सरलम्)

अ. हस्ते । आ. स्वोत्सङ्गे । इ. पादे । ई. भूमौ ।

04. कर्णस्य रक्षाकवचं किम् ? (सरलम्) [2025-3]

अ. वज्रकवचम् । आ. युद्धकवचम् । इ. कुण्डलम् । ई. गुरोः अनुग्रहः ।

05. एषः कर्णस्य रक्तं निर्दयम् पिबति । (सरलम्) [2025-2]

अ. वज्रकीटः । आ. मत्कुणः । इ. मार्जालः । ई. सर्पः।

06. "विधिविलसितम्" इति पाठे वज्रकीटप्रसङ्गः कर्णस्य इमं गुणं सूचयति । (कठिनम्) [2024-1 & 3] , [2025-1]

अ. दुर्गुणम् । आ. सहनगुणम् । इ. मननगुणम् । ई. श्रवणगुणम् ।

07. "विधिविलसितम्" इति पाठानुसारेण "देवाः अपि एतस्मात् अस्त्रात् बिभ्यति" इति वाक्यस्य आशयः अयं वर्तते । (कठिनम्)

अ.भार्गवास्त्रं दृष्ट्वा देवाः भीताः भवन्ति ।

आ. भार्गवास्त्रं दृष्ट्वा देवाः भीताः न भवन्ति ।

इ. भार्गवास्त्रं दृष्ट्वा देवाः सन्तुष्टाः भवन्ति ।

ई. भार्गवास्त्रं दृष्ट्वा देवाः कुपिताः भवन्ति ।

08. "धन्योऽस्मि गमनात् पूर्वमीदृशी सम्पदागता" इत्यत्र सूचिता सम्पत् एषा वर्तते । (कठिनम्)

अ. गुरुशुश्रूषा । आ. विद्याधनम् । इ. धनराशिः । ई. ज्ञानधनम् ।

II. द्वित्रैः वाक्यैः संस्कृतभाषया, कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा उत्तरं लिखत ।

01. वज्राख्यः कीटः किं करोति ? (मध्यमम्) [2024-1 & 3] , [2025-1]

02. कर्णं प्रति परशुरामोपदेशं लिखत । (मध्यमम्) [2024-2] , [2025-2]

03. द्विगुणीकृतक्रोधः गुरुः कर्णं प्रति किं कथयति ? (कठिनम्)

III. पाठनाम उल्लिख्य, कः कं प्रति अवदत् इति संस्कृतभाषया उत्तरं लिखत ।

01. दृढीक्रियतां चेतः। (मध्यमम्)

02. भवदनुग्रह एव रक्षाकवचम् । (मध्यमम्) [2025-2]

03. अहो! गुरुकुलवैभवम् । (मध्यमम्) [2024-1 , 2 & 3]

04. अहो! भग्नप्रतिज्ञोऽस्मि । (मध्यमम्) [2025-1]

IV. दशवाक्यैः संस्कृतभाषया, कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा उत्तरं लिखत ।

01. कर्ण-परशुरामयोः संवादस्य सारांशं स्ववाक्यैः संगृह्य लिखत । (कठिनम्)

02. कर्णशापप्रसङ्गद्वारा "विधिविलसितम्" इति शीर्षिकां समर्थयत । (कठिनम्) [2025-3]

V. पाठनाम उल्लिख्य, श्लोकानाम् अनुवादं कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा कुरुत ।

01. विजृम्भते वेदसरस्वतीमयं तपोवनं निर्मलकर्मशोभितम् ।
विनीतशिष्यैरपनीतकल्मषैरधिष्ठितं विश्वगुणाभिरञ्जितम् ॥2॥ (कठिनम्)

02. धन्योऽस्मि गमनात्पूर्वमीदृशी सम्पदागता ।
विना तु गुरुशुश्रूषां नान्यद्भाव्यं परं मम॥3॥ (कठिनम्)

03. अस्त्रप्रयोगवेलायां यदा ते सूतभावना ।
तदा सर्वाणि चास्त्राणि भवेयुर्निष्फलानि हि ॥5॥ (मध्यमम्)

VI. मञ्जूषातः सूक्तं पदं चित्वा, रिक्तस्थानं पूरयत ।

01. भवादृशा गुरवः अतीव _____। (सरलम्) [2024-2]

02. वत्स _____ उन्मील्याद्य पश्य । (सरलम्) [2024-1 & 3]

03. ममापराधः _____ क्षन्तव्यः । (सरलम्) [2025-1 & 2]

04. _____ मम दृष्टिपथात् । (सरलम्)

चक्षुषी , विरलाः, परशुरामः , कृपया , अपेहि ।

VII. संयोजयत । (सरलम्)

क	ख
अ) कर्णः	i) रक्षाकवचम् ।
आ) गुरोः अनुग्रहः	ii) कीटः।
इ) वज्राख्यः	iii) सूतपुत्रः।
ई) गुरुशापम्	iv) सोमरातः ।
	v) डा ॥ के एस् नागराजन् ।

9. नीतिसारः ।

I. अधो निर्दिष्टानां प्रश्नानाम् समीचीनं विकल्पं चित्वा, उत्तरं लिखत ।

01. एषा कामधेनुगुणा अस्ति । (सरलम्)

अ. माता । आ. विद्या । इ. लता । ई. क्षमा ।

02. कृतं कर्म कम् अनुगच्छति ? (सरलम्)

अ. कर्तारम् । आ. यमम् । इ. देवम् । ई. किन्नरम् ।

03. अर्थान् कथं चिन्तयेत् ? (सरलम्)

अ. सिंहवत् । आ. व्याघ्रवत् । इ. बकवत् । ई. शशवत् ।

04. सुभाषितानुसारेण सत्स्त्रिया किं रक्ष्यते ? (सरलम्)

अ. वनम् । आ. गृहम् । इ. वाहनम् । ई. नगरम् ।

05. के धनमिच्छन्ति ? (सरलम्)

अ. उत्तमाः । आ. मध्यमाः । इ. अधमाः । ई. देवाः ।

06. "धेनुसहस्रेषु वत्सः मातरं गच्छति" इति वाक्यद्वारा सुभाषितकारः इमं विषयं साधयति । (कठिनम्) [2024-1 & 3]

अ. कृतं कर्म छात्रमनुगच्छति । आ. कृतं कर्म कर्तारमनुगच्छति ।

इ. कृतं कर्म अध्यापकमनुगच्छति । ई. कृतं कर्म सुभाषितकारमनुगच्छति ।

07. सुभाषितकारस्य अभिप्रायानुसारम् इन्द्रियप्रेरकं इदमस्ति । (कठिनम्)

अ. मनः । आ. कालः । इ. वायुः । ई. तेजः ।

08. "सत्पुरुषव्रते" इदं सत्पुरुषलक्षणं वर्तते । (कठिनम्) [2024-2] , [2025-3]

अ. दुर्जनसङ्गः । आ. परहास्यम् । इ. सूनृता वाक् । ई. परपीडनम् ।

09. "धनहीनो न हीनश्च" इति वाक्यस्य भावः _____ ।

अ. धनहीनः दरिद्रः । आ. धनहीनः दरिद्रः न । इ. धनहीनः अतिदरिद्रः । ई. धनहीनः हीनः ।

II. द्वित्रैः वाक्यैः संस्कृतभाषया, कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा उत्तरं लिखत ।

01. सत्पुरुषव्रतं किम् ? (मध्यमम्) [2024-3] [2025-1 & 2]

02. नरविग्रहाः के ? (मध्यमम्)

03. कोषः किमर्थं संरक्ष्यः ? (मध्यमम्) [2024-1 & 2]

III. पाठनाम उल्लिख्य, श्लोकानाम् अनुवादं कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा कुरुत ।

01. श्रुत्वा धर्मं विजानाति श्रुत्वा त्यजति दुर्मतिम् ।
श्रुत्वा ज्ञानमवाप्नोति श्रुत्वा मोक्षमवाप्नुयात् ॥3॥ (कठिनम्) [2024-2 & 3] , [2025-1]

02. कामक्रोधौ तथा लोभं स्वादं शृङ्गारकौतुके ।
अतिनिद्रातिसेवे च विद्यार्थी ह्यष्ट वर्जयेत् ॥4॥ (मध्यमम्)

03. मनसा चिन्तितं कार्यं वाचा नैव प्रकाशयेत् ।
मन्त्रवत् रक्षयेत् गूढं कार्ये चापि नियोजयेत् ॥6॥ (कठिनम्)

04. धनहीनो न हीनश्च धनिकः स सुनिश्चयः ।
विद्यारत्नेन यो हीनः स हीनः सर्ववस्तुषु ॥9॥ (कठिनम्) [2025-3]

05. विषयामिषलोभेन मनः प्रेरयतीन्द्रियम् ।
तन्निरुन्ध्यात् प्रयत्नेन जिते तस्मिन् जितेन्द्रियः ॥10॥ (कठिनम्) [2024-1] , [2025-2]

IV. मञ्जूषातः सूक्तं पदं चित्वा, रिक्तस्थानं पूरयत ।

01. _____ पराक्रमेत् । (सरलम्)

02. नवाम्रवापी _____ न पश्येत् । (सरलम्)

03. विद्या _____ रक्ष्यते । (सरलम्)

स्वर्गं , सिंहवच्च , नरकम् , योगेन ।

V. संयोजयत । (सरलम्)

क	ख	
अ) पुष्पितः	i) गुप्तधनम् ।	[2025-2]
आ) श्रुत्वा	ii) वृक्षः ।	
इ) विषयः	iii) ज्ञानमवाप्नोति ।	[2024-1]
ई) विद्या	iv) प्रेरयतीन्द्रियम् ।	[2024-2 & 3] , [2025-1]
	v) सत्स्त्रिया ।	

10. कृष्णशास्त्रीमहोदयः ।

I. अधो निर्दिष्टानां प्रश्नानाम् समीचीनं विकल्पं चित्वा, उत्तरं लिखत ।

01. कृष्णशास्त्रिणां माता का ? (सरलम्)

अ. श्रीमती शङ्करम्मा । आ. श्रीमती देवम्मा । इ. श्रीमती कावेरम्मा । ई. श्रीमती सीतम्मा ।

02. कृष्णशास्त्रिणाम् अध्यापकेषु एकस्य नाम लिखत । (सरलम्) [2025-3]

अ. बि. एम्. श्री । आ. डि. वि. जि । इ. बेन्द्रे । ई. शिवरामकारन्तः ।

03. कृष्णशास्त्रीमहोदयेन आरब्धा पत्रिका का ? (सरलम्)

अ. सुवर्णकर्णाटकः । आ. प्रबुद्धकर्णाटकः ।

इ. कल्याणकर्णाटकः । ई. मङ्गलकर्णाटकः ।

04. ध्वन्यालोकः कन्नडभाषायां केन अनूदितः ? (सरलम्)

अ. कुवेम्पुमहोदयेन । आ. शिवरामकारन्तमहोदयेन ।

इ. डा. के. कृष्णमूर्तिमहोदयेन । ई. बि.एम.श्री महोदयेन ।

05. केन्द्रसाहित्य अकादमी प्रशस्तिद्वारा पुरस्कृता कृतिः का ? (सरलम्)

अ. श्रीपतिकथाः । आ. सर्वज्ञकविः । इ. बङ्किमचन्द्रः । ई. रामप्पः ।

06. कृष्णशास्त्रीमहोदयात् चेक् स्वीकर्तुं शिष्यः इमं भावं प्रकटयति ? (कठिनम्) [2024-2]

अ. सङ्कोचम् । आ. संशयम् । इ. भयम् । ई. अहङ्कारम् ।

07. "कृष्णशास्त्रीमहोदयः मैसूरुनगरे कुवेम्पुमहोदयेन सह निरपवादया मिलति स्म"
इत्यनेन वाक्येन कुवेम्पु विषये शास्त्रिणः अयं भावः प्रकाशितः । (कठिनम्) [2024-3]

अ. शिष्यप्रेम । आ. शिष्यभयम् । इ. पक्षपातः । ई. प्रतीकारः ।

08. "वीररसयुताः कथाः पठत" इति शास्त्रिणः सन्देशस्य पालनं कृतं चेत् विद्यार्थिनां हृदये इदम् उत्पद्यते ।
(कठिनम्) [2025-1 & 2]

अ. उत्साहः। आ. आलस्यम् । इ. हास्यम् । ई. कारुण्यम् ।

09. "सः यत्र कुत्रापि भवतु, कालेज् आनेतव्य एव" इति वाक्यं कृष्णशास्त्रिमहोदयस्य _____ सूचयति ।

अ. कोपम् । आ. असूयाम् । इ. शिष्यवात्सल्यम् । ई. जुगुप्साम् ।

II. द्वित्रैः वाक्यैः संस्कृतभाषया, कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा उत्तरं लिखत ।

01. बाल्ये शास्त्रिणां संस्कृताध्ययनम् । (मध्यमम्)

02. शास्त्रिणां औदार्यम् । (मध्यमम्)

03. शास्त्रिणां पाठनक्रमः । (मध्यमम्) [2024-1] , [2025-1 , 2 & 3]

04. संस्कृताध्ययनविषये शास्त्रिणाम् अभिप्रायः । (मध्यमम्) [2024-2 & 3]

05. कृष्णशास्त्रिणां कन्नडसाहित्यसेवा । (कठिनम्)

III. पाठनाम उल्लिख्य, कः कं प्रति अवदत् इति संस्कृतभाषया उत्तरं लिखत ।

01. परीक्षार्थम् इतोऽपि समयावकाशः विद्यते । (मध्यमम्) [2024-1 , 2 & 3]

02. सः यत्र कुत्रापि भवतु कालेज् आनेतव्य एव । (मध्यमम्) [2025-1 , 2 & 3]

IV. दशवाक्यैः संस्कृतभाषया, कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा उत्तरं लिखत ।

01. शास्त्रिणां शिष्यवात्सल्यं सोदाहरणं प्रतिपादयत । (कठिनम्)

02. विद्यार्थिनां कृते कृष्णशास्त्रिणां सन्देशं सविस्तरं लिखत । (कठिनम्)

V. संयोजयत । (सरलम्)

क	ख
अ) श्रीमती शङ्करम्मा	i) आनन्दवर्धनः ।
आ) राष्ट्रकविः	ii) रामकृष्णशास्त्री ।
इ) ध्वन्यालोकः	iii) कुवेम्पुः ।
ई) प्रबुद्धकर्णाटकः	iv) रामप्प ।
	v) पत्रिका ।

पुराणभारतम् - अभ्यासपुस्तकम् ।

सन्धि विभजत ।		सन्धि योजयत ।
भरणाच्च= (कठिनम्)	[2024-1]	तु + अगम्याः = (कठिनम्)
खल्वन्यत्र = (कठिनम्)	[2024-3]	ज्ञेयाः + ते = (कठिनम्)
द्वीपोऽयम् = (सरलम्)	[2025-2 & 3]	विन्ध्यः + च = (कठिनम्)

विग्रहवाक्यं लिखत ।		समस्तपदं लिखत ।	
पुराणभारतम् = (मध्यमम्)		हिमवतः दक्षिणम् = (मध्यमम्)	
इन्द्रद्वीपः = (मध्यमम्)	[2024-3] , [2025-1]	क्रमम् अनुगम्य = (कठिनम्)	[2025-2]
सागरसंवृतः = (मध्यमम्)		सरांसि अस्याः सन्ति = (कठिनम्)	

पदपरिचयं कुरुत ।	
कृत्वा = (सरलम्)	[2025-1]
स्मृतम् = (कठिनम्)	[2025-3]
अगम्य = (कठिनम्)	

प्रयोगं परिवर्तयत ।	
देवाः जन्म इच्छन्ति । (कठिनम्)	[2025-2] , [2025-3]
नरैः कर्माणि क्रियन्ते । (कठिनम्)	

परेषामपि रक्ष जीवितम् - अभ्यासपुस्तकम् ।

सन्धिं विभजत ।	सन्धिं योजयत ।
किमप्याश्चर्यम् = (कठिनम्)	दुःखेन + अहम् = (सरलम्)
अर्थविद्राजा = (मध्यमम्)	पशवो + अपि = (सरलम्)
एकैकम् = (मध्यमम्) [2024-1 & 3] , [2025-1 & 3]	सर्वस्य + आर्तिं = (सरलम्)

विग्रहवाक्यं लिखत ।	समस्तपदं लिखत ।
देशान्तरम् = (मध्यमम्)	परोपकारः एव व्यापारः = (मध्यमम्)
वध्यशिला = (मध्यमम्) [2024-3]	जीवानां मारणम् = (मध्यमम्)
परानुग्रहः = (मध्यमम्) [2024-1]	योगिनः वेषम् = (मध्यमम्)

पदपरिचयं कुरुत ।
निर्गतः = (कठिनम्) [2025-2]
निरीक्ष्य = (सरलम्) [2024-2] , [2025-1 & 3]
त्यक्त्वा = (सरलम्) [2024-1]

प्रयोगं परिवर्तयत ।
विक्रमादित्यः कालं नयति । (कठिनम्) [2025-1]

निर्विमर्शा हि भीरवः - अभ्यासपुस्तकम् ।

सन्धिं विभजत ।	सन्धिं योजयत ।
भीषणाकृतिः = (सरलम्) [2025-1]	कश्चित् + आसीत् = (मध्यमम्) [2024-1]
तथेति = (सरलम्) [2025-3]	भृत्यैः + आनाय्य = (कठिनम्) [2025-2]
आदायैताम् = (मध्यमम्)	अधः + तूष्णीम् = (कठिनम्)

विग्रहवाक्यं लिखत ।	समस्तपदं लिखत ।
कन्यारत्नम् = (मध्यमम्) [2024-1]	गान्धर्वेण विधिना = (मध्यमम्)
राजपुत्रः = (मध्यमम्)	वणिजः कन्या = (मध्यमम्) [2024-3] , [2025-2]
जाह्नवीतटे = (मध्यमम्)	प्राप्तः सत्पतिः यया सा = (कठिनम्)

पदपरिचयं कुरुत ।
दृष्ट्वा = (सरलम्)
विज्ञाय = (सरलम्) [2025-2]
प्रविष्टः = (कठिनम्)

प्रयोगं परिवर्तयत ।
त्वं मौनं त्यक्त्वा उक्तवान् । (कठिनम्)
मञ्जूषा क्षिप्यतां त्वया । (कठिनम्)

सलक्षणं अलङ्कारं निर्दिशत ।
01. तमभ्यधावत् स्वकृतो मूर्तिमानिव दुर्नयः । (कठिनम्)
02. चिच्छेद पापस्य कपिः निग्रहज्ञ इव क्रुधा । (सरलम्) [2024-1 & 2]

शून्या मेऽङ्गुलिः - अभ्यासपुस्तकम् ।

सन्धिं विभजत ।	सन्धिं योजयत ।
नोत्सहे = (सरलम्)	क्षितिपः + तथा = (कठिनम्) [2025-3]
यावन्नियोगम् = (कठिनम्)	अविश्रमो + अयम् = (सरलम्)
प्रागेव = (मध्यमम्) [2025-1]	पश्यत + एनम् = (मध्यमम्)

विग्रहवाक्यं लिखत ।	समस्तपदं लिखत ।
फलागमैः = (मध्यमम्)	भिन्ना स्थितिः न भवति यस्य सः = (कठिनम्)
अनुद्धताः = (कठिनम्) [2024-1 & 2]	जनैः आकीर्णम् = (मध्यमम्)
तपोधनः = (कठिनम्) [2025-2]	अभिज्ञायते अनेन इति = (कठिनम्) [2025-3]

पदपरिचयं कुरुत ।
निन्दन्ती = (कठिनम्) [2024-3] , [2025-3]
प्रवेशयितुम् = (सरलम्) [2024-2] , [2025-1]
परिहृत्य = (सरलम्)

प्रयोगं परिवर्तयत ।
विधिना दर्शितं प्रभुत्वम् । (कठिनम्) [2024-2]
दीयताम् अस्मै प्रत्ययप्रतिवचनम् । (कठिनम्)

सलक्षणं अलङ्कारं निर्दिशत ।
01. मध्ये तपोधनानां किसलयमिव पाण्डुपत्राणाम् । (सरलम्) [2025-1 & 2]
02. प्रत्याययतीव मे हृदयम् । (कठिनम्)
03. अज्ञातहृदयेष्वेवं वैरीभवति सौहृदम् । (कठिनम्) [2024-1 , 2 & 3]

महाराणप्रतापः - अभ्यासपुस्तकम् ।

सन्धिं विभजत ।		सन्धिं योजयत ।	
नैतत् = (मध्यमम्)	[2024-2] , [2025-2]	तथा + एव = (मध्यमम्)	
सर्वोऽपि = (सरलम्)	[2024-3]	सर्वे + अपि = (सरलम्)	[2025-1]
पितुरनन्तरम् = (कठिनम्)		तत् + विरुद्धम् = (मध्यमम्)	[2024-2]

विग्रहवाक्यं लिखत ।		समस्तपदं लिखत ।	
शौर्यगाथाः = (मध्यमम्)		अरण्यस्य मार्जालः = (मध्यमम्)	[2024-1]
राजपुत्रः = (मध्यमम्)	[2025-3]	हस्तात् च्युतान् = (मध्यमम्)	[2024-3]
महासैन्यम् = (मध्यमम्)	[2024-2]	स्वस्य जन्मस्थानम् = (मध्यमम्)	

पदपरिचयं कुरुत ।	
भूत्वा = (सरलम्)	[2024-2 & 3] , [2025-2]
स्मरन् = (कठिनम्)	
प्राप्तवान् = (कठिनम्)	

प्रयोगं परिवर्तयत ।	
राणाप्रतापः प्रतिज्ञां स्वीकृतवान् । (कठिनम्)	[2024-3]
अहं एतद् धनं स्वीकर्तुं न इच्छामि । (कठिनम्)	[2024-1]

अनुरागोदयः - अभ्यासपुस्तकम् ।

सन्धिं विभजत ।	सन्धिं योजयत ।
वनानिलेन = (सरलम्) [2024-2]	मकरकेतुः + उत्पादितः = (कठिनम्) [2024-3]
रतेरिव = (कठिनम्)	ततः + ततः = (कठिनम्) [2024-1] , [2025-1]
तद्रूपम् = (मध्यमम्)	धौतः + च = (कठिनम्)

विग्रहवाक्यं लिखत ।	समस्तपदं लिखत ।
मुकुलितलोचना = (कठिनम्) [2024-2]	मदीयं कपोलम् =(मध्यमम्)
मुनिकुमारकम् = (मध्यमम्)	गुरोः उपदेशः = (मध्यमम्)
सुरभिपरिमला = (कठिनम्)	अच्छोद इति सरः = (मध्यमम्)

पदपरिचयं कुरुत ।	
स्नातुम् = (सरलम्)	[2025-2 & 3]
आदाय = (सरलम्)	[2024-1 & 3]
अन्यथा = (मध्यमम्)	[2024-2]

प्रयोगं परिवर्तयत ।	
अहं मुनिकुमारकम् अपश्यम् । (कठिनम्)	[2024-2]
निवार्यतां हृदयम् । (कठिनम्)	

सलक्षणं अलङ्कारं निर्दिशत ।	
01. रतेः बाष्पबिन्दुभिः आरचितामिव स्फटिकाक्षमालिकाम् । (कठिनम्)	[2025-1 & 3]
02. कुसुमागन्धेन मधुकरीव आकृष्यमाणा । (सरलम्)	
03. विलासमिव सरस्वत्याः मुनिकुमारकमपश्यम् । (कठिनम्)	

सा शान्तिः - अभ्यासपुस्तकम् ।

सन्धिं विभजत ।		सन्धिं योजयत ।	
वहन्तीव = (सरलम्)	[2025-2]	सर्वो + अपि = (सरलम्)	[2024-1]
मयैवम् = (मध्यमम्)		यत् +अहम् = (मध्यमम्)	[2024-3]
आननारविन्दे = (सरलम्)		ग्रामस्य + एव = (मध्यमम्)	

विग्रहवाक्यं लिखत ।		समस्तपदं लिखत ।	
वस्त्रापणः = (मध्यमम्)	[2025-1]	मनुजः पशुः इव = (मध्यमम्)	
मुखकमलम् = (मध्यमम्)	[2025-2]	कमनीयं रूपं यस्याः सा = (कठिनम्)	[2024-1]
क्रोधाग्निः = (मध्यमम्)		अहनि अहनि = (कठिनम्)	[2025-1 & 3]

पदपरिचयं कुरुत ।	
उन्नमय्य = (सरलम्)	
त्यक्तवान् = (कठिनम्)	[2024-2]
भवितुम् = (सरलम्)	[2024-1]

प्रयोगं परिवर्तयत ।	
मया सा दृश्यते । (कठिनम्)	[2024-1] , [2025-1]
अहं दशमकक्ष्यां पठितवान् । (कठिनम्)	

सलक्षणं अलङ्कारं निर्दिशत ।	
01. अस्याः आननारविन्दे अपूर्वाकर्षणम् आसीत् । (मध्यमम्)	[2025-2]

विधिविलसितम् - अभ्यासपुस्तकम् ।

सन्धिं विभजत ।	सन्धिं योजयत ।
गण्योऽस्मि = (सरलम्)	अस्त्र + अभ्यासः = (सरलम्)
यदीह = (सरलम्)	मम + ऊरुद्वयम् = (सरलम्)
तावच्च = (कठिनम्)	शक्तो + असि = (सरलम्)

विग्रहवाक्यं लिखत ।	समस्तपदं लिखत ।
उत्कटेच्छा = (मध्यमम्)	भार्गवस्य अस्त्रम् = (मध्यमम्) [2024-2]
ज्ञानभण्डारः = (मध्यमम्)	धवला कीर्तिः यस्य सः = (कठिनम्) [2024-3] , [2025-1]
निद्राभङ्गः = (मध्यमम्)	गुरोः प्रसादम् = (मध्यमम्)

पदपरिचयं कुरुत ।	
प्रतिसंहर्तुम् = (सरलम्)	[2024-3]
पतित्वा = (सरलम्)	[2025-3]
पतन् = (कठिनम्)	[2025-1] , [2025-2]

प्रयोगं परिवर्तयत ।	
त्वया किमेतत् आचरितम् । (कठिनम्)	[2025-3]
मया धर्मविरुद्धं न आचरितम् । (कठिनम्)	[2024-3]

सलक्षणं अलङ्कारं निर्दिशत ।
01. त्वम् असत्यवादीव प्रतिभासि । (कठिनम्)

नीतिसारः - अभ्यासपुस्तकम् ।

सन्धि विभजत ।	सन्धि योजयत ।
शशवच्च = (कठिनम्)	हि + अकाले = (कठिनम्)
विषयामिषम् = (सरलम्)	देवाः + ते = (कठिनम्) [2024-2]
हीनश्च = (कठिनम्)	सिंहवत् + च = (कठिनम्) [2025-2 & 3]

विग्रहवाक्यं लिखत ।	समस्तपदं लिखत ।
धेनुसहस्रम् = (मध्यमम्) [2025-2]	कामधेन्वोः गुणाः =(मध्यमम्)
जितेन्द्रियः = (कठिनम्)	मात्रा सदृशी = (मध्यमम्)
कामक्रौधौ = (मध्यमम्) [2025-1 & 3]	नराः एव विग्रहाः =(कठिनम्) [2024-2]

पदपरिचयं कुरुत ।
हृष्टः = (कठिनम्) [2024-1 & 3]
चिन्तितम् = (कठिनम्) [2025-1]
संरक्ष्यः = (कठिनम्)

प्रयोगं परिवर्तयत ।
स्त्रिया गृहं रक्ष्यते । (कठिनम्) [2025-2]
वत्सः मातरं गच्छति । (कठिनम्)
वित्तेन धर्मः रक्ष्यते । (कठिनम्)

सलक्षणं अलङ्कारं निर्दिशत ।
01. विद्या प्रवासे मातृसदृशी । (सरलम्) [2024-3]
02. बकवत् अर्थान् चिन्तयेत् । (सरलम्) [2025-3]
03. विद्यारत्नेन यो हीनः स हीनः सर्ववस्तुषु । (मध्यमम्)

कृष्णशास्त्रीमहोदयः - अभ्यासपुस्तकम् ।

सन्धिं विभजत ।	सन्धिं योजयत ।
बाल्यादेव = (मध्यमम्)	वयसि + एव = (कठिनम्)
एतन्नयेत् = (कठिनम्)	कृतयः + तु = (कठिनम्)
भिक्षाटनम् = (सरलम्)	कियत् + धनम् = (मध्यमम्)

विग्रहवाक्यं लिखत ।	समस्तपदं लिखत ।
अनवश्यकम् = (कठिनम्) [2025-3]	धैर्यं च स्थैर्यं च स्वाभिमानः च = (मध्यमम्)
चिन्तनपद्धतिः = (मध्यमम्)	राष्ट्रस्य कविः = (मध्यमम्)
ज्ञानदाहः = (मध्यमम्)	ज्येष्ठश्चासौ पुत्रश्च = (मध्यमम्)

पदपरिचयं कुरुत ।
सम्पाद्य = (सरलम्)
अध्येतव्यः = (कठिनम्) [2024-1]
विदित्वा = (सरलम्)

प्रयोगं परिवर्तयत ।
सः पत्रिकाम् आरब्धवान् । (कठिनम्)
कृष्णरावेण इयं घटना स्मर्यते । (कठिनम्)

भाषान्तरपाठाः ।

संस्कृतभाषया अनुवादः । (कठिनम्)

01. ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣಗೋಖಲೆಯವರು ಅಪ್ರತಿಮ ದೇಶಭಕ್ತರಾಗಿದ್ದರು. ಭಾರತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಅವರು ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದ್ದರು. ಅವರು ಉತ್ತಮ ವಾಗ್ಮಿಗಳೂ ಆಗಿದ್ದರು. ಜನರು ಅವರ ಮಾತಿನಿಂದ ದೇಶಭಕ್ತಿಯ ಪ್ರೇರಣೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದರು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಸರಳ ಮತ್ತು ನಿಸ್ವಾರ್ಥ ಜೀವನದಿಂದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಆದರ್ಶಪ್ರಾಯರಾಗಿರುವರು.

Gopala Krishna Gokhale was a great patriot. He led the freedom movement prominently. He was a very good orator too. The people joined the freedom movement, having listened to his inspiring patriotic speech. His simple and self-less life is a role model to all.

02. ಒಮ್ಮೆ ರಾಜರ್ಷಿಯಾದ ಜನಕಮಹಾರಾಜನ ಬಳಿ ಋಷಿಗಳು ಬಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದರು – 'ಹೇ ರಾಜನ್, ಪ್ರಜಾಪಾಲನೆ ಹಾಗೂ ಯೋಗಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಮಾಡುತ್ತೀಯೆ?' ಎಂದು. ಆಗ ಜನಕನು "ಎಲೈ ಋಷಿವರ್ಯರೇ, ನೀವು ಸ್ವತಃ ತಿಳಿದಿದ್ದರೂ, ನನ್ನನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲು ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಿರುವಿರಿ. ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವೂ ಪರಮೇಶ್ವರನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ನನ್ನದು ಏನೂ ಇಲ್ಲ ಎಂಬ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಇದು ಸಾಧ್ಯ" ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸಿದನು.

Once the sages went to the king Janaka and asked him – 'Oh king, how can you perform both protection of the subjects and accomplishing Yoga simultaneously?' The king replied- 'Oh great sages, I think you are questioning to test me, even though you know it yourselves. Everything happens in this world by the grace of Almighty. I discharge my duties with the feeling that nothing is mine. So this is possible'.

03. ತಾರಕಾಸುರನನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿದ ಕಾರ್ತಿಕೇಯನು ಶಿವನ ಕಿರಿಯ ಮಗ. ವಿಘ್ನನಿವಾರಕನಾದ ಗಣೇಶನು ಹಿರಿಯ ಮಗ. ಸಂಪತ್ತಿಗೆ ಅಧಿಪತಿಯಾದ ಕುಬೇರನು ಪರಮಮಿತ್ರ. ಜಗನ್ಮಾತೆಯಾದ ಪಾರ್ವತಿಯು ಮಡದಿ. ಮಾವನು ಪರ್ವತರಾಜ. ಅವನ ವಾಹನವು ನಂದಿ. ಅವನ ಸೇನಾಪ್ರಮುಖನು ವೀರಭದ್ರ. ಇಂತಹ ಕುಟುಂಬವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೂ ಪರಶಿವನು ಭಿಕ್ಷಾಟನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಎಂತಹ ವಿಧಿವಿಪರ್ಯಾಸ !

Kartikeya, the destroyer of demon Taraka, is the younger son of Lord Shiva. Ganesha, the remover of obstacles is His elder son. Kubera, the lord of wealth is His friend. Parvathi, the mother of Universe is His wife. Parvatharaja, the king of mountains is His father-in-law. Nandi is His vehicle. Virabhadra is His chief of army. In spite of all this Lord Shiva begs. What destiny !

04. ಒಮ್ಮೆ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ಮಹರ್ಷಿಗಳು ದಶರಥ ಮಹಾರಾಜನ ಆಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಯಜ್ಞರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಬಾಲಕರಾದ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರನ್ನು ತಮ್ಮ ಜೊತೆ ಕಳುಹಿಸುವಂತೆ ಕೇಳಿಕೊಂಡರು. ಪುತ್ರವಾತ್ಸಲ್ಯದಿಂದ ದಶರಥನು ದುಃಖಿತನಾದನು. ಕುಲಪುರೋಹಿತರಾದ ವಸಿಷ್ಠರು ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರರ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸುವಂತೆ ದಶರಥನಿಗೆ ನುಡಿದರು. ಲೋಕಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ದಶರಥನು ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದನು.

Once the sage Vishwamitra came to the court of the king Dasharatha. He requested to send the boys Rama and Lakshmana to protect his sacrifice. Dasharatha felt sad due to affection towards his children. Vasishtha, the preceptor of the family, advised Dasharatha to fulfil Vishwamitra's request. Dasharatha sent Rama and Lakshmana for the welfare of the world.

05. ವಾರಾಣಸಿಯು ಗಂಗಾನದಿಯ ದಡದಲ್ಲಿದೆ. ಅದು ತನ್ನ ದೇವಾಲಯ, ರೇಷ್ಮೆ ವಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಘಟ್ಟಗಳಿಗಾಗಿ (ಘಾಟ್) ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಇದು ಭಾರತದ ಪ್ರಾಚೀನ ನಗರಗಳಲ್ಲೊಂದು. ಇದು ಭಾರತದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಯಾತ್ರಾಸ್ಥಳ. ದೇಶದ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗಗಳಿಂದ ಜನರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವರು. ಅವರು ಗಂಗಾನದಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ, ವಿಶ್ವನಾಥನ ದರ್ಶನವನ್ನು ಪಡೆದು, ತಮ್ಮ ಜನ್ಮ ಸಾರ್ಥಕವಾಯಿತೆಂದು ಭಾವಿಸುವರು.

Banares is on the banks of the river Ganga. It is famous for its temple, silk and ghats. It is one of the most ancient cities. It is a famous pilgrim centre in India. People from all parts of the country visit this place. They take a bath in the river Ganga, having visited the Vishwanatha temple. They feel that their life is fulfilled.

06. ಮಗುವಿನ ಮನವು ಹಸಿಯ ಮಣ್ಣಿನ ಮುದ್ದೆ ಇದ್ದಂತೆ. ಕುಂಬಾರನು ತನ್ನ ಕೈಚಳಕದಿಂದ ಮಣ್ಣಿನ ಮುದ್ದೆಗೆ ಒಂದು ರೂಪವನ್ನು ಕೊಡುವನು. ಅಂತೆಯೇ ಒಬ್ಬ ಗುರುವು ತನ್ನ ಶಿಷ್ಯನ ಭವಿಷ್ಯ ಜೀವನವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವನು. ಶಿಷ್ಯನ ಮನದಲ್ಲಿ – 'ನಾನು ಉತ್ತಮನು. ಸಮಯ ಬಂದಾಗ ನನ್ನೆಲ್ಲ ಶಕ್ತಿಯನ್ನೂ ಒಗ್ಗೂಡಿಸಿ ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ವಿನಿಯೋಗಿಸುವೆನು' ಎಂಬ ಭಾವನೆಯನ್ನು ತುಂಬುತ್ತಾನೆ.

The mind of a child is like a wet clay mound. The potter gives clay mound a correct shape by his skill. In the same way teacher constructs the future of a student. And fills his mind with the feeling that – "I am great. At times necessary I will collect and utilize all my energy for the nation."

07. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಾರ್ಯದ ಯಶಸ್ಸಿನ ಮೂಲ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವಾಗಿರುವುದು. ಅದು ಮಾನವನಿಗೆ ಅವನ ಗುರಿಯನ್ನು ತೋರಿ, ಅದನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ದಾರಿಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಅದು ನಮ್ಮೊಳಗೆ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ತುಂಬಿ ಕಷ್ಟವಾದ ಕೆಲಸವೂ ಸಹ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮಾನವನ ಆಪ್ತಮಿತ್ರ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ. ಮಾನವನು ಗಳಿಸಬೇಕಾದ ಸಂಪತ್ತು ಇದೇ ಆಗಿದೆ. ದಿನದಿಂದ ದಿನಕ್ಕೆ ಇದನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಎಲ್ಲರ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ.

Self-confidence is the success behind all the works. It shows the aim and paves the way to attain it. It makes a stream of energy flow within us which makes possible even the difficult mission, which seems impossible. It is the best friend of each and every human being. This is the real wealth to be acquired. It is the duty of All of us to increase this day by day.

अर्थग्रहणम् । (उदाहरणार्थमेव) (मध्यमम्)

इमं परिच्छेदं पठित्वा, प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत ।

01. पार्वती अप्रतिमा सुन्दरी आसीत् । सा आत्मनः सौन्दर्येण शिवम् आकर्षयितुम् साध्यमिति भावितवती । अनन्तरं सा यत्र शिवः तपः करोति स्म तत्र गतवती । यदा सा परमेश्वरं नमति स्म तदा मन्मथोऽपि तत्रागतः। सः आत्मनः धनुषः सम्मोहनास्त्रम् अयोजयत् । मन्मथः आत्मनः तपसे विघ्नं कृतवान् इति मत्वा कुद्धः शिवः आत्मनः फालनेत्रम् उन्मील्य, तं भस्मसात् अकरोत् । पार्वत्याः इच्छा अपि असफला अभूत् । परन्तु सा उग्रतपसा शिवस्य मनः जितवती ।

प्रश्नाः-

i. अप्रतिमा सुन्दरी का आसीत् ?

ii. मन्मथः कदा आगतः?

iii. मन्मथः स्वधनुषः किम् अयोजयत् ?

iv. पार्वती कथं शिवस्य मनः जितवती ?

02. एकदा राजकुमारः सिद्धार्थः विहारार्थम् उपवनं गतः । सहसा एकं क्रन्दनध्वनिं श्रुत्वा, सः इतस्ततः अपश्यत् । बाणेन विद्धः एकः हंसः भूमौ पतितः आसीत् । एतद् दृष्ट्वा, सिद्धार्थस्य चित्तं करुणया व्याकुलं जातम् । सः धावित्वा, हंसस्य शरीरात् बाणं निष्कास्य तम् अङ्के अधारयत् । अत्रान्तरे देवदत्तः धावन् तत्र प्राप्तः । सिद्धार्थस्य हस्ते हंसं दृष्ट्वा, सः उच्चैः अवदत् - "सिद्धार्थ ! एषः मम हंसः । मया बाणेन निपातितः । अतः मह्यम् देहि" इति । तदा सिद्धार्थः दृढतया अवदत् "अहं न दास्यामि । अहम् अस्य रक्षकः अस्मि" इति । तदा विवादं कुर्वन्तौ तौ राजसभां गतौ । राजा सर्वं वृत्तान्तम् आकर्ण्य, आदिशत् - "यस्य पार्श्वे हंसः आगमिष्यति तस्यैव भविष्यति" इति । हंसः सिद्धार्थस्य समीपं गतवान् । सत्यमिदं वचनं "भक्षकात् रक्षकः श्रेयान्" इति ।

प्रश्नाः-

i. कः भूमौ पतितः आसीत् ?

ii. कस्य चित्तं करुणया व्याकुलं जातम् ?

iii. कः तत्र धावन् प्राप्तः ?

iv. राजा किम् आदिशत् ?

03. कश्चित् स्तेनः कस्यचित् नगरस्य महाराजः बभूव । तस्यान्तिकं कश्चित् कविवरः आगत्य तमधिकृत्य कानिचन पद्यानि पठित्वा, "मह्यं सम्भावनां देहि" इति अयाचत् । ततः सः राजा पार्श्वे स्थितान् आलोक्य, "अस्य कविवरस्य देहे वर्तमानानि सर्वाणि वस्त्राणि अपनीय, एनं विद्रावयत" इति आदिशत् । ते तथैव तस्य सर्वाणि वस्त्राणि अवलुप्य, तं निरवासयन् । अतः "नीचः महत्पदं प्राप्तोऽपि स्वीयं दुष्टस्वभावं न त्यजति" इति वदन्ति।

प्रश्नाः-

i. महाराजस्य अन्तिकं कः आगतः ?

ii. "सम्भावनां देहि" इति कः अयाचत् ?

iii. राजा पार्श्वे स्थितान् अवलोक्य किमिति आदिशत् ?

iv. कः महत्पदं प्राप्तोऽपि स्वीयं दुष्टस्वभावं न त्यजति ?

04. एकदा केचन शिष्याः भिक्षाटनं कुर्वन्ति स्म । तदैव एकः गजः महता वेगेन तस्मिन् मार्गे आगच्छत् । गजस्य उपरि उपविष्टः हस्तिपकः उच्चस्वरेण पुनः पुनः घोषयति स्म "अपसरन्तु अपसरन्तु" इति । सर्वे शिष्याः धावितवन्तः । "यथा सर्वेषु वस्तुषु ईश्वरः अस्ति तथा गजेऽपि" इति विचिन्त्य, एकः शिष्यः तत्रैव स्थितवान् । तावति काले गजः तं स्वशुण्डया गृहीत्वा, दूरे क्षिप्तवान् । शिष्याः मूर्च्छितं तं गुरुकुलम् अनयन् । लब्धसंज्ञं तं गुरुः अपृच्छत् – "वत्स ! त्वम् एवं किमर्थम् आचरः" इति । शिष्यः अवदत् "गुरुवर्य ! भवद्भिः एव शिक्षितं यत्, ईश्वरः सर्वेषु अस्ति इति, अतः अहम् गजमपि ईश्वरं मत्वा तत्र अतिष्ठम्" इति । गुरुः उक्तवान् "वत्स ! यथा गजे तथा हस्तिपके अपि ईश्वरः इति कथं न चिन्तितम्" इति ।

प्रश्नाः-

i. गजः कं गृहीत्वा स्वशुण्डया प्राक्षिपत् ?

ii. "अपसरन्तु अपसरन्तु" इति कः घोषयति स्म ?

iii. कः सर्वेषु अस्ति ?

iv. यथा गजे ईश्वरः अस्ति तथा अन्यत्र कुत्र ईश्वरः अस्ति ?

05. आसीत् कश्चित् बालकः । सः एकम् आरामं गत्वा तत्र एकस्मिन् आम्रवृक्षे मनोहरं फलं दृष्ट्वा तत् अपचेतुम् ऐच्छत् । परन्तु तं वृक्षं परितः बहवः कण्टकिनः गुल्माः आसन् । तेभ्यः भीत्वा, फलम् अनपचित्य, गृहं गतः । तदा अन्यः बालकः तत् फलं दृष्ट्वा, परिगतेभ्यः कण्टकिभ्यः गुल्मेभ्यः अभीत्वा, वृक्षम् आरुह्य, फलमपचित्य, भक्षयामास । अतःवदन्ति - "धैर्यवतः समीपम् भाग्यम् उपैति" इति ।

प्रश्नाः

i. बालकः आरामं गत्वा किं कर्तुम् ऐच्छत् ?

ii. वृक्षं परितः के आसन् ?

iii. अन्यः बालकः वृक्षमारुह्य किं चकार ?

iv. अस्याः कथायाः नीतिः का ?

GOVT OF KARNATAKA

Karnataka School Examination and Assessment Board

II PUC Model Question Paper - 01 2024-25

Subject : SANSKRIT [09]

[Time: 3 Hours 00 Minutes] [Total No of questions: 44] [Max. Marks: 80]

ಸೂಚನೆಗಳು:

1. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ A B C ಮತ್ತು D ಗಳೆಂಬ 4 ವಿಭಾಗಗಳಿವೆ.
2. ಎಲ್ಲಾ ವಿಭಾಗಗಳೂ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿರುತ್ತವೆ.
3. ಎಲ್ಲಾ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಲಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಅಯಾಯ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಸೂಚಿಸಿದ ಸೂಚನೆಯಂತೆ ಉತ್ತರಿಸಬೇಕು.
4. A ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಬರೆದ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಕ್ಕೆ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುವುದು.

Instructions:

1. This question paper consists of four parts as A, B, C and D.
2. All parts are compulsory.
3. Every part should be answered as per the given instruction for each and every respective parts.
4. For Part-'A' questions, only the first written answers will be considered for evaluation.

PART – A

I. अधो निर्दिष्टानां प्रश्नानाम् समीचीनं विकल्पं चित्वा, उत्तरं लिखत । 10 X 01 = 10

01. "अत्र कर्माणि कुर्वन्ति त्रिविधानि तु नारद" इति वाक्यानुसारेण एतत् कर्म त्रिविधकर्मसु न अन्तर्भवति ।
अ. नित्यम् । आ. नैमित्तिकम् । इ. स्वार्थम् । ई. काम्यम् ।

02. विक्रमादित्यस्य प्रभावेण राक्षसः एवं प्रभावितः यत् सः _____ ।
अ. मनुष्यभक्षणं परित्यजति । आ. मनुष्यभक्षणं न परित्यजति ।
इ. मनुष्यभक्षणम् अधिकं करोति । ई. समस्तं विश्वं पीडयति ।

03. सन्यासिवचनानुसारेण तस्य शिष्याः गङ्गानद्यां लब्धां मञ्जूषाम् आनीतवन्तः, तस्यां मञ्जूषायां एषः आसीत् ।
अ.राजपुत्रः । आ. वणिक् । इ. घोरः वानरः । ई. शिष्यः ।

04. राजकुमारः वाणिजः कन्याम् अनेन विधिना उपयेमे ।
अ. ब्राह्मविवाहविधिना । आ. दैवविवाहविधिना । इ. आसुरविवाहविधिना । ई. गान्धर्वविवाहविधिना ।

05. "अथ भगवान् लोकानुग्रहाय कुशली काश्यपः" । अत्र 'काश्यपः' इति शब्देन निर्दिष्टः एषः ।

अ. कण्वः । आ. दुर्वासाः । इ. परशुरामः । ई. सोमरातः ।

06. "रोटिकायाः अर्धमेव खादित्वा अवशिष्टमर्धं परेद्युः भक्षणार्थं रक्ष" इति राणाप्रतापस्य पत्न्याः कथनस्य आशयः एवं वर्तते ।

अ. अर्धम् अद्य खादित्वा, अवशिष्टं श्वः भक्षणार्थं रक्ष ।

आ. अर्धद्वयमपि अद्यैव भक्षय ।

इ. अर्धद्वयमपि श्वः एव भक्षय ।

ई. अर्धम् अद्य न भक्षय, अवशिष्टम् अपि अर्धं श्वः न भक्षय ।

07. गोविन्दस्य अपत्यानि एतावन्ति सन्ति ।

अ. षट् पुत्राः, द्वे पुत्र्यौ । आ. षट् पुत्र्यः, द्वौ पुत्रौ ।

इ. चत्वारः पुत्राः, चतस्रः पुत्र्यः । ई. एकः पुत्रः, एका पुत्री ।

08. "विधिविलसितम्" इति पाठे "वज्रकीटप्रसङ्गः" कर्णस्य इमं गुणं सूचयति ।

अ. दुर्गुणम् । आ. सहनगुणम् । इ. मननगुणम् । ई. श्रवणगुणम् ।

09. "धेनुसहस्रेषु वत्सः मातरं गच्छति" इति वाक्यानुसारेण कृतं कर्म इमम् अनुगच्छति ।

अ. छात्रम् । आ. अध्यापकम् । इ. कर्तारम् । ई. सुभाषितकारम् ।

10. कृष्णशास्त्रिमहोदयात् चेक् स्वीकर्तुं शिष्यः इमं भावं प्रकटयति ?

अ. सङ्कोचम् । आ. संशयम् । इ. तिरस्कारम् । ई. अहङ्कारम् ।

II. मञ्जूषातः सूक्तं पदं चित्वा रिक्तस्थानं पूरयत । 05 X 01 = 05

11. i. उत्तरं यत् समुद्रस्य _____ दक्षिणं च यत् ।

ii. यस्य मरणकालः समायातः तस्येन्द्रियाणि _____ प्राप्नुवन्ति ।

iii. चिरस्य वाच्यं न गतः _____ ।

iv. राणाप्रतापः _____ सभाम् आकारितवान् ।

v. वत्स ! _____ उन्मील्याद्य पश्य ।

गण्यानाम् , प्रजापतिः , हिमवत् , चक्षुषी , ग्लानिं , आत्मजा

III. संयोजयत । 05 X 01 = 05

12.

क	ख
अ. परिव्राड्	i. कण्वशिष्यः ।
आ. शार्ङ्गरवः	ii. पापम् ।
इ. बिल्लाः	iii. कामवशगः ।
ई. विलासमिव	iv. योद्धारः ।
उ. किल्बिषम्	v. प्रतापस्य माता ।
	vi. सरस्वत्याः।

PART – B

IV. द्वित्रैः वाक्यैः संस्कृतभाषया, कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा उत्तरं लिखत । (चतुर्णामेव) 04 X 02 = 08

13. पञ्चद्वीपानां नामानि लिखत ।

14. विस्मितः राक्षसः विक्रमादित्यं किं पृच्छति ?

15. कीदृशं कुसुमगन्धं अजिघ्रम् इति महाश्वेता वदति ?

16. सुन्दरः किमर्थं स्वग्रामं त्यक्तवान् ?

17. वज्राख्यः कीटः किं करोति ?

18. "सत्पुरुषव्रतं" किम् ?

19. बाल्ये शास्त्रिणां संस्कृताध्ययनम् ।

V. पाठनाम उल्लिख्य, कः कं प्रति अवदत् इति संस्कृतभाषया उत्तरं लिखत । (चतुर्णामेव) 04 X 02 = 08

20. अद्य प्रभृति मनुष्यभक्षणं परित्यज ।

21. अथ लोकानुग्रहाय कुशली काश्यपः ।

22. अज्ञातहृदयेष्वेवं वैरीभवति सौहृदम् ।

23. नैतद्धनं स्वीकर्तुम् अहम् इच्छामि ।

24. तथापि यदि कुतूहलम्, तत् कथयामि ।

25. भवदनुग्रह एव रक्षाकवचम् ।

26. परीक्षार्थम् इतोऽपि समयावकाशः विद्यते ।

PART – C

VI. पाठनाम उल्लिख्य, श्लोकानाम् अनुवादं कन्नडभाषया/आङ्ग्लभाषया वा लिखत । (द्वयोरेव) 02 X 03 = 06

27. अयं तु नवमस्तेषां द्वीपः सागरसंवृतः ।
योजनानां सहस्रं तु द्वीपोऽयं दक्षिणोत्तरात् ॥

28. प्रातर्बुद्ध्वा च तत्सर्वं जहास सकलो जनः ।
ननन्द स वणिक् सा च तत्सुता प्राप्तसत्पतिः ॥

29. कुतो धर्मक्रियाविघ्नः सतां रक्षितरि त्वयि ।
तमस्तपति घर्मांशौ कथमाविर्भविष्यति ॥

30. विषयामिषलोभेन मनः प्रेरयतीन्द्रियम् ।
तन्निरुन्ध्यात् प्रयत्नेन जिते तस्मिन् जितेन्द्रियः ॥

VII. दशवाक्यैः संस्कृतभाषया, कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा उत्तरं लिखत । (चतुर्णामेव) 04 X 05 = 20

31. पुराणेषु भारतं कथं वर्णितम् इति संगृह्य लिखत ।

32. विक्रमादित्यस्य प्रभावेण राक्षसः कथं परिवर्तितः ?

33. "निर्विमर्शा हि भीरवः" इति शीर्षिकां समर्थयत ।

34. "शून्या मेऽङ्गुलिः" इति पाठानुसारेण दुष्यन्तस्य पात्रचित्रणं स्ववाक्यैः कुरुत ।

35. महाराणाप्रतापेन अनुभूता कष्टपरम्परा ।

36. कीदृशं मुनिकुमारकम् अपश्यम् इति महाश्वेता वर्णयति ?

37. "सा शान्तिः" इति पाठस्य सारांशं स्ववाक्यैः संगृह्य लिखत ।

PART – D

VIII. यथानिर्देशं कुरुत । (त्रयाणामेव) 03 X 03 = 09

38. सन्धिं विभजत/सन्धिं योजयत । (त्रयाणामेव)

भीषणाकृतिः । मयैवम् । सर्वोऽपि । कश्चित् + आसीत् । क्षितिपः + तथा ।

39. विग्रहवाक्यं लिखत/समस्तपदं लिखत । (त्रयाणामेव)
वस्त्रापणः । उत्कटेच्छा । अनवश्यकम् । क्रमम् अनुगम्य । धवला कीर्तिः यस्य सः ।

40. पदपरिचयं कुरुत । (त्रयाणामेव)
त्यक्त्वा । परिहृत्य । स्नातुम् । निन्दन्ती । प्राप्तवान् ।

41. प्रयोगं परिवर्तयत ।

अ. देवाः जन्म इच्छन्ति । अथवा आ. वित्तेन धर्मः रक्ष्यते ।

42. अलङ्कारं सलक्षणं निर्दिशत ।

अ. मध्ये तपोधनानां किसलयमिव पाण्डुपत्राणाम् ।

अथवा

आ. बाष्पबिन्दुभिः आरचितामिव स्फटिकाक्षमालिकाम् ।

IX. संस्कृतभाषया अनुवदत । 01 X 05 = 05

43. ವಾರಾಣಸಿಯು ಗಂಗಾನದಿಯ ದಡದಲ್ಲಿದೆ. ಅದು ದೇವಾಲಯ, ರೇಷ್ಮೆವಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಘಟ್ಟಗಳಿಗಾಗಿ (ಘಾಟ್) ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಇದು ಭಾರತದ ಪ್ರಾಚೀನನಗರಗಳಲ್ಲೊಂದು. ಇದು ಭಾರತದ ಪ್ರಸಿದ್ಧಯಾತ್ರಾಸ್ಥಳ. ಎಲ್ಲ ಭಾಗಗಳಿಂದ ಜನರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವರು. ಅವರು ಗಂಗಾನದಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥನ ದರ್ಶನವನ್ನು ಪಡೆದು ತಮ್ಮ ಜನ್ಮ ಸಾರ್ಥಕವಾಯಿತೆಂದು ಭಾವಿಸುವರು.

Banaras is on the banks of the river Ganga. It is famous for its temple, silk and Ghats. It is one of the most ancient cities. It is a famous pilgrim center in India. People from all parts of the country visit this place. They take bath in the river Ganga, having visited the Vishwanatha temple. They feel that their life is fulfilled.

X. परिच्छेदमिमं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत । 04 X 01 = 04

44. पार्वती अप्रतिमा सुन्दरी आसीत् । सा आत्मनः सौन्दर्येण शिवम् आकर्षयितुम् साध्यमिति भावितवती । अनन्तरं सा यत्र शिवः तपः करोति स्म तत्र जगाम । यदा सा परमेश्वरं नमति स्म तदा मन्मथोऽपि तत्रागतः। सः आत्मनः धनुषः सम्मोहनास्त्रम् अयोजयत् । मन्मथः आत्मनः तपसे विघ्नं कृतवान् इति क्रुद्धः शिवः आत्मनः फालनेत्रम् उन्मील्य तं भस्मसात् अकरोत् । पार्वत्याः इच्छा अपि असफला अभूत् । परन्तु सा उग्रतपसा शिवस्य मनः जितवती ।

प्रश्नाः

i.अप्रतिमा सुन्दरी का आसीत् ?

ii. मन्मथः कदा आगतः?

iii. मन्मथः स्वधनुषः किम् अयोजयत् ?

iv. पार्वती कथं शिवस्य मनः जितवती ?

GOVT OF KARNATAKA

Karnataka School Examination and Assessment Board

II PUC Model Question Paper - 02 2024-25

Subject : SANSKRIT [09]

[Time: 3 Hours 00 Minutes] [Total No of questions: 44] [Max. Marks: 80]

ಸೂಚನೆಗಳು:

1. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ **A, B, C** ಮತ್ತು **D** ಗಳೆಂಬ 4 ವಿಭಾಗಗಳಿವೆ.
2. ಎಲ್ಲಾ ವಿಭಾಗಗಳೂ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿರುತ್ತವೆ.
3. ಆಯಾ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಲಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಆಯಾ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಸೂಚಿಸಿದ ಸೂಚನೆಯಂತೆ ಉತ್ತರಿಸಬೇಕು.
4. 'A' ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಬರೆದ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಕ್ಕೆ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುವುದು.

Instructions :

1. This question paper consists of four parts as A, B, C and D.
2. All parts are compulsory.
3. Every part should be answered as instructed separately.
4. For part –'A' questions , only the first written answers will be considered for evaluation.

PART – A

I. अधो निर्दिष्टानां प्रश्नानाम् समीचीनं विकल्पं चित्वा, उत्तरं लिखत । 10 X 01 = 10

01. "प्रजानां सम्यक् भरणं कृतवान्" इति कारणतः मनुः एतन्नाम प्राप्तवान् ।

अ. भास्करः। आ. भार्गवः । इ. भरतः । ई. भरद्वाजः।

02. "महेन्द्रो मलयः सह्यः ..... ॥" इति श्लोके उल्लिखितेषु सप्तकुलपर्वतेषु एषः न अन्तर्भवति ।

अ. सह्यपर्वतः । आ. विन्ध्यपर्वतः । इ. मैनाकपर्वतः । ई. पारियात्रपर्वतः।

03. प्रव्राजकः वणिजः समीपे "तव पुत्रीं मञ्जूषायां संस्थाप्य गङ्गायां क्षिप" इति वदति । सः किमर्थं तथा वदति इत्युक्ते-

अ. राज्याभिलाषेण । आ. कन्याभिलाषेण । इ. भोजनाभिलाषेण । ई. मन्त्राभिलाषेण ।

04. "मध्ये तपोधानानां किसलयमिव पाण्डुपत्राणाम्" इति वाक्ये किसलयमिव का अस्ति ?

अ. गौतमी । आ. अनसूया । इ. प्रियंवदा । ई. शकुन्तला ।

05. शकुन्तला "आर्यपुत्रः" इति पदप्रयोगं कम् उद्दिश्य करोति ?

अ. पुरोहितम् । आ. दुष्यन्तम् । इ. कण्वम् । ई. शारद्वतम् ।

06. i. राणाप्रतापः गण्यानां सभाम् आकारितवान् ।

ii. तत्र सः स्वर्णरजतादिपात्रेषु भोजनं न करिष्यामि इति प्रतिज्ञाम् अकरोत् ।

उपरि वाक्यद्वयं दत्तम् अस्ति। तत्र किं सत्यम् ? किम् असत्यम् इति लिखत ।

अ. i. सत्यम्, ii. असत्यम् । आ. i. असत्यम्, ii. सत्यम् ।

इ. i. ii. उभयमपि सत्यम् । ई. i. ii. उभयमपि असत्यम् ।

07. शान्तिः तरुणस्य समीपम् एतदर्थम् आगतवती ।

अ. धनं प्राप्तुम् । आ. वस्त्रं प्राप्तुम् । इ. आशीर्वादं प्राप्तुम् । ई. उद्योगं प्राप्तुम् ।

08. "अस्मात् अस्त्रात् देवाः अपि बिभ्यति" इति वाक्ये परशुरामेण उल्लिखितम् अस्त्रं किम् ?

अ. वायव्यास्त्रम् । आ. भार्गवास्त्रम् । इ. ब्रह्मास्त्रम् । ई. वारुणास्त्रम् ।

09. "सत्पुरुषव्रते" इदम् अन्तर्भवति ।

अ. दुर्जनसङ्गः । आ. परहास्यं । इ. सूनृता वाक् । ई. परपीडनम् ।

10. "सः यत्र कुत्रापि भवतु, कालेज् आनेतव्य एव" इति वाक्यं कृष्णशास्त्रिमहोदयस्य _____ सूचयति ।

अ. कोपम् । आ. असूयाम् । इ. शिष्यवात्सल्यम् । ई. जुगुप्साम् ।

II. मञ्जूषातः सूक्तं पदं चित्वा रिक्तस्थानं पूरयत । 05 X 01 = 05

11. i. _____ ददाति चेत् संततिच्छेदो भविष्यति ।

ii. उपरि न्यस्तदीपायां _____ क्षिप्यतां त्वया ।

iii. सर्वः सगन्धेषु _____ ।

iv. _____ नवनवीनं परिधानविशेषं धारयति ।

v. नवाम्रवापी _____ न पश्येत् ।

विश्वसिति , गङ्गायां , हिमवत् , नरकम् , पुत्रं , प्रतिदिनं

III. संयोजयत । 05 X 01 = 05

12.

क	ख
अ. जाह्नवी	i. वायुः ।
आ. गन्धवहः	ii. गौरी ।
इ. पौरवः	iii. गङ्गा ।
ई. हंसः	iv. दुष्यन्तः ।
उ. पुष्पितः	v. प्रतापस्य माता ।
	vi. वृक्षः ।

PART – B

IV. द्वित्रैः वाक्यैः संस्कृतभाषया, कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा उत्तरं लिखत । (चतुर्णामेव) 04 X 02 = 08

13. भारतवर्षम् इति किमर्थं कथ्यते ?

14. नगरवासिभिः जनैः राक्षसः किम् उक्तः ?

15. राजपुत्रः मञ्जूषां प्राप्य किं करोति ?

16. राणाप्रतापस्य प्रतिज्ञा का ?

17. महाश्वेतायाः वपुषि यौवनं कथं पदं कृतम् ?

18. शान्तिः किमर्थं तरुणं द्रष्टुम् आगतवती ?

19. संस्कृताध्ययनविषये शास्त्रिणाम् अभिप्रायं निरूपयत ।

V. पाठनाम उल्लिख्य, कः कं प्रति अवदत् इति संस्कृतभाषया उत्तरं लिखत । (चतुर्णामेव) 04 X 02 = 08

20. यं कमेवं मा भक्षय ।

21. त्वं विश्वस्य आर्तिं परिहरसि ।

22. सुखानि ते भर्तृकुलदेवताः वितरन्तु ।

23. मम हस्ते प्रभूतं धनं विद्यते ।

24. किं माम् अन्यथा सम्भावयसि ?

25. दृढीक्रियतां चेतः ।

26. सः यत्र कुत्रापि भवतु कालेज् आनेतव्य एव ।

PART – C

VI. पाठनाम उल्लिख्य, श्लोकानाम् अनुवादं कन्नडभाषया / आङ्ग्लभाषया वा लिखत । (द्वयोरेव) 02 X 03 = 06

27. विश्वस्य मातरस्सर्वाः सर्वाश्चैवमहाफलाः ।
तथा नद्यः स्वप्रकाशाः शतशोऽथ सहस्रशः ॥

28. अतः परीक्ष्य कर्तव्यं विशेषात्सङ्गतं रहः ।
अज्ञातहृदयेष्वेवं वैरीभवति सौहृदम् ॥

29. धन्योऽस्मि गमनात्पूर्वमीदृशी सम्पदागता ।
विना तु गुरुशुश्रूषां नान्यद्भाव्यं परं मम ॥

30. धनहीनो न हीनश्च धनिकः स सुनिश्चयः ।
विद्यारत्नेन यो हीनः स हीनः सर्ववस्तुषु ॥

VII. दशवाक्यैः संस्कृतभाषया, कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा उत्तरं लिखत । (चतुर्णामेव) 04 X 05 = 20

31. पुराणेषु भारतं कथं वर्णितम् इति संगृह्य लिखत ।

32. विक्रमादित्यस्य प्रभावेण राक्षसः कथं परिवर्तितः ?

33. प्रव्राजकस्य दुर्नयं, तस्य विफलतां च लिखत ।

34. "अङ्गुलीयकप्रसङ्गः" शकुन्तलायाः जीवने कीदृशं महत्त्वम् आवहति ?

35. भामाशाहः कथम् एकः श्रेष्ठः स्वामिभक्तः इति निरूपयत ।

36. तपोधनं युवानं दृष्ट्वा महश्वेता किम् अचिन्तयत् ?

37. शान्तिदर्शनात् तरुणस्य चिन्तासन्ततिः कीदृशी आसीदिति विवृणुत ।

PART – D

VIII. यथानिर्देशं कुरुत । (त्रयाणामेव) 03 X 03 = 09

38. सन्धिं विभजत/सन्धिं योजयत । (त्रयाणामेव)
वनानिलेन । एकैकम् । प्रागेव । मकरकेतुः + उत्पादितः । हि + अकाले ।

39. विग्रहवाक्यं लिखत/समस्तपदं लिखत । (त्रयाणामेव)
पुराणभारतम् । अनुद्धताः । मुकुलितलोचना । अहनि अहनि । ज्येष्ठश्चासौ पुत्रश्च ।

40. पदपरिचयं कुरुत । (त्रयाणामेव)
कृत्वा । स्मरन् । प्रतिसंहर्तुम् । अन्यथा । हृष्टः ।

41. प्रयोगं परिवर्तयत ।
अ. देवाः जन्म इच्छन्ति । अथवा आ. कृष्णरावेण इयं घटना स्मर्यते ।

42. अलङ्कारं सलक्षणं निर्दिशत ।

अ. कुसुमगन्धेन मधुकरीव आकृष्यमाणा ।

अथवा

आ. विद्यारत्नेन यो हीनः स हीनः सर्ववस्तुषु ।

IX. संस्कृतभाषया अनुवदत । 01 X 05 = 05

43. ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣಗೋಖಲೆಯವರು ಅಪ್ರತಿಮ ದೇಶಭಕ್ತರಾಗಿದ್ದರು. ಭಾರತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಅವರು ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದ್ದರು. ಅವರು ಉತ್ತಮ ವಾಗ್ಮಿಗಳೂ ಆಗಿದ್ದರು. ಜನರು ಅವರ ಮಾತಿನಿಂದ ದೇಶಭಕ್ತಿಯ ಪ್ರೇರಣೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದರು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಸರಳ ಮತ್ತು ನಿಸ್ವಾರ್ಥ ಜೀವನದಿಂದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಆದರ್ಶಪ್ರಾಯರಾಗಿರುವರು.

Gopala Krishna Gokhale was a great patriot. He led the freedom movement prominently. He was a very good orator too. The people joined the freedom movement, having listened to his inspiring patriotic speech. His simple and self-less life is a role model to all.

X. परिच्छेदमिमं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत । 04 X 01 = 04

44. . एकदा राजकुमारः सिद्धार्थः विहारार्थम् उपवनं गतः । सहसा एकं क्रन्दनध्वनिं श्रुत्वा, सः इतस्ततः अपश्यत् । बाणेन विद्धः एकः हंसः भूमौ पतितः आसीत् । एतद् दृष्ट्वा, सिद्धार्थस्य चित्तं करुणया व्याकुलं जातम् । सः धावित्वा, हंसस्य शरीरात् बाणं निष्कास्य तम् अङ्के अधारयत् । अत्रान्तरे देवदत्तः धावन् तत्र प्राप्तः । सिद्धार्थस्य हस्ते हंसं दृष्ट्वा, सः उच्चैः अवदत् – "सिद्धार्थ ! एषः मम हंसः । मया बाणेन निपातितः । अतः मह्यम् देहि" इति । तदा सिद्धार्थः दृढतया अवदत् "अहं न दास्यामि । अहम् अस्य रक्षकः अस्मि" इति । तदा विवादं कुर्वन्तौ तौ राजसभां गतौ । राजा सर्वं वृत्तान्तम् आकर्ण्य, आदिशत् - "यस्य पार्श्वे हंसः आगमिष्यति तस्यैव भविष्यति" इति । हंसः सिद्धार्थस्य समीपं गतवान् । सत्यमिदं वचनं "भक्षकात् रक्षकः श्रेयान्" इति ।

प्रश्नाः-

i. कः भूमौ पतितः आसीत् ?

ii. कस्य चित्तं करुणया व्याकुलं जातम् ?

iii. कः तत्र धावन् प्राप्तः ?

iv. राजा किम् आदिशत् ?

GOVT OF KARNATAKA

Karnataka School Examination and Assessment Board

II PUC Model Question Paper - 03 2024-25

Subject : SANSKRIT [09]

[Time: 3 Hours 00 Minutes] [Total No of questions: 44] [Max. Marks: 80]

ಸೂಚನೆಗಳು:

1. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ **A, B, C** ಮತ್ತು **D** ಗಳೆಂಬ 4 ವಿಭಾಗಗಳಿವೆ.
2. ಎಲ್ಲಾ ವಿಭಾಗಗಳೂ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿರುತ್ತವೆ.
3. ಆಯಾ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಲಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಆಯಾ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಸೂಚಿಸಿದ ಸೂಚನೆಯಂತೆ ಉತ್ತರಿಸಬೇಕು.
4. '**A**' ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಬರೆದ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಕ್ಕೆ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುವುದು.

Instructions :

1. This question paper consists of four parts as A, B, C and D.
2. All parts are compulsory.
3. Every part should be answered as instructed separately.
4. For part –'A' questions , only the first written answers will be considered for evaluation.

PART – A

I. अधो निर्दिष्टानां प्रश्नानाम् समीचीनं विकल्पं चित्वा, उत्तरं लिखत । 10 X 01 = 10

01. अद्यापि देवाः कुत्र जन्म इच्छन्ति ?

अ. भारतभूतले । आ. पाताले । इ. गृहे । ई. आकाशे ।

02. विक्रमादित्यकथां का कथयति ?

अ. बालिका । आ. ब्राह्मणी । इ. पुत्थलिका । ई. महिला ।

03. विक्रमादित्यः कथं देशान्तरं निर्गतः ?

अ. योगिवेषेण । आ. मन्त्रिवेषेण । इ. सैनिकवेषेण । ई. पाचकवेषेण ।

04. परिव्राजकस्य अवस्थां दृष्ट्वा कः जहास ?

अ. वणिक् । आ. राजपुत्रः। इ. सकलः जनः । ई. गुरुः ।

05. पौरवः कः ?

अ. कण्वः । आ. शारद्वतः। इ. शार्ङ्गरवः। ई. दुष्यन्तः ।

06. राणाप्रतापः कस्मिन् ग्रामे अजायत ?

अ. मेवाड । आ. चितौड । इ. कुम्बल । ई. हल्दीघाट् ।

07. महाश्वेता कं प्रति स्ववृत्तान्तं कथयति ?

अ. जनकम् । आ. कपिञ्जलम् । इ. श्वेतकेतुम् । ई. चन्द्रापीडम् ।

08. सा शान्तिः कुत्र कार्यं करोति ?

अ. पाठशालायाम् । आ. वैद्यशालायाम् । इ. पाकशालायाम् । ई. सिद्धवस्त्रविक्रयशालायाम् ।

09. "धन्योस्मि गमनात् पूर्वमीदृशी सम्पदागता" इत्यत्र सूचिता सम्पत् एषा वर्तते ।

अ. गुरुशुश्रूषा । आ. विद्याधनम् । इ. धनराशिः । ई. ज्ञानधनम् ।

10. "धनहीनो न हीनश्च" इति वाक्यस्य भावः _____ ।

अ. धनहीनः दरिद्रः । आ. धनहीनः दरिद्रः न ।

इ. धनहीनः अतिदरिद्रः । ई. धनहीनः हीनः।

II. मञ्जूषातः सूक्तं पदं चित्वा रिक्तस्थानं पूरयत । 05 X 01 = 05

11. i. द्वीपेषु सर्वेषु _____ प्रयान्ति ।

ii. त्वम् आत्मनः _____ कुरु ।

iii. भृत्यैरानाव्य सहसा _____ उद्घाटयत् ।

iv. अङ्गुलीयकशून्या मे _____ ।

v. सिंहवच्च _____ ।

अङ्गुलिः , कौतुकात् , नराः , पराक्रमेत् , समीहितं , आत्मजा ।

III. संयोजयत । 05 X 01 = 05

12.

क	ख
अ. गान्धर्वविधिना	i. ब्रह्मा ।
आ. प्रजापतिः	ii. बह्वपत्यः ।
इ. जावन्ताबाई	iii. उपयेमे ।
ई. गोविन्दः	iv. सरस्वत्याः।
उ. विद्या	v. प्रतापस्य माता ।
	vi. गुप्तधनम् ।

PART – B

IV. द्वित्रैः वाक्यैः संस्कृतभाषया, कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा उत्तरं लिखत । (चतुर्णामेव) 04 X 02 = 08

13. भारतवर्षस्य प्रसिद्धपञ्चनदीनां नामानि लिखत ।

14. पुराणभारते उल्लिखितानि तीर्थक्षेत्राणि कानि ?

15. विक्रमादित्यः राक्षसं किम् उपदिशति ?

16. प्रव्राजकः निजान् अनुचरान् किम् उवाच ?

17. बिल्लाः राणाप्रतापाय कथम् साहाय्यम् अकुर्वन् ?

18. भारतसर्वकारः राणाप्रतापाय कथं गौरवम् असूचयत् ?

19. शान्त्याः सौन्दर्यं वर्णयत ।

V. पाठनाम उल्लिख्य, कः कं प्रति अवदत् इति संस्कृतभाषया उत्तरं लिखत । (चतुर्णामेव) 04 X 02 = 08

20. मया परार्थमेतत् शरीरं दीयते स्वेच्छया ।

21. भवतु, अनिर्वर्णनीयं परकलत्रम् ।

22. अनार्य, आत्मनो हृदयामनुमानेन पश्यसि ।

23. कुत्रापि गत्वा धनं सङ्ग्रहिष्यामि ।

24. मम जीवनं सार्थकं भवेत् ।

25. "पुण्डरीक इति नाम चक्रे"।

26. धैर्यधना हि साधवः ।

PART – C

VI. पाठनाम उल्लिख्य, श्लोकानाम् अनुवादं कन्नडभाषया / आङ्ग्लभाषया वा लिखत । (द्वयोरेव) 02 X 03 = 06

27. भारतस्यास्य वर्षस्य नवभेदान्निबोधत ।
समुद्रान्तरिता ज्ञेयास्ते त्वगम्याः परस्परम् ॥ ॥

28. ज्ञेयं तद्भारतं वर्ष सर्वकर्मफलप्रदम् ।
अत्र कर्माणि कुर्वन्ति त्रिविधानि तु नारद ॥

29. कास्विदवगुण्ठनवती नातिपरिस्फुटशरीरलावण्या ।
मध्ये तपोधनानां किसलयमिव पाण्डुपत्राणाम् ॥

30. कामक्रोधौ तथा लोभं स्वादं शृङ्गारकौतुके ।
अतिनिद्रातिसेवे च विद्यार्थी दाष्ट वर्जयेत् ॥

VII. दशवाक्यैः संस्कृतभाषया, कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा उत्तरं लिखत । (चतुर्णामेव) 04 X 05 = 20

31. विक्रमादित्यस्य परोपकारगुणं वर्णयत ।

32. "निर्विमर्शा हि भीरवः" इति शीर्षिकां समर्थयत ।

33. शार्ङ्गरव - दुष्यन्तयोः संवादस्य स्वारस्यं स्वावाक्यैः विवृणुत ।

34. "अनुरागोदयः" इति पाठानुसारेण पुण्डरीकस्य जन्मवृत्तान्तं लिखत ।

35. "सा शान्तिः" इति पाठस्य सारांशं स्ववाक्यैः संगृह्य लिखत ।

36. कर्णशापप्रसङ्गद्वारा "विधिविलसितम्" इति शीर्षिकां समर्थयत ।

37. शास्त्रिणां शिष्यवात्सल्यं सोदाहरणं प्रतिपादयत ।

PART – D

VIII. यथानिर्देशं कुरुत । (त्रयाणामेव) 03 X 03 = 09

38. सन्धिं विभजत/सन्धिं योजयत । (त्रयाणामेव)
नोत्सहे । तद्रूपम् । भिक्षाटनम् । पशवो + अपि । भृत्यैः + आनाय्य ।

39. विग्रहवाक्यं लिखत/समस्तपदं लिखत । (त्रयाणामेव)
देशान्तरम् । राजपुत्रः । कामक्रोधौ । नराः एव विग्रहाः । कमनीयं रूपं यस्याः सा ।

40. पदपरिचयं कुरुत । (त्रयाणामेव)
भवितुम् । आदाय । पतित्वा । अध्येतव्यः । त्यक्तवान् ।

41. प्रयोगं परिवर्तयत ।
अ. विक्रमादित्यः कालं नयति ।
अथवा
आ. स्त्रिया गृहं रक्ष्यते ।

42. अलङ्कारं सलक्षणं निर्दिशत ।
अ. तमभ्यधावत् स्वकृतो मूर्तिमानिव दुर्नयः ।
अथवा
आ. अज्ञातहृदयेष्वेवं वैरीभवति सौहृदम् ।

IX. संस्कृतभाषया अनुवदत । 01 X 05 = 05

43. ಒಮ್ಮೆ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ಮಹರ್ಷಿಗಳು ದಶರಥಮಹಾರಾಜನ ಆಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಯಜ್ಞರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಬಾಲಕರಾದ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರನ್ನು ತಮ್ಮ ಜೊತೆ ಕಳುಹಿಸುವಂತೆ ಕೇಳಿಕೊಂಡರು. ಪುತ್ರವಾತ್ಸಲ್ಯದಿಂದ ದಶರಥನು ದುಃಖಿತನಾದನು. ಕುಲಪುರೋಹಿತರಾದ ವಸಿಷ್ಠರು ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರರ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸುವಂತೆ ದಶರಥನಿಗೆ ನುಡಿದರು. ಲೋಕಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ದಶರಥನು ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದನು.

Once the sage Vishwamitra came to the court of the king Dasharatha. He requested to send the boys Rama and Lakshmana to protect his sacrifice. Dasharatha felt sad due to affection towards his children. Vasishtha, the preceptor of the family, advised Dasharatha to fulfil Vishwamitra's request. Dasharatha sent Rama and Lakshmana for the welfare of the world.

X. परिच्छेदमिमं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत । 04 X 01 = 04

44. कश्चित् स्तेनः कस्यचित् नगरस्य महाराजः बभूव । तस्यान्तिकं कश्चित् कविवरः आगत्य तमधिकृत्य कानिचन पद्यानि पठित्वा, "मह्यं सम्भावनां देहि" इति अयाचत् । ततः सः राजा पार्श्वे स्थितान् आलोक्य, "अस्य कविवरस्य देहे वर्तमानानि सर्वाणि वस्त्राणि अपनीय, एनं विद्रावयत" इति आदिशत् । ते तथैव तस्य सर्वाणि वस्त्राणि अवलुप्य, तं निरवासयन् । अतः "नीचः महत्पदं प्राप्तोऽपि स्वीयं दुष्टस्वभावं न त्यजति" इति वदन्ति।

प्रश्नाः-

i. महाराजस्य अन्तिकं कः आगतः ?

ii. "सम्भावनां देहि" इति कः अयाचत् ?

iii. राजा पार्श्वे स्थितान् अवलोक्य किमिति आदिशत् ?

iv. कः महत्पदं प्राप्तोऽपि स्वीयं दुष्टस्वभावं न त्यजति ?

ನೋಂದಣಿ ಸಂಖ್ಯೆ : Registration No. :											

A1 – 2024

ವಿಷಯ ಸಂಕೇತ / Subject Code	09 (NS)

ಸಂಸ್ಕೃತ / SANSKRIT

[ಸಮಯ: 3 ಗಂಟೆ 15 ನಿಮಿಷಗಳು] [ಒಟ್ಟು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ : 46] [ಗರಿಷ್ಠ ಅಂಕಗಳು : 80]

[Time : 3 Hours 15 Minutes] [Total No. of questions : 46] [Max. Marks : 80]

ಸೂಚನೆಗಳು :

1. *ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ A, B, C ಮತ್ತು D ಗಳೆಂಬ 4 ವಿಭಾಗಗಳಿವೆ.*
2. *ಎಲ್ಲಾ ವಿಭಾಗಗಳೂ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ.*
3. *ಎಲ್ಲಾ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಲಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆಯಾಯ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಸೂಚಿಸಿದ ಸೂಚನೆಯಂತೆ ಉತ್ತರಿಸಬೇಕು.*
4. *ವಿಭಾಗ 'A' ದಲ್ಲಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಬರೆದ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದಲ್ಲಿ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುವುದು.*

Instructions :

1. *This question paper consists of four parts as A, B, C and D.*
2. *All parts are compulsory.*
3. *Every part should be answered as per the given instruction for each and every respective part.*
4. *For 'Part-A' questions, only the first written answer will be considered for evaluation.*

P.T.O.

PART – A

I. अधोनिर्दिष्टानां प्रश्नानाम् उत्तराणि कोष्टकात् उद्धृत्य लिखत। (10 × 1 = 10)

1) विश्वस्य मातर: का:?

अ) समुद्रा: आ) नद्य:

इ) पर्वता: ई) सरोवरा:

2) वृद्धपक्षिराजस्य नाम किम्?

अ) दीर्घापाङ्ग: आ) कपिञ्जल:

इ) तीक्ष्णदंष्ट्र: ई) चिरञ्जीवी

3) प्रव्राजक: वणिज: गृहं किमर्थम् अगच्छत्?

अ) भिक्षार्थम् आ) भोजनार्थम्

इ) विहारार्थम् ई) व्यापारार्थम्

4) गौतमी का?

अ) पोष्यपुत्री आ) वृद्धतापसी

इ) दासी ई) प्रतीहारी

5) राणाप्रताप: कस्मिन् ग्रामे अजायत?

अ) मेवाड आ) चितौड

इ) कुम्बल ई) हल्दीघाट्

6) महाश्वेता स्नातुं कुत्र आगच्छति?

अ) अच्छोद सर: आ) स्नानगृहम्

इ) मानससर: ई) मन्दाकिनीम्

7) सुन्दरस्य पिता क: ?

अ) गणेश: आ) महेश:

इ) गोविन्द: ई) शङ्कर:

8) 'विधिविलसितम्' इति पाठे वज्रकीट प्रसङ्गः कर्णस्य इमं गुणं सूचयति?

अ) दुर्गुणम् आ) सहनगुणम्

इ) मननगुणम् ई) श्रवणगुणम्

9) 'धेनुसहस्रेषु वत्सः मातरं गच्छति' इति वाक्यानुसारेण कृतं कर्म इमम् अनुगच्छति।

अ) छात्रम् आ) अध्यापकम्

इ) कर्तारम् ई) सुभाषितकारम्

10) 'सः यत्र कुत्रापि भवतु कालेज् आनेतव्य एव'। इति वाक्यं कृष्णशास्त्रिमहोदयस्य किम् भावम् सूचयति?

अ) कोपम् आ) असूयम्

इ) शिष्यवात्सल्यम् ई) जुगुप्साम्

II. मञ्जूषातः सूक्तं पदं चित्वा रिक्तस्थानं पूरयत। **(5 × 1 = 5)**

11) इतः स्वर्गश्च ———— मध्यश्चान्तश्च गम्यते।

12) यस्य मरणकालः समायातः तस्येन्द्रियाणि ———— प्राप्नुवन्ति।

13) अङ्गुलीयकशून्या मे ————।

14) कष्टपरम्परायाः अपि काचन ———— भवेत्।

15) वत्स ———— उन्मील्याद्य पश्य।

(चक्षुषी, अङ्गुलीः सीमा, ग्लानिं, मोक्षश्च, अपेहि)

III. संयोजयत। **5 × 1 = 5)**

16)

क	ख
i) गान्धर्वविधिना	a) ब्रह्मा
ii) प्रजापतिः	b) कुङ्कुमम्
iii) अलङ्कारमिव	c) प्रेरयतीन्द्रियम्
iv) ललाटे	d) ब्रह्मचर्यस्य
v) विषयः	e) उपयेमे
	f) वृक्षः

PART – B

IV. द्वित्रैः वाक्यैः संस्कृतभाषया कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा उत्तरं लिखत। **(चतुर्णामेव)** **(4 × 2 = 8)**

17) भारतवर्षस्य प्रसिद्धपञ्चनदीनां नामानि लिखत।

18) विक्रमादित्यः राक्षसं किम् उपदिशति?

19) महाश्वेतायाः वपुषि यौवनं कथं पदं कृतम्?

20) वज्राख्यः कीटः किं करोति?

21) कोषः किमर्थं संरक्ष्यः?

22) शास्त्रीणाम् पाठनक्रमः।

V. पाठनाम उल्लिख्य कः कं प्रति अवदत् इति संस्कृतभाषया लिखत। **(चतुर्णामेव)** **(4 × 2 = 8)**

23) अद्य प्रभृति मनुष्य भक्षणं परित्यज।

24) अनार्य; आत्मनो हृदयानुमानेन पश्यसि।

25) मम हस्ते प्रभूतं धनं विद्यते।

26) किं माम् अन्यथा सम्भावयसि।

27) अहो। गुरुकुलवैभवम्।

28) परीक्षार्थं इतोऽपि समयावकाशः विद्यते।

PART – C

VI. पाठनाम उल्लिख्य श्लोकानाम् अनुवादं कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा कुरुत **(द्वयोरेव)** **(2 × 3 = 6)**

29) विश्वस्य मातरस्सर्वा: सर्वाश्चैव महाफला:।
तथा नद्य: स्वप्रकाशा: शतशोऽथ सहस्रश:।।

30) प्रविष्टो जातु भिक्षार्थमेकस्य वणिजो गृहे।
स ददर्श शुभां कन्यां भिक्षामादाय निर्मताम्।।

31) कास्विदवगुण्ठनवती नातिपरिस्फुट शरीरलावण्या।
मध्ये तपोधनानां किसलयमिव पाण्डुपत्राणाम्।।

32) विषयामिषलोभेन मन: प्रेरयतीन्द्रियम्।
तन्निरुन्ध्यात् प्रयत्नेन जिते तस्मिन् जितेन्द्रिय:।।

VII. दशवाक्यै: संस्कृतभाषया कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा उत्तरं लिखत। **(चतुर्णामेव)** **(4 × 5 = 20)**

33) 'पुराण भारतम्' इति पाठे भारतं कथं वर्णितम् इति विवृणुत।

34) विक्रमादित्यस्य प्रभाणेव राक्षस: कथं परिवर्तित:?

35) 'निर्विमर्शा हि भीरव:' इति शीर्षिकाया: स्वारस्यं विवृणुत।

36) अङ्गुलीयकप्रसङ्ग: शकुन्तलाया: जीवने कीदृशं महत्वम् आवहति?

37) महाराणाप्रतापेन देशरक्षणार्थं अनुभूतां कष्टपरम्परां वर्णयत।

38) 'अनुरागोदय:' इति पाठानुसारेण पुण्डरीकस्य जन्मवृत्तान्तं लिखत।

39) 'सा शान्ति:' इति पाठस्य सारांशं स्ववाक्यै: संगृह्य लिखत।

PART – D

VIII. यथा निर्देशं कुरुत। **(त्रयाणामेव)** **(3 × 3 = 9)**

40) सन्धिं विभजत। सन्धिं योजयत। **(त्रयाणामेव)**

i) भरणाच्च।

ii) एकैकम्।

iii) कश्चित् + आसीत्।

iv) ततः + ततः।

v) सर्वो + अपि।

41) विग्रहवाक्यं लिखत। समस्तपदं लिखत। **(त्रयाणामेव)**

i) परानुग्रहः।

ii) कन्यारत्नम्।

iii) अनुद्धताः।

iv) अरण्यस्य मार्जालः।

v) कमनीयं रूपं यस्याः सा।

42) पदपरिचयं कुरुत। **(त्रयाणामेव)**

i) त्यक्त्वा।

ii) आदाय।

iii) भवितुम्।

iv) हृष्टः।

v) अध्येतव्यः।

43) प्रयोगं परिवर्तयत।

अ) अहम् एतद् धनं स्वीकर्तुं न इच्छामि।

अथवा

आ) मया सा दृश्यते।

44) सलक्षणं अलङ्कारं निर्दिशत।

अ) चिच्छेद: पापस्य कपि: निग्रहज्ञ इव क्रुधा।

अथवा

आ) अज्ञातहृदयेष्वेवं वैरी भवति सौहृदम्।।

45) संस्कृतभाषया अनुवदत। **(1 × 5 = 5)**

ಒಮ್ಮೆ ರಾಜರ್ಷಿಯಾದ ಜನಕಮಹಾರಾಜನ ಬಳಿ ಋಷಿಗಳು ಬಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದರು. – 'ಹೇ ರಾಜನ್, ಪ್ರಜಾಪಾಲನೆ ಹಾಗೂ ಯೋಗಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಮಾಡುತ್ತೀಯೆ?' ಎಂದು. ಆಗ ಜನಕನು 'ಎಲೈ ಋಷಿವರ್ಯರೇ, ನೀವು ಸ್ವತಃ ತಿಳಿದಿದ್ದರೂ, ನನ್ನನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲು ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಿರುವಿರಿ' ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವೂ ಪರಮೇಶ್ವರನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ನನ್ನದು ಏನೂ ಇಲ್ಲ ಎಂಬ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತೇನೆ. 'ಹಾಗಾಗಿ ಇದು ಸಾಧ್ಯ' ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸಿದನು.

Once the sages went to the king Janaka and asked him – 'Oh king, how can you perform both protection of the subjects and accomplishing Yoga simultaneously?' The king replied – 'Oh great sages, I think you are questioning me though you yourselves know it'. Everything happens in this world by the grace of Almighty. I discharge my duties with the feeling that nothing is mine 'so this is possible'.

IX. 46) इमं परिच्छेदं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत। **(4 × 1 = 4)**

एकस्मिन् ग्रामे एकः ब्राह्मणः आसीत्। तस्य एकः कुमारः बभूव। तस्मिन् पुत्रेण सह ब्राह्मणः एकस्मिन् दिने अन्य ग्रामं प्रति गच्छति स्म। तदा मार्गे सः बालकः 'तात, व्याघ्रः आगतः' इति आक्रोशत्। यावत् पिता परावृत्य पश्यति, तावत् व्याघ्रः नासीत्। ततः भूयः कियत् दूरं गतयोः तयोः बालकः 'व्याघ्रः आगतः' इति पुनः आक्रोशत्। पूर्वमिवाधुनापि वृथा आक्रोशतीति पिता अपरावृत्य अगच्छत्। व्याघ्रः आगत्य बालकं जग्राह। येन पुत्रो व्यापादत्। अतः मृषा भाषणं वचनं न कोऽपि श्रद्धते।

प्रश्नाः

i) एकस्मिन् ग्रामे कः आसीत्?

ii) बालकः किम् आक्रोशत्?

iii) पिता किमर्थम् अपरावृत्य अगच्छत्?

iv) अस्याः कथायाः नीतिः का?

Registration No:											

A2 – 2024

Subject Code **09**

SANSKRIT

Time : 3 Hours 15 Minutes] [Total No. of Questions : 46] [Max. Marks : 80

ಸೂಚನೆಗಳು :

1. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ **A, B, C** ಮತ್ತು **D** ಎಂದು **ನಾಲ್ಕು** ವಿಭಾಗಗಳಿವೆ.
2. ಎಲ್ಲಾ ವಿಭಾಗಗಳೂ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿರುತ್ತವೆ.
3. ಎಲ್ಲಾ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಳಲಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸೂಚನೆಯಂತೆ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ.
4. **'A' ವಿಭಾಗ**ದಲ್ಲಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಬರೆದ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಕ್ಕೆ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುವುದು.

Instructions :

1. This Question paper consists of **four** Parts viz, **A, B, C** and **D.**
2. All Parts are **compulsory.**
3. Every part should be answered as per the given instruction.
4. For **Part – 'A'** questions, only the first written answers will be considered for evaluation.

भाग – A

I. अधोनिर्दिष्टानां प्रश्नानाम् उत्तराणि उद्धृत्य लिखत। **(10 × 1 = 10)**

1) भारतवर्षे कति कुलपर्वताः सन्ति ?

A) सप्त B) अष्ट

C) दश D) नव

2) विक्रमादित्यकथां का कथयति ?

A) चिरञ्जीवी B) पुत्थलिका

C) मालविका D) मार्कण्डेयः

09

3) माकन्दिका नाम नगरी कुत्र अस्ति ?

A) अघनाशिनीतीरे
B) कावेरीतटे
C) गोदावरीतटे
D) जाह्नवीतटे

4) मूर्तीमती सत्क्रिया का ?

A) गौतमी
B) प्रियंवदा
C) शकुन्तला
D) अनसूया

5) राणाप्रतापस्य अश्वस्य नाम किम् ?

A) चेतकः
B) इन्द्रायुधः
C) उच्चैश्रवस्
D) दीर्घापाङ्गः

6) महाश्वेता कं प्रति स्ववृत्तान्तं कथयति ?

A) तारापीडम्
B) शुकनासम्
C) चन्द्रापीडम्
D) कपिञ्जलम्

7) सा शान्तिः कुत्र कार्यं करोति ?

A) पाठशालायाम्
B) वस्त्रविक्रयशालायाम्
C) वैद्यशालायाम्
D) पाकशालायाम्

8) "अस्मात् अस्त्रात् देवाः अपि बिभ्यति" इत्यनेन सूचितम् अस्त्रम् इदमस्ति।

A) वारुणास्त्रम्
B) पाशुपतास्त्रम्
C) भार्गवास्त्रम्
D) सर्पास्त्रम्

9) इदं सत्पुरुषलक्षणं सत्पुरुषव्रते वर्तते।

A) अप्रियवचनम्
B) सत्यवचनम्
C) असत्यवचनम्
D) दुष्टवचनम्

10) कृष्णशास्त्रिमहोदयात् चेक् स्वीकर्तुं शिष्यः इमं भावं प्रकटयति।

A) संशयम् B) तिरस्कारम्

C) अहङ्कारम् D) संङ्कोचम्

II. मञ्जूषातः सूक्तं पदं चित्वा रिक्तस्थानं पूरयत। (5 × 1 = 5)

11) उत्तरं यत् समुद्रस्य _____ दक्षिणं च यत्।

12) त्वम् आत्मनः _____ कुरु।

13) चिरस्य वाच्यं न गतः _____।

14) कष्टपरम्परायाः अपि काचन _____ भवेत्।

15) भवादृशाः गुरवःअतीव _____।

(समीहितं, हिमवत्, सीमा, नशः, प्रजापतिः, विरलाः)

III. 16) संयोजयत। (5 × 1 = 5)

'क'	'ख'
i) जाह्नवी	गुप्तधनम्
ii शार्ङ्गरवः	ब्रह्मचर्यस्य
iii) अलङ्करमिव	गङ्गा
iv) किल्बिषम्	वायुः
v) विद्या	कण्वशिष्यः
	पापम्

09

भाग – B

IV. द्वित्रैः वाक्यैः संस्कृतभाषया कन्नडभाषया आङ्गलभाषया वा उत्तरं लिखत। (**चतुर्णामेव**) **(4 × 2 = 8)**

17) पुराणभारते उल्लिखितानि तीर्थक्षेत्राणि कानि ?

18) विस्मितः राक्षसः विक्रमादित्यं किं पृच्छति ?

19) पुण्डरीकस्य अनुरागं महाश्वेता कथं जानाति ?

20) कर्णं प्रति परशुरामस्य उपदेशं लिखत।

21) कोषः किमर्थं संरक्ष्यः ?

22) संस्कृतभाषाविषर्ये कृष्णशास्त्रिणाम् अभिप्रायः।

V. पाठनाम उल्लिख्य कः कं प्रति अवदत् इति संस्कृतभाषया लिखत। (**चतुर्णामेव**) **(4 × 2 = 8)**

23) अद्यप्रभृति मनुष्यभक्षणं परित्यज।

24) उपपन्ना हि दारेषु प्रभुता सर्वतोमुखी।

25) मम हस्ते प्रभूतं धनं विद्यते।

26) धैर्यधनाः हि साधवः।

27) अहो ! गुरुकुलवैभवम्।

28) परीक्षार्थम् इतोऽपि समयावकाशः विद्यते।

भाग – C

VI. पाठनाम उल्लिख्य **श्लोकद्वयस्य** अनुवादं कन्नडभाषया आङ्गलभाषया वा लिखत। **(2 × 3 = 6)**

29) ज्ञेयं तद्भारतं वर्षं सर्वकर्मफलप्रदम्।
अत्र कर्माणि कुर्वन्ति त्रिविधानि तु नारद॥

30) प्रविष्टो जातु भिक्षार्थमेकस्य वणिज्यो गृहे।
स ददर्श शुभां कन्यां भिक्षामादाय निर्गताम्॥

31) अतः परीक्ष्य कर्तव्यं विशेषात्सङ्गतं रहः।

अज्ञातहृदयेष्वेवं वैरीभवति सौहृदम्॥

32) श्रुत्वा धर्मं विजानाति श्रुत्वा त्यजति दुर्मतिम्।

श्रुत्वा ज्ञानमवाप्नोति श्रुत्वा मोक्षमवाप्नुयात्

VII. दशवाक्यैः संस्कृतभाषया कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा उत्तरं लिखत। (**चतुर्णामेव**) **(4 × 5 = 20)**

33) पुराणेषु भारतवर्षं कथं वर्णितम् इति पाठानुसारं विवृणुत।

34) विक्रमादित्यस्य प्रभावेण राक्षसः कथं परिवर्तितः इति विवृणुत।

35) प्रव्राजकस्य कुटिलता तथा तस्याः परिणामः इति विषये सविस्तारं लिखत।

36) अङ्गुलीयक प्रसङ्गः शकुन्तलायाः जीवने कीदृशं महत्वम् आवहति इति विमर्शात्मकं प्रबन्धं लिखत।

37) भामाशाहः एकः श्रेष्ठः राजभक्तः कथमिति प्रतिपादयत।

38) पुण्डरीक-महाश्वेतयोः सरससंवादस्य स्वारस्यं स्ववाक्यैः विवृणुत।

39) "सा" शान्तिः इति पाठस्य सारांशं स्ववाक्यैः सङ्गृह्य लिखत।

भाग – D

VIII. यथानिर्देशं लिखत। (**त्रयाणामेव**) **(3 × 3 = 9)**

40) सन्धिं विभजत। सन्धिं योजयत। (**त्रयाणामेव**)

अ) नैतत्

आ) वनानिलेन

इ) धन्योऽस्मि

ई) देवाः + ते

उ) तत् + विरुद्धम्

41) विग्रहवाक्यं लिखत। समस्तपदं लिखत। (**त्रयाणामेव**)

अ) अनुद्धताः

आ) महासैन्यम्

09

इ) मुकुलितलोचना

ई) भार्गवस्य अस्त्रम्

उ) नराः एव विग्रहाः

42) पदपरिचयं कुरुत। (**त्रयाणामेव**)

अ) निरीक्ष्य

आ) प्रवेशयितुम्

इ) भूत्वा

ई) अन्यथा

उ) त्यक्तवान्

43) प्रयोगं परिवर्तयत।

अ) अहं मुनिकुमारकम् अपश्यम्।

अथवा

आ) विधिना दर्शितं प्रभुत्वम्।

44) अलङ्कारं सलक्षणं निर्दिशत।

अ) चिच्छेद पापस्य कपिः निग्रहज्ञ इव क्रुधा।

अथवा

आ) अज्ञातहृदयेष्वेवं वैशीभवति सौहृदम्।

IX. संस्कृतभाषया अनुवदत। **(1 × 5 = 5)**

45) ವಾರಾಣಸಿ ಪಟ್ಟಣವು ಗಂಗಾನದಿಯ ದಡದಲ್ಲಿದೆ. ಅದು ದೇವಾಲಯ, ರೇಷ್ಮೆವಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಸಾನ್ನ ಘಟ್ಟಗಳಿಗಾಗಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಇದು ಭಾರತದ ಪ್ರಾಚೀನ ನಗರಗಳಲ್ಲೊಂದಾಗಿದೆ. ಇದು ಭಾರತದ ಪ್ರಸಿದ್ಧಯಾತ್ರಾ ಸ್ಥಳವಾಗಿದೆ. ದೇಶದ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗಗಳಿಂದ ಜನರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವರು. ಅವರು ಗಂಗಾನದಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥನ ದರ್ಶನವನ್ನು ಪಡೆದು ತಮ್ಮ ಜನ್ಮ ಸಾರ್ಥಕವಾಯಿತೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ.

Banaras town is on the banks of the river Ganga. It is famous for its temple, silk and ghats. It is one of the most ancient cities. It is a famous pilgrim centre in India. People from all parts of the country visit this place. They take bath in the river Ganga having visited the Vishwanatha temple. They feel that their life is fulfilled.

X. इमं परिच्छेदं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत। **(1 × 4 = 4)**

46) एकस्मिन् वने एकः विशालः वृक्षः आसीत्। तस्मिन् बहवः खगाः वसन्ति स्म। भोजनं खादितुं ते इतस्ततः भ्रमन्ति स्म। ते दूरं दूरं गच्छन्ति स्म। एकदा ते अतीव बुभुक्षिताः आसन्। अन्ते च एकस्मिन् क्षेत्रे तण्डुलकणान् अपश्यन्। प्रतिदिनं ते तत्र गत्वा तण्डुलकणान् प्रसन्नतया खादन्ति स्म। परन्तु एकस्मिन् दिने जालेन बद्धाः अभवन्। "अधुना किं कर्तव्यम्?" इति चिन्तयित्वा ते जालेन सह एकं स्वमित्रम् उपागच्छत्। तेषां मित्रम् एकः मूषकः आसीत्। सः जालं दन्तैः अकर्तयत्। अन्ते सर्वे स्वतन्त्राः भूत्वा अनृत्यन्, अगायम् च - "सुखं तु एकतायाम् एव विद्यते" इति।

प्रश्नाः -

i) वृक्षे के वसन्ति स्म?

ii) पक्षिणः केन बद्धाः अभवन्?

iii) कः जालं अकर्तयत्?

iv) अस्याः कथायाः नीतिः का?

Registration No:

A3 – 2024

Subject Code **09**

SANSKRIT

Time : 3 Hours 15 Minutes] [Total No. of Questions : 46] [Max. Marks : 80

ಸೂಚನೆಗಳು:

1. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ **A, B, C** ಮತ್ತು **D** ಗಳೆಂಬ 4 ವಿಭಾಗಗಳಿವೆ.
2. ಎಲ್ಲಾ ವಿಭಾಗಗಳೂ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿರುತ್ತವೆ.
3. ಆಯಾ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಳಲಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಆಯಾ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಸೂಚಿಸಿದ ಸೂಚನೆಯಂತೆ ಉತ್ತರಿಸಬೇಕು.
4. **'A' ವಿಭಾಗ**ದಲ್ಲಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಬರೆದ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಕ್ಕೆ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುವುದು.

Instructions :

1. This question paper consists of **four** parts as, **A, B, C** and **D**.
2. All parts are **compulsory.**
3. Every part should be answered as per the given instruction for each and every respective part.
4. For **Part – 'A'** questions, only the first written answers will be considered for evaluation.

भाग – A

I. अधो निर्दिष्टानां प्रश्नानाम् उत्तराणि कोष्टकात् उद्धृत्य लिखत। **(10 × 1 = 10)**

1) कः भरतः इति उच्यते

A) रामः B) मनुः

C) देवः D) लक्ष्मणः

2) वृद्ध पक्षिराजस्य नाम किम् ?

A) कपिञ्जलः B) दीर्घापाङ्गः

C) चिरञ्जीवी D) तीक्ष्णदंष्ट्रः

09

09

3) प्रव्राजकः वणिजः गृहं किमर्थम् अगच्छत् ?

A) भिक्षार्थम्
B) भोजनार्थम्
C) डायनार्थं
D) विवादार्थम्

4) पौरवः कः

A) श्रीरामः
B) कृष्णः
C) दुष्यन्तः
D) कण्वः

5) राणाप्रतापः कस्मिन् ग्रामे अजायत ?

A) मेवाड
B) चित्तौड
C) हल्दीघाट्
D) कुम्बल

6) महश्वेता कं प्रति स्ववृत्तान्तं कथयति

A) कपिञ्जलं
B) चन्द्रापीडं
C) जनकं
D) श्वेतकेतुं

7) सा शान्तिः कुत्र कार्यं करोति ?

A) पाठशालायां
B) सिद्धवस्त्रविक्रयशालायां
C) वैद्यशालायां
D) पाकशालायां

8) 'विधिविलसितम्' इति पाठे वज्रकीटप्रसङ्गः कर्णस्य इमं गुणं सूचयति।

A) दुर्गुणम्
B) मननगुणम्
C) सहनगुणम्
D) श्रवणगुणम्

9) "धेनुसहस्रेषु वत्सः मातरं गच्छति" इति वाक्यानुसारेण कृतं कर्म इमं अनुगच्छति।

A) कर्तारम्
B) छात्रम्
C) सुभाषितकारम्
D) अध्यापकम्

2

10) "मैसूरुनगरे कुवेम्पुमहोदयेन सह निरपवादतया मिलति स्म" इति वाक्यं कृष्णशास्त्रिणः अयं भावं प्रकाशयति।

A) शिष्यभयम्
B) प्रतीकारः
C) पक्षपातः
D) शिष्यप्रेमम्

II. मञ्जूषातः सूक्तं पदं चित्वा रिक्तं स्थानं पूरयत। (5 × 1 = 5)

11) इतः स्वर्गश्च ---- मध्यश्चान्तश्च गम्यते।

12) यस्य मरणकालः समायातः तस्येन्द्रियाणि ---- प्राप्नुवन्ति।

13) अङ्गुलीयकशून्या मे ----।

14) कठिणहृदयस्य राणाप्रतापस्य ---- अद्रवत्।

15) वत्स ----- उन्मील्याद्य पश्य।

अङ्गुलिः चक्षुषी, मोक्षश्च, ग्लानिं, प्रतिदिनं, मनः

III. 16) संयोजयत। (5 × 1 = 5)

क	ख
i) जाह्नवी	ब्रह्मचर्यस्य
ii प्रजापतिः	गुप्तधनम्
iii) अलङ्कारमिव	गङ्गा
iv) ललाटे	ब्रह्मा
v) विद्या	मञ्जूषा
	कुङ्कुमम्

P.T.O. 3

09

भाग – B

IV. द्वित्रैः वाक्यैः संस्कृतभाषया कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा उत्तरं लिखत। (**चतुर्णामेव**) (4 × 2 = 8)

17) भारतवर्षम् इति किमर्थं कथ्यते ?

18) विक्रमादित्यः राक्षसं किम् उपदिशति ?

19) महाश्वेतायाः वपुषि यौवनं कथं पदं कृतम् ?

20) वज्राख्यः कीटः किं करोति ?

21) सत्पुरुषव्रतम् किम् ?

22) संस्कृताध्ययनविषये शास्त्रिणाम् अभिप्रायः कः ?

V. पाठनाम उल्लिख्य कः कं प्रति अवदत् इति संस्कृतभाषया लिखत। (**चतुर्णामेव**) (4 × 2 = 8)

23) यं कमेवं या भक्षय।

24) अनार्य, आत्मनो हृदयानुमानेन पश्यसि।

25) मम हस्ते प्रभूतं धनं विद्यते।

26) पुण्डरीक इति नाम चक्रे।

27) अहो, गुरूकुलवैभवम्।

28) परीक्षार्थम्, इतोऽपि समयावकाशः विद्यते।

भाग – C

VI. पाठनाम उल्लिख्य श्लोकानाम् अनुवादं कन्नडभाषाया आङ्ग्लभाषया वा कुरुत। (**द्वयोरेव**) (2 × 3 = 6)

29) विश्वस्य मातरस्सर्वाः सर्वाश्चैव महाफलाः।
तथा नद्यः स्वप्रकाशाः शतशोऽथ सहस्रशः॥

30) प्रविष्टो जातु भिक्षार्थमेकस्य वणिजो गृहे।
स ददर्श शुभां कन्यां भिक्षामादाय निर्गताम्॥

4

31) कुतो धर्मक्रियाविघ्नः सतां रक्षितरि त्वयि।
तमस्तपति घर्मांशौ कथमाविर्भविष्यति॥

32) श्रुत्वा धर्मं विजानाति श्रुत्वा त्यजति दुर्मतिम्।
श्रुत्वा ज्ञानमवाप्नोति श्रुत्वा मोक्षमवाप्नुयात्॥

VII. **दशवाक्यैः** संस्कृतभाषया कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा उत्तरं लिखत। (**चतुर्णामेव**) **(4 × 5 = 20)**

33) पुराणेषु भारतं कथं वर्णितम् इति पाठानुसारं लिखत।

34) विक्रमादित्यस्य प्रभावेण राक्षसः कथं परिवर्तितः ?

35) 'निर्विमर्शा हि भीश्व': इति शीर्षिकां समर्थयत।

36) शार्ङ्गरव-दुष्यन्तयोः संवादस्य स्वारस्यं स्ववाक्यैः विवृणुत।

37) देशरक्षणार्थं महाराणाप्रतापेन अनुभूतां कष्टपरम्परां वर्णयत।

38) कीदृशं मुनिकुमारकम् अपश्यम् इति महाश्वेता वर्णयति

39) 'सा शान्ति': इति पाठस्य सारांशं स्ववाक्यैः संगृह्य लिखत।

भाग – D

VIII. यथा निर्देशं लिखतः (**त्रयाणामेव**) **(3 × 3 = 9)**

40) सन्धिं विभजत / सन्धिं योजयत। (**त्रयाणामेव**)

खल्वन्यत्र

एकैकम्

सर्वोऽपि

मकरकेतुः + उत्पादितः

यत् + अहम्

41) विग्रहवाक्यं लिखत / समस्तपदं लिखत। (**त्रयाणामेव**)

इन्द्रद्वीपः

वध्यशिला

09

वणिजः कन्या

हस्तात् च्युतान्

धवला कीर्तिः यस्य सः

42) पदपरिचयं कुरूत। (**त्रयाणामेव**)

भूत्वा

आदाय

निन्दन्ती

प्रतिसंहर्तुम्

हृष्टः

43) प्रयोगं परिवर्तयत।

अ) राणाप्रतापः प्रतिज्ञां स्वीकृतवान्।

अथवा

आ) मया धर्मविरुद्धं न आचरितम्।

44) अलङ्कारं सलक्षणं निर्दिशत।

अ) विद्या प्रवासे मातृसदृशी

अथवा

आ) अज्ञातहृदयेव्येवं वैरी भवति सौहृदम्

IX. संस्कृतभाषया अनुवदत। **(1 × 5 = 5)**

45) ವಾರಾಣಾಸಿಯು ಗಂಗಾನದಿಯ ದಡದಲ್ಲಿದೆ. ಅದು ದೇವಾಲಯ, ರೇಷ್ಮೆವಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಘಟ್ಟಗಳಿಗಾಗಿ (ಘಾಟ್)ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಇದು ಭಾರತದ ಪ್ರಾಚೀನ ನಗರಗಳಲ್ಲೊಂದು. ಇದು ಭಾರತದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಯಾತ್ರಾ ಸ್ಥಳ. ದೇಶದ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗಗಳಿಂದ ಜನರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವರು. ಅವರು ಗಂಗಾನದಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥನ ದರ್ಶನವನ್ನು ಪಡೆದು ತಮ್ಮ ಜನ್ಮ ಸಾರ್ಥಕವಾಯಿತೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ.

Banaras is on the banks of the river Ganga. It is famous for its temple, silk and ghats. It is one of the most ancient cities. It is a famous pilgrim centre in India. People from all parts of the country visit this place. They take bath in the river Ganga, having visited the Vishwanatha temple, they feel that their life is fulfilled.

6

09

X. इमं परिच्छेदं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत: (1 × 4 = 4)

46) अस्माकं देशस्य स्वातन्त्र्यार्थम् अनेका: वीरस्त्रिय: स्वप्राणान् अत्यजन्। तासु कर्नाटकस्य कित्तूरू प्रान्तस्य राज्ञी चेन्नम्मा अग्रेसरा। आङ्ग्लानां विरुद्धं संभवति स्वातन्त्र्यसमरे तया अग्रतमं स्थानं गृहीतम्। सा कित्तूरू नायकस्य मल्लसर्जस्य द्वितीया राज्ञी आसीत्। प्रथमराज्ञी रूद्रम्मा राज्यभारविषये अनासक्ता आसीत्। चेन्नम्मा दत्तकपुत्रं स्वीकृत्य राज्यभारम् अकरोत्। अनन्तरे सा कारागृहे दिवं गता। अद्यापि चेन्ननम्मायाः कीर्तिं वयं गायामः।

प्रश्ना:

i) किमर्थं अनेका: वीरस्त्रिय: स्वप्राणान् अत्यजन् ?

ii) चेन्नम्मा कस्य राज्ञी आसीत् ?

iii) रूद्रम्मा कस्मिन् विषये अनासक्ता आसीत ?

iv) अद्यापि वयं कस्या: कीर्तिं गायाम: ?

7

Registration No:											

E 1 – 2025

Subject Code **09**

SANSKRIT

Time : 3 Hours 00 Minutes] [Total No. of Questions : 44] [Max. Marks : 80

ಸೂಚನೆಗಳು:

1. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ **A, B, C** ಮತ್ತು **D** ಗಳೆಂಬ **4** ವಿಭಾಗಗಳಿವೆ.
2. ಎಲ್ಲಾ ವಿಭಾಗಗಳೂ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿರುತ್ತವೆ.
3. ಆಯಾ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಲಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಆಯಾ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಸೂಚಿಸಿದ ಸೂಚನೆಯಂತೆ ಉತ್ತರಿಸಬೇಕು.
4. **'A' ವಿಭಾಗ**ದಲ್ಲಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಬರೆದ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಕ್ಕೆ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುವುದು.

Instructions :

1. This question paper consists of **four** parts as, **A, B, C** and **D**.
2. All parts are **compulsory.**
3. Every part should be answered as instructed separately.
4. For **Part – 'A'** questions, only the first written answers will be considered for evaluation.

PART-A

I. अधो निर्दिष्टानां प्रश्नानाम् समीचीनं विकल्पं चित्वा, उत्तरं लिखत । **10 X 01 = 10**

01) "अत्र कर्माणि कुर्वन्ति त्रिविधानि तु नारद" इति वाक्यानुसारेण एतत् कर्म त्रिविधकर्मसु न अन्तर्भवति ।

अ. नित्यम् । आ. नैमित्तिकम् ।

इ. स्वार्थम् । ई. काम्यम् ।

02) विक्रमादित्यः कथं देशान्तरं निर्गतः ?

अ. योगिवेषेण । आ. मन्त्रिवेषेण ।

इ. सैनिकवेषेण । ई. पाचकवेषेण ।

03) "परेषामपि रक्ष जीवितम्" इति पाठानुसारेण पुत्थलिका एतस्य कथां कथयति ।

अ. पुण्डरीकस्य ।
आ. प्रव्राजकस्य ।
इ. दुष्यन्तस्य ।
ई. विक्रमादित्यस्य ।

04) प्रव्राजकः वणिजः गृहं किमर्थम् अगच्छत् ?

अ. भोजनार्थम् ।
आ. भिक्षार्थम् ।
इ. विहारार्थम् ।
ई. पूजार्थम् ।

05) "अथ भगवान् लोकानुग्रहाय कुशली काश्यपः" । अत्र 'काश्यपः' इति शब्देन निर्दिष्टः एषः ।

अ. कण्वः ।
आ. दुर्वासाः ।
इ. परशुरामः ।
ई. सोमरातः ।

06) राणाप्रतापः भामाशाहस्य प्रभूतं धनम् एतदर्थं स्वीकृतवान् ।

अ. गृहनिर्माणार्थम् ।
आ. पुत्र्याः विवाहार्थम् ।
इ. कोशवृद्ध्यर्थम् ।
ई. सैन्यसंग्रहणार्थम् ।

07) महाश्वेता स्नातुं कुत्र आगच्छति ?

अ. मानससरः ।
आ. मन्दाकिनीम् ।
इ. अच्छोदसरः ।
ई. स्नानगृहम् ।

08) गोविन्दस्य अपत्यानि एतावन्ति सन्ति ।

अ. षट् पुत्राः, द्वे पुत्र्यौ ।
आ. षट् पुत्र्यः, द्वौ पुत्रौ ।
इ. चत्वारः पुत्राः, चतस्रः पुत्र्यः ।
ई. एकः पुत्रः, एका पुत्री ।

09) "विधिविलसितम्" इति पाठे वज्रकीटप्रसङ्गः कर्णस्य इमं गुणं सूचयति ।

अ. दुर्गुणम् ।
आ. सहनगुणम् ।
इ. मननगुणम् ।
ई. श्रवणगुणम् ।

10) "वीररसयुताः कथाः पठत" इति शास्त्रिणः सन्देशस्य पालनं कृतं चेत् विद्यार्थिनां हृदये इदम् उत्पद्यते ।

अ. आलस्यम् । आ. हास्यम् ।

इ. उत्साहः। ई. कारुण्यम् ।

II. मञ्जूषातः सूक्तं पदं चित्वा, रिक्तं स्थानं पूरयत । **05 X 01 = 05**

11) **i)** द्वीपेषु सर्वेषु _____ प्रयान्ति ।

ii) _____ ददाति चेत् सन्ततिच्छेदो भविष्यति ।

iii) चिरस्य वाच्यं न गतः _____ ।

iv) वैरिणां _____ समुद्रोपमम् आसीत् ।

v) ममापराधः _____ क्षन्तव्यः ।

सैन्यम् , पुत्रं , कृपया, मोक्षश्च , नराः , प्रजापतिः ।

III. संयोजयत । **05 X 01 = 05**

12.

क	ख
अ) जाह्नवी	i) वायुः ।
आ) गन्धवहः	ii) गुप्तधनम् ।
इ) विलासमिव	iii) गङ्गा ।
ई) पुत्थलिका	iv) सरस्वत्याः ।
उ) विद्या	v) वस्त्रापणम् ।
	vi) ऋषिकुमारकः ।

PART - B

IV. द्वित्रैः वाक्यैः संस्कृतभाषया, कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा उत्तरं लिखत । (चतुर्णामेव) **04 X 02 = 08**

13) पञ्चद्वीपानां नामानि लिखत ।

14) विस्मितः राक्षसः विक्रमादित्यं किं पृच्छति ?

15) कीदृशं कुसुमगन्धम् अजिघ्रम् इति महाश्वेता वदति ?

16) शान्तिः किमर्थं तरुणं द्रष्टुम् आगतवती ?

17) वज्राख्यः कीटः किं करोति ?

18) सत्पुरुषव्रतं किम् ?

19) शास्त्रिणां पाठनक्रमः ?

V. पाठनाम उल्लिख्य, कः कं प्रति अवदत् इति संस्कृतभाषया लिखत । (चतुर्णामेव) **04 X 02 = 08**

20) अद्यप्रभृति मनुष्यभक्षणं परित्यज ।

21) सुखानि ते भर्तृकुलदेवताः वितरन्तु ।

22) अथ लोकानुग्रहाय कुशली काश्यपः।

23) नैतद्धनं स्वीकर्तुम् अहम् इच्छामि ।

24) "पुण्डरीक इति नाम चक्रे" ।

25) अहो ! भग्नप्रतिज्ञोऽस्मि ।

26) सः यत्र कुत्रापि भवतु कालेज् आनेतव्य एव ।

PART - C

VI. पाठनाम उल्लिख्य, श्लोकानाम् अनुवादं कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा कुरुत । (द्वयोरेव) **02 X 03 = 06**

27) अयं तु नवमस्तेषां द्वीपस्सागरसंवृतः ।
योजनानां सहस्रं तु द्वीपोऽयं दक्षिणोत्तरात् ॥

28) मञ्जूषां तां च गङ्गायां तथैवोर्ध्वस्थदीपिकाम् ।
कृत्वा तत्याज निक्षिप्य घोरं वानरमन्तरे ॥

29) कुतो धर्मक्रियाविघ्नः सतां रक्षितरि त्वयि ।
तमस्तपति घर्मांशौ कथमाविर्भविष्यति ॥

30) श्रुत्वा धर्मं विजानाति श्रुत्वा त्यजति दुर्मतिम् ।
श्रुत्वा ज्ञानमवाप्नोति श्रुत्वा मोक्षमवाप्नुयात् ॥

VII. दशवाक्यैः संस्कृतभाषया, कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा उत्तरं लिखत । (चतुर्णामेव) **04 X 05 = 20**

31) पुराणेषु भारतं कथं वर्णितम् इति संगृह्य लिखत ।

32) विक्रमादित्यस्य प्रभावेण राक्षसः कथं परिवर्तितः ?

33) "निर्विमर्शा हि भीरवः" इति शीर्षिकां समर्थयत ।

34) "अङ्गुलीयकप्रसङ्गः" शकुन्तलायाः जीवने कीदृशं महत्त्वम् आवहति ?

35) देशरक्षणार्थं महाराणाप्रतापेन अनुभूतां कष्टपरम्परां वर्णयत ।

36) "अनुरागोदयः" इति पाठानुसारेण पुण्डरीकस्य जन्मवृत्तान्तं लिखत ।

37) "सा शान्तिः" इति पाठस्य सारांशं स्ववाक्यैः संगृह्य लिखत ।

PART - D

VIII. यथानिर्देशं लिखत । (त्रयाणामेव) **03 X 03 = 09**

38) सन्धिं विभजत / योजयत । (त्रयाणामेव)

अ) भीषणाकृतिः ।

आ) एकैकम् ।

इ) प्रागेव ।

ई) सर्वे + अपि ।

उ) ततः + ततः ।

39) विग्रहवाक्यं लिखत/समस्तपदं लिखत । (त्रयाणामेव)

अ) वस्त्रापणः ।

आ) इन्द्रद्वीपः ।

इ) कामक्रोधौ ।

ई) धवला कीर्तिः यस्य सः ।

उ) अहनि अहनि ।

40) पदपरिचयं कुरुत । (त्रयाणामेव)

अ) कृत्वा ।

आ) निरीक्ष्य ।

इ) प्रवेशयितुम् ।

ई) चिन्तितम् ।

उ) पतन् ।

41) प्रयोगं परिवर्तयत ।

अ) विक्रमादित्यः कालं नयति । अथवा आ) मया सा दृश्यते ।

42) अलङ्कारं सलक्षणं निर्दिशत ।

अ) मध्ये तपोधनानां किसलयमिव पाण्डुपत्राणाम् ।

अथवा

आ) रतेः बाष्पबिन्दुभिः आरचितामिव स्फटिकाक्षमालिकाम् ।

IX. संस्कृतभाषया अनुवदत । **01 X 05 = 05**

43) ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣಗೋಖಲೆಯವರು ಅಪ್ರತಿಮ ದೇಶಭಕ್ತರಾಗಿದ್ದರು. ಭಾರತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಅವರು ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದ್ದರು. ಅವರು ಉತ್ತಮ ವಾಗ್ಮಿಗಳೂ ಆಗಿದ್ದರು. ಜನರು ಅವರ ಮಾತಿನಿಂದ ದೇಶಭಕ್ತಿಯ ಪ್ರೇರಣೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದರು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಸರಳ ಮತ್ತು ನಿಸ್ವಾರ್ಥ ಜೀವನದಿಂದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಆದರ್ಶಪ್ರಾಯರಾಗಿರುವರು.

Gopala Krishna Gokhale was a great patriot. He led the freedom movement prominently. He was a very good orator too. The people joined the freedom movement, having listened to his inspiring patriotic speech. His simple and self-less life is a role model to all.

X. इमं परिच्छेदं पठित्वा, प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत । **04 X 01 = 04**

44) कस्मिंश्चित् अरण्ये अनेके मृगाः वसन्ति स्म । एकदा पशूनां राजा सिंहः रोगपीडितः अभवत् । एकं श्रृगालं विहाय सर्वे पशवः रोगपीडितं नृपं द्रष्टुमागताः । एकः उष्ट्रः नृपाय एतत् न्यवेदयत् – "यत् अहङ्कारिणं श्रृगालं विहाय सर्वे भवन्तं द्रष्टुमागताः" इति । एतत् श्रुत्वा सिंहः क्रोधितः अभवत् । स्वमित्रैः एतत् ज्ञात्वा श्रृगालः शीघ्रमेव सिंहस्य समीपे प्राप्तः । क्रोधितेन सिंहेन विलम्बेन आगमनकारणं पृष्टः श्रगालोऽवदत् - "यदहं तु सर्वप्रथममागन्तुं ऐच्छं परं 'चिकित्सात् औषधमपि आनेयम्' इति विचिन्त्य, तत्रागच्छम्" इति । तत् श्रुत्वा प्रसन्नः सिंहः औषयविषये पृष्टवान् । श्रृगालः अवदत् - "यत् तेन औषधं न दत्तं परं कृपापरो भूत्वा चिकित्साक्रमम् उक्तम् "यत् उष्ट्रस्य रक्तपानेनैव रोगस्य शान्तिः भविष्यति" इति । तदा सिंहः उष्ट्रम् आहूतवान् । भक्त्या आगतं तं मारयित्वा, तस्य रक्तं पीतवान् । एवं पिशुनतायाः दुष्फलम् उष्ट्रेण स्वयमेव प्राप्तम् ।

प्रश्नाः -

i) कः रोगपीडितः अभवत् ?

ii) उष्ट्रः नृपाय किं न्यवेदयत् ?

iii) सिंहः कस्य रक्तं पीतवान् ?

iv) पिशुनतायाः दुष्फलम् केन प्राप्तम् ?

Registration No:											

H2 – 2025

Subject Code **09**

SANSKRIT

Time : 3 Hours 00 Minutes] [Total No. of Questions : 44] [Max. Marks : 80

ಸೂಚನೆಗಳು:

1. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ **A, B, C** ಮತ್ತು **D** ಗಳೆಂಬ **4** ವಿಭಾಗಗಳಿವೆ.
2. ಎಲ್ಲಾ ವಿಭಾಗಗಳೂ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿರುತ್ತವೆ.
3. ಎಲ್ಲಾ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಲಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಆಯಾ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಸೂಚಿಸಿದ ಸೂಚನೆಯಂತೆ ಉತ್ತರಿಸಬೇಕು.
4. **'A' ವಿಭಾಗ**ದಲ್ಲಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಬರೆದ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಕ್ಕೆ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುವುದು.

Instructions :

1. This question paper consists of **four** parts as **A, B, C** and **D**.
2. All parts are **compulsory.**
3. Every part should be answered as instructed separately.
4. For **Part – 'A'** questions, only the first written answers will be considered for evaluation.

PART– A

I. अधोनिर्दिष्टानां प्रश्नानाम् उत्तराणि उद्धृत्य लिखत। **(10 × 1 = 10)**

1) 'प्रजानां सम्यक् भरणं कृतवान्' इति कारणतः मनुः एतन्नाम प्राप्तवान्।

अ) भास्करः। आ) भार्गवः।

इ) भरद्वाजः। ई) भरतः।

2) विक्रमादित्यकथां का कथयति?

अ) चिरञ्जीवी। आ) पुत्थलिका।

इ) ब्राह्मणी। ई) सूतपुराणिकः।

09

09

3) विक्रमादित्यस्य प्रभावेण राक्षसः एवं प्रभावितः यत् सः।

अ) मनुष्यभक्षणं न परित्यजति। आ) मनुष्यभक्षणं अधिकं करोति।

इ) मनुष्यभक्षणं परित्यजति। ई) समस्तं विश्वं पीडयति।

4) माकन्दिका नाम नगरी कुत्र अस्ति?

अ) जाह्नवीतटे। आ) पर्वत समीपे।

इ) कर्नाटके। ई) महाराष्ट्रे।

5) मृगपोतकस्य नाम किम्?

अ) सुनयनः। आ) चञ्चलाक्षः।

इ) कमलाक्षः। ई) दीर्घापाङ्गः।

6) राणा प्रतापस्य पूर्वजानाम् अमात्यः कः?

अ) अमरसिंहः। आ) भामाशाहः।

इ) बीरबल्लः। ई) कञ्चुकी।

7) सुरासुरैः मथ्यमानात् क्षीरसागरात् अयं पादपः उत्पन्नः वर्तते।

अ) पारिजातपादपः। आ) मन्दारपादपः।

इ) अशोकपादपः। ई) सेवन्तिकापादपः।

8) तरुणः शान्त्यै सुन्दरस्य श्राद्धकर्मणार्थं कति रूप्यकाणि दातुम् उद्युक्तः?

अ) द्विशतम्। आ) त्रिशतम्।

इ) चतुःशतम्। ई) शतम्।

9) कः कर्णस्य रक्तम् अपिबत्?

अ) मत्कुणः। आ) वज्रकीटः।

इ) सर्पः। ई) मार्जालः।

10) "वीररसयुताः कथाः पठत" इति शास्त्रिणः सन्देशस्य पालनं कृतं चेत् विद्यार्थिनां हृदये इदम् उत्पद्यते।

अ) हास्यम् आ) आलस्यम्।

इ) उत्साहः। ई) कारुण्यम्।

2

II. मञ्जूषातः सूक्तं पदं चित्वा रिक्तं स्थानं पूरयत। (5 × 1 = 5)

11) (i) उत्तरं यत् समुद्रस्य _____ दक्षिणं च यत्।

(ii) त्वं आत्मनः _____ कुरू।

(iii) सर्वः सगन्धेषु _____ ।

(iv) वैरीणां _____ समुद्रोपमम् आसीत्।

(v) ममापराधः _____ क्षन्तव्यः।

(सैन्यं, हिमवत्, कृपया, विश्वसिति, प्रजापतिः, समीहितम्)

III. संयोजयत। (5 × 1 = 5)

12)

क	ख
अ) गान्धर्व विधिना	i) राणाहमीरः।
आ) पौरवः	ii) वृक्षः।
इ) सिसीदिया	iii) उपयेमे।
ई) ललाटे	iv) गुप्तधनम्।
उ) पुष्पितः	v) कुङ्कुमम्।
	vi) दुष्यन्तः।

PART - B

IV. द्वित्रैः वाक्यैः संस्कृतभाषया कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा उत्तरं लिखत। (चतुर्णामेव) (4 × 2 = 8)

13) पुराणभारते उल्लिखितानि तीर्थक्षेत्राणि कानि?

14) विस्मितः राक्षसः विक्रमादित्यं किं पृच्छति?

15) महाश्वेतायाः वपुषि यौवनं कथं पदं कृतम्?

P.T.O. 3

09

16) शान्तिः किमर्थं तरुणं द्रष्टुम् आगतवती ?

17) कर्णं प्रति परशुरामोपदेशं लिखत।

18) सत्पुरुषव्रतं किम् ?

19) शास्त्रिणां पाठनक्रमः।

V. पाठनाम उल्लिख्य कः कं प्रति अवदत् इति संस्कृतभाषया लिखत। (**चतुर्णामेव**) **(4 × 2 = 8)**

20) अद्यप्रभृति मनुष्यभक्षणं परित्यज।

21) सुखानि ते भर्तृकुलदेवताः वितरन्तु।

22) भवतु, अनिर्वर्णनीयं परकलत्रम्।

23) मम हस्ते प्रभूतं धनं विद्यते।

24) तथापि यदि कुतूहलं तत् कथयामि।

25) भवदनुग्रहः एव रक्षाकवचम्।

26) सः यत्रकुत्रापि भवतु कालेज् आनेतव्य एव।

PART - C

VI. पाठनाम उल्लिख्य श्लोकानाम् अनुवादं कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा लिखत। (**द्वयोरेव**) **(2 × 3 = 6)**

27) अयं तु नवमस्तेषां द्वीपस्सागरसंवृतः।

योजनानां सहस्रं तु द्वीपोऽयं दक्षिणोत्तरात्॥

28) प्रविष्टो जातु भिक्षार्थमेकस्य वणिजो गृहे।

स ददर्श शुभां कन्यां भिक्षामादाय निर्गताम्॥

29) कुतो धर्मक्रियाविघ्नः सतां रक्षितरि त्वयि।

तमस्तपति धर्मांशौ कथमाविर्भविष्यति॥

30) विषयामिषलोभेन मनः प्रेरयतीन्द्रियम्।

तन्निरुन्ध्यात् प्रयत्नेन जिते तस्मिन् जितेन्द्रियः॥

4

09

VII. **दशवाक्यैः** संस्कृतभाषया कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा उत्तरं लिखत। (**चतुर्णामेव**) **(4 × 5 = 20)**

31) पुराणेषु भारतं कथं वर्णितम् इति संगृह्य लिखत।

32) विक्रमादित्यस्य प्रभावेण राक्षसः कथं परिवर्तितः ?

33) "निर्विमर्शा हि भीखः" इति शीर्षिकां समर्थयत।

34) अङ्गुलीयकप्रसङ्गः शकुन्तलायाः जीवने कीदृशं महत्वम् आवहति ?

35) देशरक्षणार्थं महाराणाप्रतापेन अनुभूतां कष्टपरम्परां वर्णयत।

36) कीदृशं मुनिकुमारकम् अपश्यम् इति महाश्वेता वर्णयति ?

37) शान्तिदर्शनात् तरुणस्य चिन्तासरणिः कीदृशी आसीदिति विवृणुत।

PART - D

VIII. यथानिर्देशं लिखत। **(त्रयाणामेव)** **(3 × 3 = 9)**

38) सन्धिं विभजत / सन्धिं योजयत। **(त्रयाणामेव)**

वहन्तीव।

नैतत्।

द्वीपोऽयम्।

भृत्यैः + आनाय्य।

सिंहवत् + च।

39) विग्रहवाक्यं लिखत / समस्तपदं लिखत। **(त्रयाणामेव)**

धेनुसहस्रम्।

मुखकमलम्।

तपोधनः

क्रमम् अनुगम्य।

वणिजः कन्या।

P.T.O. 5

09

40) पदपरिचयं कुरुत। **(त्रयाणामेव)**

विज्ञाय।

निर्गतः।

स्नातुम्।

भूत्वा।

पतन्।

41) प्रयोगं परिवर्तयत।

अ. देवाः जन्म इच्छन्ति।

अथवा

आ. स्त्रिया गृहं रक्ष्यते।

42) अलङ्कारं सलक्षणं निर्दिशत।

अ. मध्ये तपोधनानां किसलयमिव पुण्डुपत्राणाम्।

अथवा

आ. अस्याः आननारविन्दे अपूर्वाकर्षणम् आसीत्।

IX. संस्कृतभाषया अनुवदत। **(1 × 5 = 5)**

43) ಒಮ್ಮೆ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ಮಹರ್ಷಿಗಳು ದಶರಥ ಮಹಾರಾಜನ ಆಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಯಜ್ಞರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಬಾಲಕರಾದ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರನ್ನು ತಮ್ಮ ಜೊತೆ ಕಳುಹಿಸುವಂತೆ ಕೇಳಿಕೊಂಡರು. ಪುತ್ರ ವಾತ್ಸಲ್ಯದಿಂದ ದಶರಥನು ದುಃಖಿತನಾದನು. ಕುಲಪುರೋಹಿತರಾದ ವಸಿಷ್ಠರು ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರರ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸುವಂತೆ ದಶರಥನಿಗೆ ನುಡಿದರು. ಲೋಕ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ದಶರಥನು ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದನು.

Once the sage Vishwamitra came to the court of the king Dasharatha. He requested to send the boys Rama and Lakshmana to protect his sacrifice. Dasharatha felt sad due to affection towards his children. Vasishtha, the preceptor of the family, advised Dasharatha to fulfil Vishwamitra's request. Dasharatha sent Rama and Lakshmana for the welfare of the world.

6

09

X. इमं परिच्छेदं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत। **(4 × 1 = 4)**

44. द्रौपद्यर्थं सौगन्धिका पुष्पमानेतुं गच्छन् भीमसेनः मार्गमध्ये अतिकायं एकं वृद्धवानरं पश्यति। तं निद्रितं मत्वा प्रबोधयितुं सिंहनादं करोति। प्रबोधितः वानरः भीमसेनं तस्य परिचयं पृच्छति। भीमसेनः आत्मानं हनूमतः भ्राता इति परिचाययति। कपिः स्वस्य निश्शक्तिं निरूपयन् स्वपुच्छं उत्सार्य गन्तुं सूचयति। प्रयत्ने विफलो जातः भीमसेनः कपेः परिचयं पृच्छति। तदा कपिः स्वं केसरिनन्दनः वायुजातः हनूमान् इति परिचाययति। भीमसेनेन प्रार्थितः सः स्वस्य विराट्रूपं दर्शयति।

प्रश्नाः

i) भीमसेनः मार्गमध्ये कं पश्यति?

ii) भीमसेनः निद्रितं कपिं प्रबोधयितुं किं करोति?

iii) भीमसेनः आत्मानं किमिति परिचाययति?

iv) कपिः स्वं किमिति परिचाययति?

7

Registration No:											

LX – 2025

Subject Code **09**

SANSKRIT

Time : 3 Hours 00 Minutes] [Total No. of Questions : 44] [Max. Marks : 80

ಸೂಚನೆಗಳು:

1. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ **A, B, C** ಮತ್ತು **D** ಗಳೆಂಬ **4** ವಿಭಾಗಗಳಿವೆ.
2. ಎಲ್ಲಾ ವಿಭಾಗಗಳೂ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿರುತ್ತವೆ.
3. ಎಲ್ಲಾ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಲಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಆಯಾ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಸೂಚಿಸಿದ ಸೂಚನೆಯಂತೆ ಉತ್ತರಿಸಬೇಕು.
4. **'A' ವಿಭಾಗ**ದಲ್ಲಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಬರೆದ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಕ್ಕೆ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುವುದು.

Instructions :

1. This question paper consists of **four** parts as **A, B, C** and **D**.
2. All parts are **compulsory.**
3. Every part should be answered as instructed separately.
4. For **Part – 'A'** questions, only the first written answers will be considered for evaluation.

PART – A

I. अधोनिर्दिष्टानां प्रश्नानाम् उत्तराणि उद्धृत्य लिखत। **(10 × 1 = 10)**

1) प्रजानां सम्यक् भरणं कृतवान् इति कारणतः मनुः एतन्नाम प्राप्तवान्।

अ) भास्करः। आ) भार्गवः।

इ) भरद्वाजः। ई) भरतः।

2) परदुःखेन के अत्यन्तदुःखिनः भवन्ति?

अ) साधवः। आ) भीरवः।

इ) मूर्खाः । ई) गुरवः।

09

09

3) राजकुमारः वणिजः कन्याम् अनेन विधिना उपयेमे।

अ) ब्राह्मविवाहविधिना। आ) दैवविवाहविधिना।

इ) आसुरविवाहविधिना। ई) गान्धर्वविवाहविधिना।

4) 'विधिना दर्शितं प्रभुत्वम्' इति का वदति?

अ) गौतमी। आ) शकुन्तला।

इ) अनसूया। ई) मेनका।

5) बालिकायाः हस्तात् रोटिकाम् आकृष्य कः अधावत्?

अ) अरण्यमार्जालः। आ) वानरः।

इ) पक्षिराजः। ई) सर्पः।

6) महाश्वेता स्नातुं कुत्र आगच्छति?

अ) स्नानगृहम्। आ) मन्दाकिनीम्।

इ) अच्छोदसरः। ई) मानससरः।

7) तरुणः शान्त्यै सुन्दरस्य श्राद्धकर्मणे कति रुप्यकाणि दातुम् उद्युक्तः।

अ) चतुः शतम्। आ) त्रिशतम्।

इ) द्विशतम्। ई) शतम्।

8) कर्णस्य रक्षाकवचं किम्?

अ) कुण्डलम्। आ) गुरोः अनुग्रहः।

इ) वज्रकवचम्। ई) युद्धकवचम्।

9) सत्पुरुषव्रते इदं सत्पुरुषलक्षणं वर्तते।

अ) दुर्जनसङ्गः। आ) परहास्यम्।

इ) सूनृता वाक्। ई) परपीडनम्।

10) कृष्णशास्त्रिणाम् अध्यापकेषु एकस्य नाम लिखत।

अ) बि.एम्. श्री। आ) शिवरामकारन्तः।

इ) बेन्द्रे। ई) डि. वि. जि।

2

II. मञ्जूषातः सूक्तं पदं चित्वा रिक्तं स्थानं पूरयत। **(5 × 1 = 5)**

11) (i) उत्तरं यत् समुद्रस्य _____ दक्षिणं च यत्।

(ii) यस्य मरणकालः समायातः तस्येन्द्रियाणि _____ प्रत्लुवन्ति।

(iii) त्वम् आत्मनः _____ कुरू।

(iv) सुचरित नन्दिनः तपस्विनः देवं _____ आगताः।

(v) भागवतः अशेषत्रिभुवनसुन्दरं _____ आसीत्।

(सभाजयितुम्, हिमवत्, समीहितम्, ग्लानिं, रुपम्, प्रतिदिनम्)

III. संयोजयत। **(5 × 1 = 5)**

12)

क	ख
अ) ऊर्ध्वस्यदीपिका	i) दुष्यन्तः।
आ) पौरवः	ii) सरस्वत्याः।
इ) सिसीदिया	iii) पापम्।
ई) विलासमिव	iv) मञ्जूषा।
उ) किल्बिषम्	v) राणाहमीरः।
	vi) वृक्षः।

PART - B

IV. द्वित्रैः वाक्यैः संस्कृतभाषया, कन्नडभाषया, आङ्ग्लभाषया वा उत्तरं लिखत। (**चतुर्णामेव**) **(4 × 2 = 8)**

13) भारतवर्षस्य प्रसिद्धपञ्चनदीनां नामानि लिखत।

14) विक्रमादित्यः राक्षसं किम् उपदिशति?

15) राणाप्रतापस्य प्रतिज्ञा का?

P.T.O. 3

09

16) भारतसर्वकारः राणाप्रतापाय कथं गौरवम् असूचयत्?

17) सुन्दरः किमर्थं स्वग्रामं त्यक्तवान्?

18) नरविग्रहाः देवाः के?

19) शास्त्रिणां पाठनक्रमः।

V. पाठनाम उल्लिख्य कःकं प्रति अवदत् इति संस्कृतभाषया लिखत। (**चतुर्णामेव**) **(4 × 2 = 8)**

20) मया परार्थमेतत् शरीरं दीयते स्वेच्छया।

21) अनार्य, आत्मनो हृदयानुमानेन पश्यसि।

22) उपपन्ना हि दारेषु प्रभुता सर्वतोमुखी।

23) कुत्रापि गत्वा धनं संग्रहिष्यामि।

24) मम जीवनं सार्थकं भवेत्।

25) किं माम् अन्यथा सम्भावयसि?

26) सः यत्र कुत्रापि भवतु कालेज् आनेतव्य एव।

PART - C

VI. पाठनाम उल्लिख्य श्लोकानाम् अनुवादं कन्नडभाषया, आङ्ग्लभाषया वा लिखत।(**द्वयोरेव**) **(2 × 3 = 6)**

27) ज्ञेयं तद्भारतं वर्षं सर्वकर्मफलप्रदम्।

अत्र कर्माणि कुर्वन्ति त्रिविधानि तु नारद॥

28) प्रातर्बुद्ध्वा च तत्सर्वं जहास सकलो जनः।

ननन्द स वणिक् सा च तत्सुता प्राप्तसत्पतिः॥

29) कास्विदवगुण्ठनवती नातिपरिस्फुटशरीरलावण्या।

मध्ये तपोधनानां किसलयमिव पाण्डुपत्राणाम्॥

30) धनहीनो न हीनश्च धनिकः स सुनिश्चयः।

विद्यारत्नेन यो हीनः स हीनः सर्ववस्तुषु॥

4

VII. दशवाक्यैः संस्कृतभाषया कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा उत्तरं लिखत। (**चतुर्णामेव**) **(4 × 5 = 20)**

31) पुराणेषु भारतवर्षं कथं वर्णितम् इति पाठानुसारं विवृणुत।

32) विक्रमादित्यस्य परोपकारगुणं वर्णयत।

33) प्रव्रजकस्य दुर्नयं तस्य विफलतां च लिखत।

34) 'शून्या मेऽङ्गुलिः' पाठानुसारेण दुष्यन्तस्य पात्रचित्रणं स्व वाक्यैः कुरुत।

35) अनुरागोदयः इति पाठानुसारं पुण्डरीकस्य जन्मवृत्तान्तं लिखत।

36) शान्तिदर्शनात् तरुणस्य चिन्तासन्ततिः कीदृशी इति विवृणुत।

37) कर्णशापप्रसङ्गद्वारा विधिविलसितम् इति शीर्षिकां समर्थयत।

PART - D

VIII. यथानिर्देशं लिखत। **(त्रयाणामेव)** **(3 × 3 = 9)**

38) सन्धिं विभजत/सन्धिं योजयत। **(त्रयाणामेव)**

द्वीपोऽयम्।

एकैकम्।

तथेति।

क्षितिपः + तथा।

सिंहवत् + च।

39) विग्रहवाक्यं लिखत/समस्तपदं लिखत। **(त्रयाणामेव)**

राजपुत्रः।

कामक्रोधौ।

अनवश्यकम्।

अभिज्ञायते अनेन इति।

अहनि अहनि।

09

40) पदपरिचयं कुरुत। **(त्रयाणामेव)**

स्नातुम्।

पतित्वा।

स्मृतम्।

निरीक्ष्य।

निन्दन्ती।

41) प्रयोगं परिवर्तयत।

अ. देवाः जन्म इच्छन्ति।

अथवा

आ. त्वया किमेतत् आचरितम्।

42) अलङ्कारं सलक्षणं निर्दिशत।

अ. रतेः बाष्पबिन्दुभिः आरचितामिव स्फटिकाक्षमालिकाम्।

अथवा

आ. बकवत् अर्थान् चिन्तयेत्।

IX. संस्कृतभाषया अनुवदत। **(1 × 5 = 5)**

43) ಒಮ್ಮೆ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ಮಹರ್ಷಿಗಳು ದಶರಥ ಮಹಾರಾಜನ ಆಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಯಜ್ಞರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಬಾಲಕರಾದ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರನ್ನು ತಮ್ಮ ಜೊತೆ ಕಳುಹಿಸುವಂತೆ ಕೇಳಿಕೊಂಡರು. ಪುತ್ರ ವಾತ್ಸಲ್ಯದಿಂದ ದಶರಥನು ದುಃಖಿತನಾದನು. ಕುಲಪುರೋಹಿತರಾದ ವಸಿಷ್ಠರು ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರರ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸುವಂತೆ ದಶರಥನಿಗೆ ನುಡಿದರು. ಲೋಕ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ದಶರಥನು ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದನು.

Once the sage Vishwamitra came to the court of the king Dasharatha. He requested to send the boys Rama and Lakshmana to protect his sacrifice. Dasharatha felt sad due to affection towards his children. Vasishtha, the preceptor of the family, advised Dasharatha to fulfil Vishwamitra's request. Dasharatha sent Rama and Lakshmana for the welfare of the world.

6

09

X. इमं परिच्छेदं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत। **(4 × 1 = 4)**

44. परिसर संरक्षणम् आद्यं कर्तव्यम् इति भारतीयाः मन्यन्ते स्म। सूर्ये, वृक्षे, जले, वायौ, भूमौ च देवमपश्यन् ते। परिसर-प्रदूषणं नाशो वा पापमिति ते पर्यगणयन्। सस्यानां प्राणीनां च रक्षणं तेषां उपयुक्ततां च सम्यक् ज्ञात्वा एव ते व्यवहारं अकुर्वन्। अत एव ते 'पञ्चाम्रारोपी नरकं न याति' इति घोषितवन्तः। वापीकूपतटाकानां निर्माणे ते महत्त्वं दत्तवन्तः। अन्तर्जलसमतलं रक्षितुं शासनान्यपि रचितवन्तः।

प्रश्नाः

i) परिसर संरक्षणम् आद्यं कर्तव्यं इति के मन्यन्ते स्म ?

ii) किं पापमिति ते पर्यगणयन् ?

iii) ते किमिति घोषितवन्तः ?

iv) केषां निर्माणे ते महत्त्वं दत्तवन्तः ?

7

ಒಟ್ಟು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ : 44] Sl. No. :

Total No. of Questions : 44]

ನೋಂದಣಿ ಸಂಖ್ಯೆ : Registration No. :											

ವಿಷಯ ಸಂಕೇತ / Subject Code **09**

ಸಂಸ್ಕೃತ / SANSKRIT

ಸಮಯ : 3 ಗಂಟೆಗಳು] [ಗರಿಷ್ಠ ಅಂಕಗಳು : 80

Time : 3 Hours] **[Max. Marks : 80**

ಸೂಚನೆಗಳು :

i) ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ *A, B, C* ಮತ್ತು *D* ಗಳೆಂಬ 4 ವಿಭಾಗಗಳಿವೆ.

ii) ಎಲ್ಲಾ ವಿಭಾಗಗಳೂ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿರುತ್ತವೆ.

iii) ಎಲ್ಲಾ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಲಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಆಯಾ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಸೂಚಿಸಿದ ಸೂಚನೆಯಂತೆ ಉತ್ತರಿಸಬೇಕು.

iv) **A - ವಿಭಾಗ**ದಲ್ಲಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಬರೆದ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಕ್ಕೆ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುವುದು.

INSTRUCTIONS :

i) This question paper consists of four parts as *A, B, C* and *D*.

ii) *All* parts are compulsory.

iii) Every part should be answered as instructed separately.

iv) For Part - A questions only the answers written first will be considered for evaluation.

★ 2513 M1-2025 *1 of 8*

Code No. 09

PART - A

I. अधोनिर्दिष्टानां प्रश्नानाम् उत्तराणि उद्धृत्य लिखत । 10 × 1 = 10

1. अद्यापि देवाः कुत्र जन्म इच्छन्ति ?

   अ) पाताले आ) आकाशे

   इ) गृहे ई) भारतभूतले

2. वृद्धपक्षिराजस्य नाम किम् ?

   अ) दीर्घापाङ्गः आ) चिरञ्जीवी

   इ) कपिञ्जलः ई) तीक्ष्णदंष्ट्रः

3. विक्रमादित्यः वध्यशिलायाः समीपम् आगच्छति । तदा विक्रमादित्यस्य वदनम् एवम् आसीत् –

   अ) प्रहसितवदनम् आ) क्रोधवदनम्

   इ) खिन्नवदनम् ई) क्लान्तवदनम्

4. राजपुत्रः मञ्जूषायाः अन्तः कं निक्षिपति ?

   अ) घोरं सर्पम् आ) घोरं मार्जालम्

   इ) घोरं वानरम् ई) घोरं व्याघ्रम्

5. मूर्तिमती सात्क्रया का ?

   अ) प्रियंवदा आ) शकुन्तला

   इ) गौतमी ई) अनसूया

6. राणाप्रतापः भामाशाहस्य प्रभूतं धनम् एतदर्थं स्वीकृतवान् –

   अ) सैन्यसंग्रहणार्थम् आ) पुत्र्याः विवाहार्थम्

   इ) कोशवृध्यर्थम् ई) गृहनिर्माणार्थम्

7. महाश्वेतायाः पिता कः ?

   अ) चन्द्रापीडः आ) तारापीडः

   इ) पर्वतराजः ई) हंसः

8. शान्तिः तरुणस्य समीपम् एतदर्थम् आगतवती –

   अ) आशीर्वादं प्राप्तुम् आ) उद्योगं प्राप्तुम्

   इ) धनं प्राप्तुम् ई) वस्त्रं प्राप्तुम्

Code No. 09

9. परशुरामः कर्णं किम् अस्त्रम् उपदिशति ?

अ) सर्पास्त्रम् आ) ब्रह्मास्त्रम्

इ) भार्गवास्त्रम् ई) वरुणास्त्रम्

10. कृष्णशास्त्रिमहोदयात् चेक् स्वीकरणसमये शिष्यः कं भावं प्रकटयति ?

अ) तिरस्कारम् आ) सङ्कोचम्

इ) संशयम् ई) अहङ्कारम्

II. मञ्जूषातः सूक्तं पदं चित्वा रिक्तं स्थानं पूरयत । 5 × 1 = 5

11. i. इतः स्वर्गश्च ..... मध्यश्चान्तश्च गम्यते ।

ii. ..... ददाति चेत् सन्ततिच्छेदो भविष्यति ।

iii. अङ्गुलीयकशून्या मे ..... ।

iv. कठिणहृदयस्य राणाप्रतापस्य ..... अद्रवत् ।

v. भवादृशगुरवः अतीव ..... ।

[मनः, मोक्षश्च, नराः, विरलाः, अङ्गुलिः, पुत्रं]

III. 12. संयोजयत । 5 × 1 = 5

'क'		'ख'	
अ.	परिव्राड्	i)	बहुपत्यः ।
आ.	शार्ङ्गरवः	ii)	प्रतापस्य माता ।
इ.	जावन्ताबाई	iii)	कामवशगः ।
ई.	गोविन्दः	iv)	वृक्षः ।
उ.	विद्या	v)	कण्वशिष्यः ।
		vi)	गुप्तधनम् ।

★ 2513

Code No. 09

PART - B

IV. द्वित्रैः वाक्यैः संस्कृतभाषया कन्नडभाषया आङ्गलभाषया वा उत्तरं लिखत । (**चतुर्णामेव**) : $4 \times 2 = 8$

13. भारतवर्षम् इति किमर्थं कथ्यते ?

14. विक्रमादित्यः राक्षसं किम् उपदिशति ?

15. पुण्डरीकस्य अनुरागं महाश्वेता कथं जानाति ?

16. शान्त्याः सौन्दर्यं वर्णयत ।

17. वज्राख्यः कीटः किं करोति ?

18. कोषः किमर्थं संरक्ष्यः ?

19. संस्कृताध्ययनविषये शास्त्रिणाम् अभिप्रायः वर्णयत ।

V. पाठनाम उल्लिख्य कः कं प्रति अवदत् इति संस्कृतभाषया लिखत । (**चतुर्णामेव**) : $4 \times 2 = 8$

20. त्वं विश्वस्य आर्तिं परिहरसि ।

21. भवतु, अनिर्वर्णनीयं परकलत्रम् ।

22. अनार्य, आत्मनो हृदयानुमानेन पश्यसि ।

23. मम जीवनं सार्थकं भवेत् ।

24. भगवन् ! किमभिधानः ?

25. अहो ! भग्नप्रतिज्ञोऽस्मि ।

26. परीक्षार्थम् इतोऽपि समयावकाशः विद्यते ।

Code No. 09

PART - C

VI. पाठनाम उल्लिख्य श्लोकानाम् अनुवादं कन्नडभाषया आङ्गलभाषया वा लिखत । (**द्वयोरेव**) :

$2 \times 3 = 6$

27. भारतस्यास्य वर्षस्य नवभेदान्निबोधत ।

समुद्रान्तरिता ज्ञेयास्ते त्वगम्याः परस्परम् ।।

28. प्रातर्बुद्ध्वा च तत्सर्वं जहास सकलो जनः ।

ननन्द स वणिक् सा च तत्सुता प्राप्तसत्पतिः ।।

29. अतः परीक्ष्य कर्तव्यं विशेषात्सङ्गतं रहः ।

अज्ञातहृदयेष्वेवं वैरी भवति सौहृदम् ।।

30. मनसा चिन्तितं कार्यं वाचा नैव प्रकाशयेत् ।

मन्त्रवत् रक्षयेत् गूढं कार्ये चापि नियोजयेत् ।।

VII. दशवाक्यैः संस्कृतभाषया कन्नडभाषया आङ्गलभाषया वा उत्तरं लिखत । (**चतुर्णामेव**) :

$4 \times 5 = 20$

31. पुराणेषु भारतं कथं वर्णितम् इति संगृह्य लिखत ।

32. विक्रमादित्यस्य प्रभावेण राक्षसः कथं परिवर्तितः ?

33. प्रव्राजकस्य दुर्नयं तस्य विफलतां च लिखत ।

34. ''शून्या मेऽङ्गुलिः'' इति पाठानुसारेण दुष्यन्तस्य पात्रचित्रणं स्ववाक्यैः कुरुत ।

35. भामाशाहः कथम् एकः श्रेष्ठः स्वामिभक्तः इति साधयत ।

36. ''अनुरागोदयः'' इति पाठानुसारं पुण्डरीकस्य जन्मवृत्तान्तं लिखत ।

37. ''सा शान्तिः'' इति पाठस्य सारांशं स्ववाक्यैः संगृह्य लिखत ।

Code No. 09

PART - D

VIII. यथानिर्देशं लिखत । (**त्रयाणामेव**) : 3 × 3 = 9

38. सन्धिं विभजत / सन्धिं योजयत । (**त्रयाणामेव**) :

i) भिक्षाटनम् ।

ii) नोत्सहे ।

iii) मयैवम् ।

iv) तत् + विरुद्धम् ।

v) ज्ञेयाः + ते ।

39. विग्रहवाक्यं लिखत / समस्तपदं लिखत । (**त्रयाणामेव**) :

i) ज्ञानदाहः ।

ii) कामक्रोधौ ।

iii) अनुद्धताः ।

iv) गान्धर्वेण विधिना ।

v) परोपकारः एव व्यापारः ।

40. पदपरिचयं कुरुत । (**त्रयाणामेव**) :

i) कृत्वा ।

ii) निरीक्ष्य ।

iii) प्रवेशयितुम् ।

iv) प्राप्तवान् ।

v) निन्दन्ती ।

Code No. 09

41. प्रयोगं परिवर्तयत ।

अ) अहं दशमकक्ष्यां पठितवान् ।

अथवा

आ) वित्तेन धर्मः रक्ष्यते ।

42. अलङ्कारं सलक्षणं निर्दिशत ।

अ) कुसुमगन्धेन मधुकरीव आकृष्यमाणा ।

अथवा

आ) तमभ्यधावत् स्वकृतो मूर्तिमानिव दुर्नयः ।

IX. संस्कृतभाषया अनुवदत । 5

43. ತಾರಕಾಸುರನನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿದ ಕಾರ್ತಿಕೇಯನು ಶಿವನ ಕಿರಿಯ ಮಗ. ವಿಘ್ನನಿವಾರಕನಾದ ಗಣೇಶನು ಹಿರಿಯ ಮಗ. ಸಂಪತ್ತಿಗೆ ಅಧಿಪತಿಯಾದ ಕುಬೇರನು ಪರಮಮಿತ್ರ. ಜಗನ್ಮಾತೆಯಾದ ಪಾರ್ವತಿಯು ಮಡದಿ. ಮಾವನು ಪರ್ವತರಾಜ. ಅವನ ವಾಹನವು ನಂದಿ. ಅವನ ಸೇನಾಪ್ರಮುಖನು ವೀರಭದ್ರ. ಇಂತಹ ಕುಟುಂಬವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೂ ಪರಶಿವನು ಭಿಕ್ಷಾಟನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಎಂತಹ ವಿಧಿವಿಪರ್ಯಾಸ !

Karthikeya, the destroyer of demon Taraka, is the younger son of Lord Shiva. Ganesha, the remover of obstacles is His elder son. Kubera, the lord of wealth is His friend. Parvathi, the mother of universe is His wife. Parvatharaja, the king of mountains is His father-in-law. Nandi is His vehicle. Virabhadra is His chief of army. In spite of all this Lord Shiva begs. What a destiny !

Code No. 09

X. इमं परिच्छेदं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत । 4 × 1 = 4

44. एकस्मिन् दिवसे गौतमः एकेन साधुना सह मृत्युपीडितं, व्याधिपीडितं, दुःखपीडितं च अपश्यत् । कथं जनाः संसारदुःखेभ्यो मुक्ताः भवेयुरिति सः तं साधुं अपृच्छत् । सः साधुः शान्तचित्तेन प्रत्यवदत् । अपि दुःखपूर्णः खलु एषः संसारः । संसारत्यागेन विना सत्यसुखं नाधिगच्छन्ति । रात्रौ नगर्यां शान्तता प्रसूता । नगरजनाः निद्रिताः आसन् । गौतमः सत्यसुखम् अन्वेषणाय राजभवनात् निर्गतः । अन्ते उषः काले पिप्पलवृक्षस्य अधः ध्यानमार्गं आचरत् । तस्य तत्रैव चित्प्रकाशनस्य लाभोऽभवत् । सः बुद्धोऽभवत् ।

प्रश्नाः

i) मार्गे गौतमः किं किम् अपश्यत् ?

ii) रात्रौ नगर्यां किं प्रसूता ?

iii) गौतमः कुत्र ध्यानमार्गमाचरत् ?

iv) गौतमः किमभवत् ?

ನೋಂದಣಿ ಸಂಖ್ಯೆ : Registration No. :											

X1 – 2025

ವಿಷಯ ಸಂಕೇತ / Subject Code	09 (NS)

ಸಂಸ್ಕೃತ / SANSKRIT

[ಸಮಯ: 3 ಗಂಟೆಗಳು] [ಒಟ್ಟು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ : 44] [ಗರಿಷ್ಠ ಅಂಕಗಳು : 80]

[Time : 3 Hours] [Total No. of questions : 44] [Max. Marks : 80]

ಸೂಚನೆಗಳು :

1. *ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ A, B, C ಮತ್ತು D ಎಂಬ ವಿಭಾಗಗಳಿವೆ.*
2. *ಎಲ್ಲಾ ವಿಭಾಗಗಳೂ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ.*
3. *ಎಲ್ಲಾ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಲಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಸೂಚನೆಯಂತೆ ಉತ್ತರಿಸಬೇಕು.*
4. *'A' ವಿಭಾಗದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಮೊದಲಬಾರಿಗೆ ಬರೆದ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಕ್ಕೆ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುವುದು.*

Instructions :

1. *This question paper consists of four parts namely A, B, C and D.*
2. *All parts are compulsory.*
3. *Every part should be answered as per the given instruction.*
4. *For Part-A questions only the first written answers will be considered for evaluation.*

P.T.O.

PART – A

I. अधोनिर्दिष्टानां प्रश्नानाम् उत्तराणि कोष्टकात् उद्धृत्य लिखत। **(10 × 1 = 10)**

1) भारतवर्षे कति कुलपर्वता: सन्ति?

अ) सप्त आ) अष्ट

इ) षट् ई) नव

2) प्रजानां सम्यक् भरणात् मनु: एतत् नाम प्राप्तवान्।

अ) भार्गव: आ) भरद्वाज:

इ) भरत: ई) भास्कर:

3) विक्रमादित्य: कथं देशान्तरं निर्गत:?

अ) मन्त्रिवेषेण आ) योगिवेषेण

इ) सैनिकवेषेण ई) राजवेषेण

4) राजकुमार: वणिज: कन्याम् अनेन विधिना उपयेमे।

अ) ब्राह्मविधिना आ) दैवविधिना

इ) गान्धर्वविधिना ई) आसुरविधिना

5) "अथ भगवान् लोकानुग्रहाय कुशली काश्यप:" इत्यत्र काश्यप: शब्देन एष: निर्दिष्ट: अस्ति।

अ) वैतालिक: आ) सोमरात:

इ) शारद्वत: ई) कण्व:

6) राणाप्रताप: भामाशाहस्य प्रभूतं धनम् एतदर्थं स्वीकृतवान्।

अ) गृहनिर्माणार्थम् आ) सैन्यसंग्रहणार्थम्

इ) पुत्र्या: विवाहार्थम् ई) कोषवृद्ध्यर्थम्

7) महाश्वेता स्नानार्थं कुत्र आगच्छति?

अ) मानससर: आ) अच्छोदसर:

इ) पम्पासर: ई) वैशम्पायनसर:

8) शान्त्या: पत्यु: नाम किम्?

अ) आनन्द: आ) सुरेश:

इ) रमेश: ई) सुन्दर:

9) "धन्योऽस्मि गमनात्पूर्वम् ईदृशी सम्पदागता" इत्यत्र सूचिता सम्पत् एषा वर्तते।

अ) गुरुशुश्रूषा आ) विद्याधनम्

इ) धनराशि: ई) ज्ञानधनम्

10) ध्वन्यालोक: कन्नडभाषायाम् अनेन महोदयेन अनूदित: वर्तते।

अ) के. कृष्णमूर्तिमहोदयेन आ) कुवेम्पुमहोदयेन

इ) बेन्द्रेमहोदयेन ई) कृष्णराव् महोदयेन

II. मञ्जूषात: सूक्तं पदं चित्वा रिक्त स्थानं पूरयत। **(5 × 1 = 5)**

11) i) _____ ददाति चेत् सन्ततिच्छेदो भविष्यति।

ii) भृत्यैरानाट्य सहसा _____ उदघाटयत्।

iii) चिरस्य वाच्यं न गत: _____।

iv) महाराणाप्रताप: _____ सभाम् आकारितवान्।

v) भवादृशा: गुरव: अतीव _____।

(प्रजापति:, पुत्रं, कौतुकात्, मन:, गण्यानां, विरला:)

III. संयोजयत। **(5 × 1 = 5)**

12)

क	ख
अ) वृद्धपक्षिराज:	i) योद्धार:
आ) पौरव:	ii) बह्वपत्य:
इ) बिल्ला:	iii) चिरञ्जीवी
ई) गोविन्द:	iv) दुष्यन्त:
उ) विद्या	v) पापम्
	vi) गुप्तधनम्

PART – B

IV. द्वित्रैः वाक्यैः संस्कृतभाषया कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा उत्तरं लिखत। **(चतुर्णामेव)** **(4 × 2 = 8)**

13) भारतवर्षम् इति किमर्थं कथ्यते?

14) विक्रमादित्यः राक्षसं किम् उपदिशति?

15) कीदृशं कुसुमगन्धम् अभ्यजिघ्रम् इति महाश्वेता वदति?

16) सुन्दरः किमर्थं स्वग्रामं त्यक्तवान्?

17) वज्राख्यः कीटः किं करोति?

18) सत्पुरुषव्रतं किम्?

19) बाल्ये कृष्णशास्त्रिणां संस्कृताध्ययनं कथम् आसीत्?

V. पाठनाम उल्लिख्य कः कं प्रति अवदत् इति संस्कृतभाषया लिखत। **(चतुर्णामेव)** **(4 × 2 = 8)**

20) अद्यप्रभृति मनुष्यभक्षणं परित्यज।

21) अनार्य! आत्मनो हृदयानुमानेन पश्यसि।

22) उपपन्ना हि दारेषु प्रभुता सर्वतोमुखी।

23) मम हस्ते प्रभूतं धनं विद्यते।

24) किं माम् अन्यथा सम्भावयसि।

25) भवदनुग्रह एव रक्षाकवचम्।

26) सः यत्र कुत्रापि भवतु कालेज् आनेतव्य एव।

PART – C

VI. पाठनाम उल्लिख्य श्लोकानुवादं कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा कुरुत। **(द्वयोरेव)** **(2 × 3 = 6)**

27) अयंतु नवमस्तेषां द्वीपः सागरसंवृतः।
योजनानां सहस्रं तु द्वीपोऽयं दक्षिणोत्तरात्।।

28) प्रविष्टो जातु भिक्षार्थमेकस्य वणिजो गृहे।
स ददर्श शुभां कन्यां भिक्षामादाय निर्गताम्।।

29) का स्विदवगुण्ठनवती नातिपरिस्फुटशरीरलावण्या।
मध्ये तपोधनानां किसलयमिव पाण्डुपत्राणाम्।।

30) धनहीनो न हीनश्च धनिकः स सुनिश्चयः।
विद्यारत्नेन यो हीनः स हीनः सर्ववस्तुषु।।

VII. दशवाक्यैः संस्कृतभाषया कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा उत्तरं लिखत। **(चतुर्णामेव)** **(4 × 5 = 20)**

31) पुराणेषु भारतं कथं वर्णितमि ति विवृणुत।

32) विक्रमादित्यस्य प्रभावेण राक्षसः कथं परिवर्तितः?

33) "निर्विमर्शा हि भीरवः" इति शीर्षिकां प्रव्राजकस्य कथानुसारेण समर्थयत।

34) "शून्या मेऽङ्गुलिः" इति पाठानुसारेण दुष्यन्तस्य पात्रचित्रणं कुरुत।

35) देशरक्षणार्थं महाराणाप्रतापेन अनुभूतां कष्टपरम्परां वर्णयत।

36) कीदृशं मुनिकुमारकम् अपश्यम् इति महाश्वेता वर्णयति?

37) "सा शान्तिः" इति पाठस्य सारांशं स्ववाक्यैः लिखत।

PART – D

VIII. यथानिर्देशं लिखत। **(त्रयाणामेव)** **(3 × 3 = 9)**

38) सन्धिं विभजत/सन्धिं योजयत। **(त्रयाणामेव)**

अ) भीषणाकृतिः।

आ) एकैकम्।

इ) प्रागेव।

ई) क्षितिपः + तथा।

उ) अविश्रमो + अयम्।

39) विग्रहवाक्यं लिखत/समस्तपदं लिखत। **(त्रयाणामेव)**

अ) वस्त्रापणः।

आ) अनवश्यकम्।

इ) कामक्रोधौ।

ई) राष्ट्रस्य कविः।

उ) नराः एव विग्रहाः।

40) पदपरिचयं कुरुत। **(त्रयाणामेव)**

अ) भवितुम्।

आ) आदाय

इ) कृत्वा

ई) प्राप्तवान्

उ) अन्यथा

41) प्रयोगं परिवर्तयत।

अ) विक्रमादित्य: कालं नयति।

अथवा

आ) विधिना दर्शितं प्रभुत्वम्।

42) अलङ्कारं सलक्षणं निर्दिशत।

अ) मध्ये तपोधनानां किसलयमिव पाण्डुपत्राणाम्।

अथवा

आ) अस्या: आननारविन्दे अपूर्वाकर्षणम् आसीत्।

IX. संस्कृतभाषया अनुवदत। **(1 × 5 = 5)**

43) ತಾರಕಾಸುರನನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿದ ಕಾರ್ತಿಕೇಯನು ಶಿವನ ಕಿರಿಯ ಮಗ. ವಿಘ್ನನಿವಾರಕನಾದ ಗಣೇಶನು ಹಿರಿಯ ಮಗ. ಸಂಪತ್ತಿಗೆ ಅಧಿಪತಿಯಾದ ಕುಬೇರನು ಪರಮಮಿತ್ರ. ಜಗನ್ಮಾತೆಯಾದ ಪಾರ್ವತಿಯು ಮಡದಿ. ಮಾವನು ಪರ್ವತರಾಜ. ಅವನ ವಾಹನವು ನಂದಿ. ಅವನ ಸೇನಾ ಪ್ರಮುಖನು ವೀರಭದ್ರ. ಇಂತಹ ಕುಟುಂಬವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೂ ಪರಶಿವನು ಭಿಕ್ಷಾಟನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಎಂತಹ ವಿಧಿ ವಿಪರ್ಯಾಸ!

Kartikeya, the destroyer of demon Taraka, is the younger son of Lord Shiva. Ganesha, the remover of obstacles is His elder son. Kubera, the lord of wealth is His friend. Parvathi the mother of Universe is His wife. Parvatharaja, the King of mountains is His father-in-law. Nandi is His vehicle. Veerabhadra is His Chief of army. In spite of all this, Lord Shiva begs. What a destiny!

X. इमं परिच्छेदं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत। **(4 × 1 = 4)**

44) मानवजीवने परिश्रमस्य नितरां महत्त्वमस्ति। परिश्रमेण एव सर्वाणि कार्याणि पूर्णानि भवन्ति। उक्तं च यत् "उद्यमेन हि सिध्यन्ति कार्याणि न मनोरथै:" इति। मनोवाञ्छितं साधयितुं मन: इन्द्रियाणि च संयम्य निरन्तरं परिश्रम: आवश्यक: भवति। भाग्यमपि परिश्रमं विना नैव फलति। छात्रजीवने तु परिश्रमस्य महत्त्वं सर्वाधिकं वर्तते। य: छात्र: परिश्रमशील: स्वाध्याय-परायण: च भवति, स: सदैव सफलतां लभते। ये छात्रा: नियमपूर्वकं परिश्रमेण पाठं पठन्ति ते सदा परीक्षायां सफला: भवन्ति। अत: अस्माभि: आलस्यं विहाय सर्वथा प्रयन्तो विधेय:। उक्तं हि "उद्योगिनं पुरुषसिंहमुपैति लक्ष्मी:" इति।

प्रश्ना:

i) मानवजीवने कस्य नितरां महत्त्वमस्ति?

ii) के परीक्षायां सफला: भवन्ति?

iii) परिश्रमस्य सर्वाधिकं महत्त्वं कदा वर्तते?

iv) उद्योगिनं पुरुषं का उपैति?

Department of School Education (Pre University), 18th Cross, Malleshwaram Bengaluru- 560012

and

Karnataka School Examination and Assessment Board, 6th Cross, Malleshwaram Bengaluru- 560003

2025 – 26 II PUC SANSKRIT QUESTION BANK DEVELOPMENT COMMITTEE

SI. NO.	NAME	DESIGNATION	NAME ADDRESS OF THE COLLEGE
1.	Smt. JAYASHREE S. P.	PRINCIPAL	BB0017 - GOVERNMENT PRE UNIVERSITY COLLEGE, THYAMAGONDLU, NELAMANGALA TQ, BENGALURU RURAL DISTRICT - 562132
2.	CHIKKA RANGAPPA R.	SENIOR LECTURER	AN0947 - GOVERNMENT PRE UNIVERSITY COLLEGE, T. DASARAHALLI, BENGALURU -560057
3.	Dr. MAHESH KAKATHKAR	SENIOR LECTURER	HH0053 - GOVERNMENT PRE UNIVERSITY COLLEGE, SRINGERI, SRINGERI TQ, CHIKKAMAGALURU DISTRICT - 577139
4.	GANESH BHAT	SENIOR LECTURER	QQ0069 – GOVERNMENT HANUMANT BENNE PRE UNIVERSITY COLLEGE, NELLIKERI, KUMTA, KUMTA TQ, UTTARA KANNADA DISTRICT - 581343
5.	Dr. SURYANARAYANA HEGDE	SENIOR LECTURER	QQ0088 - GOVERNMENT MHN PRE UNIVERSITY COLLEGE, KOLAGIBEES SIRSI TQ, UTTARA KANNADA DISTRICT - 581450
6.	NAGARAJA BHAT MARADITHAYA	SENIOR LECTURER	AS0773 - MANGALORE INDEPENDENT PRE UNIVERSITY COLLEGE, NO. 68, ULLAL MAIN ROAD, BHAVANI NAGAR, 1st STAGE, JNANA GANGA NAGAR, BANGALORE - 560056